

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Inventari Patrimoni Cultural de Granollers

Memòria tècnica

Redacció

ARQUEOCIÈNCIA SERVEIS CULTURALS S.L.
Juana María Huélamo

Ajuntament de Granollers

Juny 2002

À R E A D E C U L T U R A

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

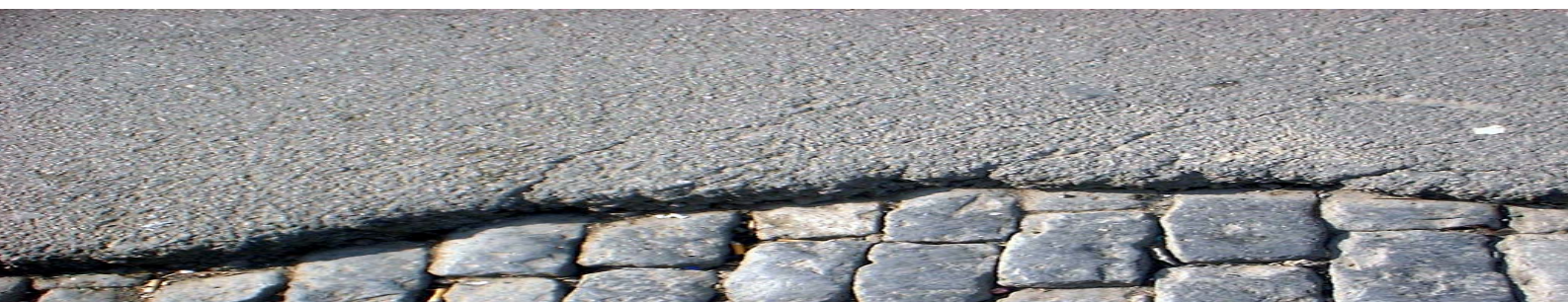
GRANOLLERS

Inventari del Patrimoni
Cultural
Informe

Juana María Huélamo Gabaldón

Amb la col·laboració de Josep M. Solias
i Arís

SUMARI

0. AGRAÏMENTS	3
1. MARCS DEL TREBALL	4
1.1. Marc conceptual	4
1.2. Marc territorial	5
1.3. Marc històric	10
2. CRITERIS D'INTERVENCIÓ	13
2.1. Criteris generals	13
2.2. Criteris específics	17
3. PROCESSOS DE TREBALL	22
4. REALITZACIÓ DEL TREBALL	25
4.1. La base de dades de l'Inventari de Patrimoni Cultural	25
4.2. Documentació i informants consultats	29
4.3. Elements examinats	30
4.3.1. Elements descartats	31
5. RESULTATS	52
5.1. Índex d'elements	52
5.2. Anàlisi dels elements	77
6. BIBLIOGRAFIA	82

Per a estimar, s'ha de conèixer.

Als garbers i en general a tota la gent de Granollers, d'abans, d'ara, i de sempre...

0. AGRAÏMENTS

El treball que aquí s'inicia, ha estat promogut des de l'Ajuntament de Granollers mitjançant conveni subscrit amb l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona. En el seu decurs ha contat amb el suport d'un petit grup de persones que han estat atentes als requeriments d'informació que la feina ha anat suscitant al llarg d'aquests set mesos de durada. En aquest sentit, s'ha de mencionar la tasca del Sr. Josep Muntal com a coordinador dels treballs, així com la feina medidora de la Sra. Josefina Piella. Personalment, em sento molt agraïda als senyors Pere Cornellas i Francesc Cruz per la seva companyia i ajuda en el coneixement del món de les tradicions i el caràcter granollerí. M'han estat també d'utilitat les informacions facilitades pels senyors Antoni Arrizabalaga i Lluís Tintó, així com la orientació inicial del que va ser director del Museu, Sr. Joan Garriga i de l'actual Sr. Josep Font. No vull deixar d'esmentar la col·laboració prestada pel col·lega Lluís Vila qui, generosament, m'ha traspasat el seu treball en allò que fa relació al patrimoni arqueològic. Finalment, vull expressar el deute de gratitud que tinc cap el Sr. Eustaqui Casals i la seva família. Ells han aconseguit aplanar els difícils camins d'aquesta feina recopiladora proporcionant la nota més humana i cordial del treball, aconseguint a més a més un bon i interessant elenc d'informacions orals. A ells, i en general a tots els veïns que encara sense saber-ho, han col·laborat, molts d'ells anònims, expresso des d'aquí la meva gratitud.

1. MARCS DEL TREBALL

1.1. Marc conceptual

El present inventari, ha estat realitzat per l'empresa ARQUEOCIÈNCIA, com a conseqüència d'un encàrrec de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, a petició de l'Ajuntament de Granollers, amb la clara intenció de conèixer la globalitat del patrimoni del seu terme municipal, a fi de vehicular iniciatives per tal de gestionar-lo.

El treball es fonamenta en la combinació conceptual dels tres valors bàsics que són intrínsecs als bens patrimonials:

⇒ DOCUMENTAL

⇒ FORMAL

⇒ SIMBÒLIC

⇒ El valor **documental**, apareix des del moment en que es parteix de la premissa bàsica de que el patrimoni és una font d'informació que pot presentar-se en diferents formats: un document, una ceràmica arqueològica, un edifici, una escultura, una espècie vegetal, una cançó, etc. Aquests elements són abans que res una font d'informació capaç de ser desxifrada si som capaços de llegir-la. Partint d'aquest principi, la feina s'ha orientat cap a la recollida sistemàtica de tot allò que conforma el patrimoni del municipi, entenent com a tal, el conjunt d'elements materials o immaterials, contemplats de manera global i individualitzada, que s'han preservat des del passat antic o bé, que s'han incorporat més recentment, els quals constitueixen referències que ajuden a definir el tarannà i el territori on viuen els habitants de Granollers.

⇒ Un segon valor és el **formal**. Resulta imprescindible que el patrimoni tingui un valor afegit en la seva constitució física. No tot pot ser patrimoni, ja que d'altra manera no es tindria cap marge de maniobra per a la seva substitució, però és que tampoc es podrien portar a terme les adscripcions a unes o altres tipologies morfològiques que permetessin la valoració d'uns elements davant d'altres.

⇒ El valor **simbòlic**. És el darrer valor considerat, i tal vegada el més problemàtic i fluctuant. Es tracta de l'apreciació atorgada per una comunitat o per part d'ella a un

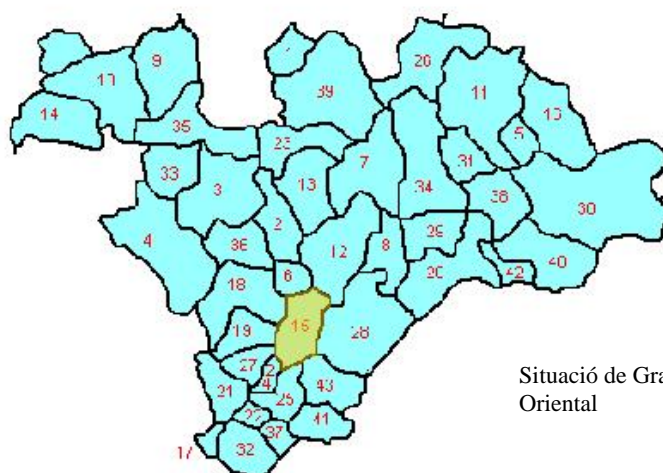
determinat element. En aquest punt és on es troben les màximes divergències i afinitats entre els que valoren el patrimoni i, per tant, sempre serà el que doni més o menys sentit a determinades inclusions o exclusions del mateix.

1.2. Marc territorial

Altitud: 145 m
Superfície: 14'9 Km²
Superfície agrària: 405 Has¹.
Comarca: Vallès Oriental
Província: Barcelona
Població (a 01-01-1999): 52.369
Densitat hab/km.2 : 3553.12²

Situació de la comarca dins Catalunya

Situació de Granollers dins la comarca del Vallès Oriental

EL MEDI GEOGRÀFIC

Granollers es situa al centre de la vall del Congost, a 28 km de Barcelona, a la comarca natural del Vallès Oriental dins la que es troba pràcticament centrada. El terme municipal ocupa 15 km quadrats i afronta al nord amb els termes municipals de Canovelles i les Franqueses del Vallès, a l'est amb els de Cardedeu i la Roca, al sud amb els de Montmeló, Montornès i la Roca, i a ponent amb els de Canovelles, Lliçà d'Amunt i Lliçà d'Avall.

¹ Font: Institut d'Estadística de Catalunya. Cens agrari 1989.

² Font: Servei d'Informàtica de l'Ajuntament de Granollers.

L'amplitud de la plana dóna a Granollers una magnífica panoràmica sobre les muntanyes que encerclen el Vallès, especialment del Montseny, amb el Turó de l'Home, el Pla de la Calma i Tagamanent per la part nord-oriental, els cingles de Bertí, Gallifa i el Farell per la nord-occidental, i de la Serralada Litoral, amb Cèl·lecs i Sant Bartomeu, totes les quals constitueixen un teló de fons per a la plana i per a la ciutat.

El nucli granollerí s'assentava tradicionalment a la riba esquerra del riu Congost, enmig de la depressió vallesana, d'origen miocènic i de característiques idèntiques a les conques interiors immediates a la serralada litoral, o sigui la depressió prelitoral catalana. La plana del riu donava a la ciutat l'horitzontalitat urbana, nota característica de Granollers, que s'està transformant acceleradament per una incessant edificació. A la dreta del Congost s'estenen les construccions que es troben a la vora de l'estació del Nord i de la carretera de Caldes, perllongant-se fins el terme municipal de Canovelles, sobre l'antic camí vell i la barriada de Can Xarlet. Més a ponent i a partir de la via fèrria del Nord, o de Sant Joan de les Abadesses i Puigcerdà, una petita serra, la de Bellulla, es la partió de les aigües del Congost i del Tenes i tanca la panoràmica lateral. Per migjorn, el pla de Palou, per on la ciutat avança lentament, és format per les fèrtils terres i poblat d'abundoses cases de pagès de l'ex-municipi palouenc.

Al nord i sud, la plana al·luvial del Congost, en llurs terrasses riberenques no ofereix límit a l'expansió urbana i la ciutat s'allargassa entre les Franqueses i Palou, flanquejada pel Congost a la dreta i pel ferrocarril de Portbou a l'esquerra.

Plànol d'aglomeració del terme municipal

Vista aèria del terme municipal

EL SÒL

La constitució geològica del sòl i el subsòl granollerins és idèntica a les formacions predominants a la conca vallesana del Congost-Besòs. Correspon a terrenys de la depressió Prelitoral, de terraplenament recent i el formen terrenys miocènics d'argiles i conglomerats argilosos i terrasses quaternàries d'argiles, graves i sorres dipositades pels arrossegalls del riu, procedents del muntanyam de la conca fluvial del Congost – Montseny occidental i Bertí- i l'alçada d'aquestes terrasses quaternàries sobre el nivell de la riera és de 8 a 10 metres, on trobem el casc urbà i les hortes properes a la població, regades per les aigües dels corrents subterranis del riu (LLOBET, 1951), intercalats en diversos nivells freàtics. Les terrasses quaternàries s'inicien a la Garriga a la sortida de l'estret del Figaró i acaben als turons de Montmeló, poc abans de la unió del Congost i del Mogent per formar el riu Besòs. El lloc on la terrassa ateny més altitud és a Llerona, a la riba esquerra, mentre que en tot el tram de riu citat la riba dreta és més baixa i moderna. El cingle riberenc de Llerona i Granollers diu Llobet que anteriorment degué ésser més baix, així com el fons de la vall actual, que formaven un estany terciari, amb la màxima profunditat al dret de Corró d'Avall, i s'aixecà lentament en l'era quaternària. Els arrossegalls del riu han format a les valls i planes de la depressió Prelitoral uns dipòsits detrítics molt importants al Vallès i al Penedès, especialment, d'una potència d'un miler de metres; el sòcol granític es troba a Granollers, a la profunditat de vuit-cents metres (SOLÉ, 1958).

El relleu estrictament granollerí és ben senzill: una ampla vall quaternària per on discorre el Congost en direcció nord-sud i dues serres laterals, a llevant i a ponent del riu, miocèniques. L'altimetria de la zona vallenga s'inicia en els 90 metres del límit terminal de Montmeló i Granollers i la cota màxima és de 166 al límit amb les Franqueses, mentre que el desnivell dins el casc urbà varia entre els 133 i els 166 al límit amb les Franqueses, mentre que el desnivell dins el casc urbà varia entre els 133 i els 166 metres, diferències que signifiquen una plana que s'eleva lentament de sud a nord, d'un pendent mitjà d'un 1'25%.

Les dues serres, que pugen sobtadament, sobrepassen la planura en uns 70 o 80 metres, amb altures més notables a la serra de Llevant, on la cota més alta es troba a la Torre de Pinós, de 224 metres prop de l'Hospital, mentre a la de ponent, prop del Coll de la Manya, Can Casaca està a 208 metres i únicament a les partions terminals amb Lliçà d'Amunt i Canovelles, en terrenys de Can Pedrals i Can Gimeno, s'arriba als 220 metres sobre el nivell del mar. A la ciutat, les altures oficialment fixades són les de

146'108 metres al tercer graó de l'ajuntament, 147'808 metres a l'antiga estació de França i 151'055 metres a l'estació del Nord.

EL CLIMA

Climàticament Granollers és una ciutat temperada, amb escasses variacions extremades, però el clima hi és tanmateix un xic més rigorós que al Maresme o a Barcelona, afavorits per la proximitat del mar, influència que a Granollers arriba en forma menys notable per l'existència de les carenes de Montalt, Céllecs, Sant Mateu, la Conreria i adjacents, que passen dels quatre-cents metres d'altitud (LLOBET, 1961).

La diferència climàtica en relació als pobles de la costa, hom l'aprecia particularment en les temperatures, assenyalant el clima característic de les depressions, amb una major gradació durant el dia i una baixa tèrmica més notable a les nits. I quan és més pronunciada és a l'hivern, a causa de les glaçades produïdes en un nombre de dies determinat, quan a la costa són gairebé nul·les, a causa d'una inversió de temperatura general a la depressió vallesana.

En resum, i segons Llobet, el clima de Granollers sembla estar en el llindar de la Catalunya humida, essent la pluviositat determinada per la situació de la ciutat al fons de la Depressió i per la proximitat de la costa i dels centres de condensació del Montseny i de les muntanyes del Farell i Gallifa, en definitiva, clima de depressió geogràfica, influenciat per la mar i les muntanyes pròximes (LLOBET, 1961).

LA VEGETACIÓ I EL PAISATGE

La vegetació granollerina s'igualava sensiblement a la dels altres pobles vallesans de la conca oriental de la comarca (LLOBET, 1961).

Creixen de forma espontània alguns boscos de pins blancs i de pins pinyoners, i alzines amb el sotabosc característic. Vora els cursos d'aigua hi ha oms.

El clima, relativament humit, i els sòls, fàcilment conreables, afavoreixen l'agricultura, pràcticament centrada a la zona de Palou. El regadiu produeix patates, verdura, blat de moro, farratge i mongetes. A més d'una tímida existència de conreus de secà (blat, ordi, vinya, olivera, avellaners, encara que, pràcticament, en extinció).

OROGRAFIA

La seva orografia es resumeix al fet d'ésser una plana al bell mig de la Depressió Prelitoral, veritable carrer natural de penetració a la península (LLOBET, 1961).

El municipi s'estén a les dues terrasses quaternàries de la riera del Congost, formant una plana de pendent suau excavada en els materials miocènics, les carenes longitudinals dels quals s'allarguen paral·leles a la riera, uns 80 m més altes, deixant al fons una ampla vall al·luvial. Aquestes carenes de flancs una mica abruptes assenyalen els límits del terme. L'erosió, facilitada per la qualitat dels materials miocènics (d'un gruix d'uns 800 m) que rebleixen la fossa tectònica del Vallès, relativament tous, ha aprofundit i eixamplat la vall.

ECONOMIA I POBLAMENT

Com a activitat principal destaca el sector terciari, si bé la indústria ocupa un lloc preeminent en la seva estructura productiva. Disposa d'una de les millors ofertes comercials de la zona concentrada, sobretot, en el seu barri antic. L'agricultura, altament tecnificada, es limita al pla de Palou, antic municipi agregat l'any 1928. La Fira Multisectorial de l'Ascensió és un dels exponents més evidents d'aquest tarannà econòmic i comercial. L'estructura urbana de la ciutat mostra dos aspectes nítidament diferenciats en el temps. D'una banda, destaca el nucli antic, situat dins del que fou el perímetre de les antigues muralles d'origen medieval. D'altra banda, i com a conseqüència de les transformacions ocorregudes a principis del s. XIX, sorgeix el primer eixampla, inici del que posteriorment esdevindrà la ciutat moderna actual. Una ciutat que ha crescut longitudinalment al marge esquerre del riu amb una contínua edificació compacta al llarg de tot el seu traçat.

EL MEDI URBÀ

La realitat actual de Granollers, la situa en un nivell no estrictament municipal, sinó que es tracta d'una realitat urbana, una aglomeració formada conjuntament amb els municipis veïns de Canovelles, les Franqueses del Vallès, i, també, encara que més tímidament, amb el de la Roca del Vallès. Tot plegat, un conglomerat de prop de vuitanta mil habitants amb les especificitats pròpies de cada unitat local, però amb un comportament morfològic i funcional globalment homogeni.

El terme de Granollers fins l'any 1922 era molt petit, la primera operació encaminada a aconseguir el seu engrandiment, va tenir lloc aquell any. Mitjançant l'acord assolit entre les parts respectives s'annexionà el barri del Lledoner, antigament pertanyent al terme municipal veí de Corró de Vall. Aquesta incorporació representà un guany de 32 ha que es sumaven a les 550 ha del seu antic terme, i 316 habitants. Posteriorment, l'any 1928, s'aconseguí la fusió del municipi de Palou, un territori eminentment agrícola, caracteritzat per un hàbitat dispers, on la casa pairal era l'edificació predominant, amb la qual cosa, l'activitat econòmica de la ciutat s'enriquí notablement i li donà un altre caire. D'aquesta manera, agricultura i indústria compartien un mateix territori, i per altra banda, s'havia aconseguit ampliar les possibilitats de creixement més enllà del límit de la partió antiga, marcat pel carrer del Migdia. Granollers, guanyava així 908 ha, 733 habitants i 162 edificis dels 8.531 i 2.659 que ja tenia, i el terme municipal s'incrementava, passant a tenir 1.489 ha. Un nou agregat va ser el del barri Xarlet de Canovelles (LLOBET, 1961).

1.3. Marc històric

EL TOPÒNIM

Estrada (1951) sosté que el mot "Semproniana" *-documentat com una de les mansio de la Via Augusta que travessava el Vallés, segons diverses fonts antigues i medievals, entre ells els Vasos Apolinars o de Vicarello-* era el nom de la població romana que hi havia a Granollers. El nou nom *de Granollers* devia sorgir al segle IX quan la gent es va instal·lar en aquesta zona coberta d'aiguamolls amb granotes (en català antic "granolla"), per la qual cosa Granollers significaria "lloc ple de granotes". L'escut de Granollers, que molta gent havia interpretat com una "gralla", en realitat presenta un corb, probablement per imposició de la família Corbera, senyors de Llinars.

L'any 944, a un document del Cartulari de Sant Cugat del Vallès, es fa la primera menció escrita del topònim Granollers, quan apareix citat "Granularios subteriore". Des del 1040 és sovint esmentat el mercat granollerí en diversos documents, la qual cosa prova la formació d'una població mercantil centre de les transaccions agrícoles de la comarca. En aquest segle XI era bastida la primitiva església parroquial de Sant Esteve, que centraria el radi de creixement urbà medieval, el qual el 1291 ja era protegit per la primera muralla.

ESBÓS HISTÒRIC

Els vestigis de cultura material més antics que es coneixen a Granollers tenen més de 4000 anys, encara que les troballes arqueològiques més importants són de l'època romana. La fixació d'un nucli romà en aquest indret fou degut a una cruïlla de camins: el de *Barcino* a *Auso*, el de *Tarraco* a *Roma* i el d'*Iluro* a *Aquae Calidae*.

El seu desenvolupament medieval es degut a la funció de mercat. A partir de l'any 1040 ja s'esmenta el mercat granollerí que ha continuat potent fins a l'actualitat.

Durant els segles XIII, XIV i XV, l'Església, el senyor feudal de la Roca i la Corona es disputen el territori de Granollers. Aquesta continua situació de bescanvi va fer que els granollerins recaptessin 10.000 florins que van posar en mans del rei Alfons IV perquè comprés la vila i la incorporés definitivament a la Corona. En aquest moment, Alfons IV declarava la vila com a carrer de Barcelona (1418).

Durant deu anys, entre 1462-1472, es va produir una guerra civil que enfrontava la monarquia de Joan II i la Generalitat. La vila de Granollers, sota el domini dels senyors de Pinós, va prendre partit per la Generalitat. Durant aquest conflicte (1466) va morir a Granollers el Conestable de Portugal, candidat a la Corona catalano-aragonesa. Tot i que Granollers va prendre posició contra Joan II, en acabar la guerra el monarca va mantenir els privilegis que ja havia donat el rei Alfons IV, el 1418.

El segle XV encara havia de dur més conflictes a Granollers, a causa de la Segona Guerra Remença.

L'estabilitat del segle XVI, l'augment demogràfic i la prosperitat del mercat consolidaren el desenvolupament de Granollers exemplificat amb la construcció d'importants edificis com la nova església parroquial gòtica de Sant Esteve, sobre la romànica del segle XI; el desaparegut Convent dels Caputxins; l'església de Sant Francesc, o la Porxada. Altres aspectes d'aquest segle d'or, tal com qualificà el segle XVI el metge i historiador Alfred Canal, són la gran activitat del Consell o Universitat o la construcció de noves capelles sobre les muralles. Aquesta prosperitat es va truncar de nou per la lluita durant la Guerra dels Segadors en la qual va intervenir el síndic granollerí Joan Domènec.

Durant la Guerra del Francès (1808-1814), Granollers es va oposar a l'ocupació napoleònica i va ser seu de la Junta del Partit del Vallès. El conflicte de la tercera carlinada (1875) va ser el que va afectar més la vila. 3.000 carlins van assaltar

Granollers i van segrestar l'alcalde i trenta-tres persones més que van ser alliberats previ pagament d'un rescat.

A mitjan segle XIX l'activitat econòmica de la capital del Vallès Oriental va anar evolucionant a partir del desenvolupament de les vies de comunicació i va esdevenir gradualment més industrial i comercial que agrícola. La inauguració del nou traçat de la carretera de Barcelona a Vic (1848) i l'arribada de les dues línies de tren (1854 i 1876) van ser-ne les causes principals. Al principi el nostre segle, *com ja hem dit*, s'incorporen a Granollers el barri del Lledoner (1922), segregat de les Franqueses del Vallès, i el municipi de Palou (1928). D'aquesta forma, la ciutat consolidava la configuració longitudinal amb l'actual carretera com a eix principal.

Durant la Segona República, la ciutat va viure un procés de canvi social i polític general, amb alguns esdeveniments especials com els Fets d'Octubre de 1934. La Guerra Civil (1936-1939) també es va patir amb molta duresa: hi va haver quatre bombardeigs de l'aviació italogermana, el primer dels quals, el del 31 de maig de 1938, va causar centenars de ferits, morts i molts estralls.

Un dels fets més destacats de la postguerra és la celebració de la primera Fira de l'Ascensió el 1943, la qual, amb els anys, depassarà l'àmbit local. Són anys de mancances i de recessió econòmica i no és fins el 1952 que es suprimeix el racionament dels productes de primera necessitat. Entre 1956 i 1975 hi va haver un creixement demogràfic molt destacat, a causa principalment de la immigració i de l'augment de la natalitat, que va propiciar un important increment del parc d'habitatges i el desenvolupament de la trama urbana.

D'altra banda, la crisi del tèxtil de meitat dels anys 60 va donar pas a una indústria més diversificada, un dels trets destacats de l'economia granollerina.

La mort del general Franco, el novembre de 1975, comporta la legalització de diversos partits polítics que concorregueren a les primeres eleccions generals de 1977, primer, i a les municipals de 1979, després, que guanya Rafael Ballús, del PSC, el qual serà alcalde fins al 1986, quan serà substituït per Josep Pujadas. El 1988 es constitueix a Granollers el Consell Comarcal, el primer president del qual va ser Josep Serratusell, de CiU.

Al principi dels anys 90 té lloc l'enderroc de l'antiga Foneria de Can Trullàs i el tancament definitiu de la fàbrica de Roca Umbert, les naus de la qual seran cedides a l'Ajuntament. El 1991 s'inauguren dues instal·lacions esportives destacades: el Circuit de Catalunya i el Palau d'Esports, seu de la competició d'handbol de les Olimpíades de

1992. Aquest mateix any, el mes de maig, es produeix una moció de censura que converteix Josep Serratusell en alcalde de Granollers. Les eleccions municipals de 1995 guanyades per Serratusell obliguen a fer un pacte de govern tripartit CiU, PSC i ERC. En aquestes mateixes eleccions també obtenen representació el PP i IC-EV. Els comicis municipals de 1999 donen guanyador al PSC (*amb novament J. Pujades com a alcalde*) que acorda amb ERC un pacte per a l'actual legislatura 1999-2003.

2. CRITERIS D'INTERVENCIÓ

Es pot dir que aquest treball consisteix en una **taxonomia**, per tant es tracta d'una tasca d'**identificació, classificació i descripció d'elements de patrimoni cultural i natural** existents en el terme municipal per tal de crear un inventari dels mateixos.

L'inventari es presenta doncs, com a un **instrument que pot créixer o bé disminuir ja sigui per addició o subtracció d'informació o bé per variació de criteris**. En aquest sentit resulta un element viu i adaptable a les noves necessitats i als avenços del coneixement constituint una base que permet obrir línies de treball més elaborades.

Per tant, cal deixar clar que aquesta feina **no és ni una recerca**, amb uns objectius i unes conclusions finals (encara que s'hagin utilitzat coneixements i procediments científics per a realitzar-la), **com tampoc es tracta d'un catàleg del patrimoni de Granollers**, el qual hauria de portar unes categories i proteccions determinades. Es tracta, això sí, d'una base per a poder realitzar tant tasques d'investigació com de protecció. Però no és tan sols això, si no que també pot ser un bon instrument per a la gestió, la difusió i la informació del patrimoni del municipi, entre d'altres utilitats.

Els criteris generals per a l'execució d'aquest inventari han estat:

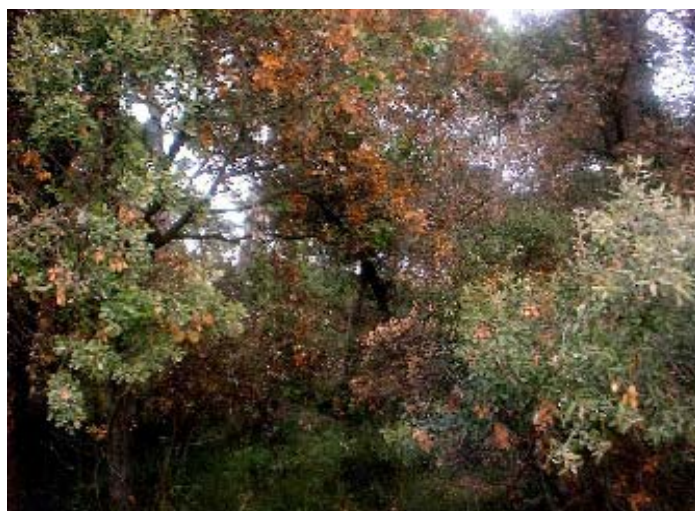
2.1. Criteris generals.

- Diversitat
- Quotidianitat
- Exhaustivitat
- Individualització
- Atemporalitat

DIVERSITAT

El criteri principal, a l'hora d'executar el treball ha estat el de la diversitat. S'ha tractat de reunir en l'inventari el major nombre possible d'elements de diferent tipologia: des de la CASA DE PAULA PINYOL/CAN PINYOL o la TORRE DE CAN CASACA fins a

l'ESGLÉSIA DE SANT JULIÀ DE PALOU, passant pel CEDRE DE L'ATLAS de l'avinguda de Masnou, els PLÀTANS DE LA PLAÇA PERPINYÀ, la CASA MASPONS I CAMARASA, EL CEMENTIRI, CA LA SABATERA, l'ESMORZAR DE GANIVET I

FORQUILLA, fins a la cançó rondallística dels GARBERS DE GRANOLLERS, LES COL·LECCIONS DEL MUSEU DE GRANOLLERS, el BOSC DE CAN NICOLAU, la FIGUERA DE CAN FERRAN, o els GUARDA-RODES del carrer per posar alguns exemples.

Aquest principi es troba a la base del coneixement i valoració d'objectes, creacions humanes, paisatges, elements, sistemes o grups que formen part d'una riquesa cultural que s'enfronta a un perillós procés de globalització que està envaint la nostra cultura i en contra del qual s'alça de manera natural en les seves singularitats el nostre variat patrimoni .

QUOTIDIANITAT

Aquest ha estat un criteri de recollida de les mostres d'un patrimoni que està allunyat de la visió elitista tradicional que portava a la inclusió d'ítems amb unes característiques massa senyalades: palaus, esglésies, i en general construccions d'una gran vàlua artística o que representaven els tombants de la història i que resumien una actitud que comportava, en definitiva, la desaparició del fet quotidià, o sigui, d'una realitat històrica igualment valuosa: la **del viure de cada dia** o, en el cas del patrimoni natural, allò que ajuda a explicar-lo i donar-li valor, que es troba íntimament lligat al criteri de partida, i que es resumeix a una paraula, la **diversitat biològica**. Exemples aleatoris d'ítems introduïts

sota aquest criteri, han estat, davant de cases com CAN TORRABADELLA, CAN BLANXART, CAN RIERA DELS CAVALLS o LA PORXADA, les CASES BARATES que encara es troben en diversos carrers, la CASA DE F.B., o l'interessant grup d'habitatges de l'Avinguda de Prat de la Riba, de les que en destaquen les números 8 i 14 (CASA CM/CASA DELS SENYOR CARLETS) o els espais naturals - més aviat seminaturals i verds - com poden ser els HORTS DEL LLEDONER o les zones boscoses i les serres que formen, amb les seves carenes encara naturalment netes, els horitzons visuals del terme de Granollers pels costats est i oest (SERRES DE LLEVANT i DE PONENT), i dels que, tot i que en les seves parts planeres es troben molt malmeses, encara formen part del llunyà punt de vista quotidià dels habitants d'aquest territori.

EXHAUSTIVITAT

D'altra banda, s'ha procurat la màxima enumeració dels elements d'interès, és a dir, que en la mida del possible, s'han inclòs (o bé, s'ha estudiat el fer-ho) tots aquells ítems que posseeixen algun valor patrimonial per a Granollers. Un intens treball de camp ha escrutat amb minuciositat el territori, buscant un bon nombre d'elements patrimonials. Tot i això, alguns elements han passat a un segon ordre, d'acord amb els actuals criteris d'inclusió dins aquest inventari. Aquests elements es contemplen dins l'apartat "Elements descartats" conservant-se d'aquesta manera la informació, per si en un futur varien els criteris d'inclusió.

INDIVIDUALITZACIÓ

També s'ha particularitzat al màxim els elements fitxats. És a dir, que en el treball es troben fitxes específiques d'elements que estan inclosos en altres de més generals. Algunes mostres preses de manera aleatòria, són les corresponents als elements que han tingut entrada sota la denominació de LA CARRETERA, el BARRI DE L'ESTACIÓ DEL NORD, EL CARRER DE BARCELONA, EL CARRER DE CORRÓ, on s'ubiquen molts altres elements que en altre nivell d'inclusió, disposen de fitxa pròpia. Un exemple d'entrada multinivell pot ser el de LA PORXADA, la qual, a més de tenir-hi fitxa pròpia, es

troba a més inclosa dins la PLAÇA GRAN/PLAÇA DE LA PORXADA, la qual, al seu torn, és un ítem dins el NUCLI ANTIC DE GRANOLLERS .

ATEMPORALITAT

Per un altre cantó, no s'ha tingut en compte cap barrera cronològica a l'hora de fer les inclusions d'elements a les fitxes, de manera que es troben inventariats ítems recents, com es el cas de l'estatuària urbana, el PARC DE TORRES VILLA i alguns exemples d'arquitectura de postguerra, així mateix, s'ha inclòs, per exemple, una manifestació festiva recent –s'està parlant de la FESTA DELS BLANCS I DELS BLAUS- que, per un costat, recupera un fet de la història quotidiana de Granollers del segle XIX - la juguesca de dos rajolers - i, per un altre, ha esdevingut un interessant símbol per a la població, potenciant i donant un caire d'identitat a la festa major del municipi.

Els criteris generals, però, queden matisats pels específics que s'han tingut en compte per a les diverses classes de patrimoni.

2.2. Criteris específics.

- patrimoni contemporani
- camins tradicionals
- elements festius
- patrimoni arqueològic
- patrimoni arquitectònic
- patrimoni immaterial
- patrimoni natural
- toponímia

En el cas dels ítems corresponents al **patrimoni contemporani** s'ha procurat ser molt selectiu en la seva inclusió. Respecte de l'estatuària urbana, la introducció s'ha fet amb els elements de propietat municipal. Pel que fa al patrimoni arquitectònic, en general s'han seguit les directrius marcades pel catàleg provisional de patrimoni arquitectònic en fase d'aprovació, de manera que han estat inclosos un bon nombre d'edificis propis de l'arquitectura de postguerra, per posar un exemple. No han estat inclosos elements tals com el nou Teatre-Auditori o el Pavelló Polisportiu Municipal, per posar alguns exemples. Les seves arquitectures són a tota llum destacables, tanmateix, i han restat inclosos dins l'apartat d'elements no fitxats de manera que una valoració futura pot donar com a resultat la seva inclusió. Així mateix, i quant al patrimoni immaterial, s'han introduït tal i com ja s'ha indicat abans, elements recents, pel fet de considerar-se que han irromput amb força en el fet social amb una consolidació ràpida i una presència de pes en el sí del patrimoni local.

En lo relatiu als **camins tradicionals** s'han fitxat de manera individualitzada aquells que presenten part del seu traçat original, així com elements estructurals antics. S'ha de tenir en compte que algun d'aquests camins han restat integrats en carrers urbans, i alguns altres, existents en entorn rural o periurbà, es contempen dins les fitxes dels connectors biològics.

Camí de Santa Quitèria

D'altra banda, s'ha mirat d'evitar incloure, per exemple, **elements festius** de recent introducció o fets festius que poden canviar molt en lapses de temps molt curts, donada la gran vitalitat d'aquestes manifestacions. Malgrat això s'ha fitxat la festa dels Blancs i Blaus, per considerar-se, tal i com ja s'ha dit, amb suficient entitat pel fet de recuperar un capítol de la història quotidiana de Granollers - la juguesca de dos artesans - i per haver esdevingut un símbol per a la població, potenciant i donant un sentit identitari a la festa major del municipi.

Respecte del **patrimoni arqueològic**, s'han buidat sense cap omisió i tot respectant els ítems allí inclosos, els següents treballs de caire administratiu³: A. A. M. G. (s.d.) *Llistat del Pla d'Arqueologia Urbana de Granollers, Granollers, Àrea d'Arqueologia del Museu de Granollers*; INVENTARI (1997) *Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Carta Arqueològica. Vallès Oriental.*; VILA BONAMUSA, Lluís (2001) *Pla especial de protecció del Patrimoni Històric-Arquitectònic de Granollers. Patrimoni arqueològic*. A més de consultar-se la bibliografia específica sobre determinats jaciments i altres obres de referència local fonamentals pel coneixement d'aquesta vessant patrimonial.

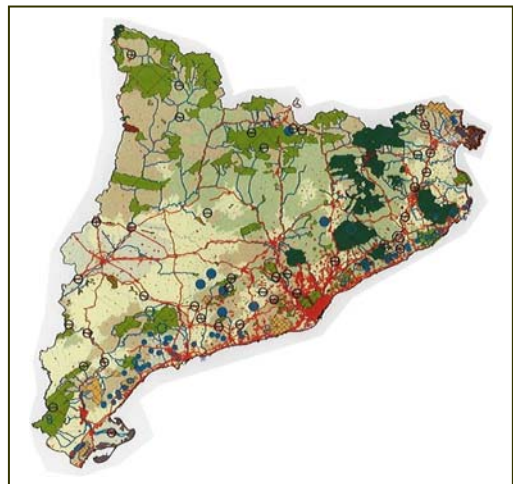
Pel que fa al **patrimoni arquitectònic** urbà els ítems de l'inventari han estat inclosos d'acord, per un costat, amb el criteri d'exhaustivitat que resta definit a l'apartat dedicat als criteris generals d'intervenció que estan a la base de la metodologia particular del present inventari, i per l'altre amb les directrius marcades per la Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, en raó de les quals s'han d'incloure tots els elements que figuren al catàleg de patrimoni del municipi.

Encara que un criteri general consisteix en fitxar tan sols allò que existeix, en l'apartat de **patrimoni immaterial** hi ha elements que ja no estan en ús habitualment, però que per la seva naturalesa d'intangibilitat i el seu caràcter de ser elements constitutius del sentir, del fer i de la memòria col·lectiva, han estat introduïts. Es parla aquí de tots aquells elements immaterials trobats en el transcurs dels treballs de camp i gabinet. S'han buidat les obres que recullen informació oral, així per exemple, el recull onomàstic d'Enric Garcia-Pey (GARCIA-PEY, 1990), o els treballs recopilatoris d'en Jordi Baulies (BAULIES, 1965), Josep Estrada (ESTRADA, 1993), Amador Garrell (GARRELL, 1960), o els antics treballs de camp portats a terme a finals del segle XIX i començament del XX pels senyors Marià Aguiló, Rossend Serra i Pagès i els seus ajudants, i que han estat recopilats en l'Obra del Cançoner de Catalunya (MASSOT, 1993-1994). La dita, "Granollers, terra de músics" no es pas gratuïta. A més del gran nombre d'orquestrs i grups musicals existents a la ciutat i documentats ja al segle XIX, existeix una interessant tradició oral consolidada de la que van fer-se ressò els folkloristes del segle XIX i començament del XX. Alguns destacats músics locals com és el cas d'en Josep Maria Ruera van dur a terme treballs recopilatoris de música popular. En allò que respecta a la tradició oral, no s'ha d'oblidar el paper que va tenir la família Maspons, íntimament relacionada amb la història de Granollers, dins el folklore català. Així, van ser destacats folkloristes en Jaume Maspons i Camarasa (n. 1872), qui, a més de

³ El buidat de la documentació facilitada pel Museu de Granollers conclou amb data 12-02-2002.

col·laborar en la Geografia General de Catalunya de Carreras i Candi, va publicar opuscles com *El Ball de les gitanes en el Vallès* (1907); en Francesc Maspons i Labrós (1840-1910), qui va presidir els Jocs Florals de Barcelona el 1879, l'Associació d'Excursions Catalana (1883-1891), impulsant definitivament la secció de folklore d'aquesta entitat, i el Centre Excursionista de Catalunya. Francesc Maspons, va publicar un bon nombre de treballs sobre folklore català (rondalles, contes i altres estudis de cultura tradicional), de manera que el congrés de tradicions populars de París el nomenà, el 1889, membre honorari. Altres membres d'aquesta nissaga, van tenir un paper destacat dins la tradició folklòrica catalana, així, en Marià Maspons i Labrós (1840-1885) o la Maria del Pilar Maspons i Labrós (1841-1907), germana d'en Francesc. Aquesta última, sota el pseudònim de Maria de Bell-lloc, va escriure per la seva banda, diversos treballs que tenien per objecte la recuperació de la cultura popular. S'ha d'assenyalar que en el transcurs del treball de camp s'han trobat a més algunes dades d'interès, la qual cosa fa indicar que el fet tradicional encara es manté viu en moltes memòries. Sota els epígrafs COSTUMS DESAPAREGUTS, ORACIONS O RETÒRIQUES DE SANAMENT, ELS GARBERS (cançó rondallística) i CANÇONER s'ha optat per incloure tots aquells elements de transmissió oral que formen part del fet patrimonial del municipi, i s'ha fet així per considerar que es tracta d'elements relativament aïllats dins un sistema general, actualment força perdut, del qual poden ser les darreres restes.

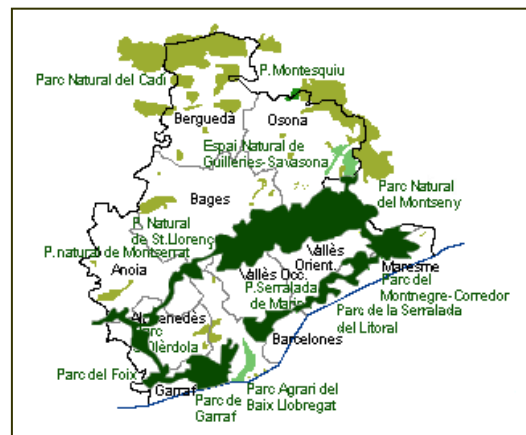
Pel que respecta al **patrimoni natural**, els ítems corresponents a aquest àmbit s'han inclòs des de l'òptica de la seva consideració com a part integrant d'un ecosistema interrelacionat i d'abast supralocal, d'acord amb les teories actuals del patrimoni ecològic, les quals busquen la conservació de la diversitat biològica, més que de determinades espècies isolades o paisatges d'estètica naturalística. En aquest sentit, s'ha procurat identificar espais on encara es produeixen processos que ajuden a la sostenibilitat ecològica del territori.

Mapa de connexions biològiques a Catalunya

Per tant, també, s'han tingut en consideració els paràmetres de connectivitat i connectància ecològica com a elements importants a l'hora de fitxar una zona com

d'interès natural, ja que aquests constitueixen, en definitiva, una de les bases per a la conservació a mig termini del patrimoni natural català. D'aquesta manera, es considera que el territori de Granollers forma part de la xarxa de connexió entre la Serralada Litoral i la Prelitoral i, per tant, són importants els elements que encara ajuden a mantenir aquesta connectivitat entre ambdós sistemes muntanyosos. Aquestes zones, que es consideren com a part d'un continu espacial que té el seu nexa principal pel RIU CONGOST, es poden considerar com a connectors biològics a considerar dins el projecte **Anella Verda** que, en col·laboració amb més d'un centenar de municipis, impulsa la Diputació de Barcelona contemplant una retícula d'espais naturals interconnectats, profundament integrada també en la retícula urbana que conforma la corona de ciutats que envolten Barcelona des de Vilanova i la Geltrú fins a Mataró, passant per Vilafranca del Penedès, Sant Sadurní d'Anoia, Terrassa, Sabadell i Granollers. Es tracta de 150.000 hectàrees d'espais naturals entesos com component d'un ecosistema urbà que supera els 3.000 Km2 i que conté el 70% de la població de Catalunya. L'objectiu del projecte Anella Verda és també el de la millora de la qualitat de vida d'aquests 4.200.000 d'habitants de l'àmbit metropolità de Barcelona.

Mapa del Projecte Anella Verda

La delimitació i preservació dels corredors ecològics de connexió dels diversos espais naturals protegits que constitueixen l'Anella Verda és un element substancial del projecte. Aquesta retícula de connectors, bàsicament, està constituïda per l'espai agrari i forestal i pels dos únics corredors naturals de domini públic que, de forma contínua, vertebrin el territori: la xarxa fluvial i la xarxa de camins ramaders. D'altra banda, s'ha considerat d'una gran vàlua dins el patrimoni natural el sistema agroforestal, concretat d'una manera encara de pes en el conjunt patrimonial del municipi en la zona de la PLANA AGRÍCOLA DE PALOU, i en menor mida en els indrets de les SERRES DE LLEVANT I DE Ponent, així com també a la zona residual d'HORTS DEL LLEDONER. Aquest patrimoni es considera un producte cultural, en tant en quant a Catalunya només subsisteix on no ha estat ocupat per altres usos.

Respecte de la **toponímia** s'ha de dir que els noms emprats son els recollits tant al treball de camp com al "*Recull onomàstic de Granollers*" (GARCIA-PEY, 1990) treball en el que s'oferien al costat del topònim, les localitzacions d'alguns dels elements immobles recollits a l'inventari. S'ha de dir que d'aquesta publicació tan sols s'han pogut aprofitar els noms en els que es feia expressió del seu número d'ordre urbà al carrer o plaça corresponents.

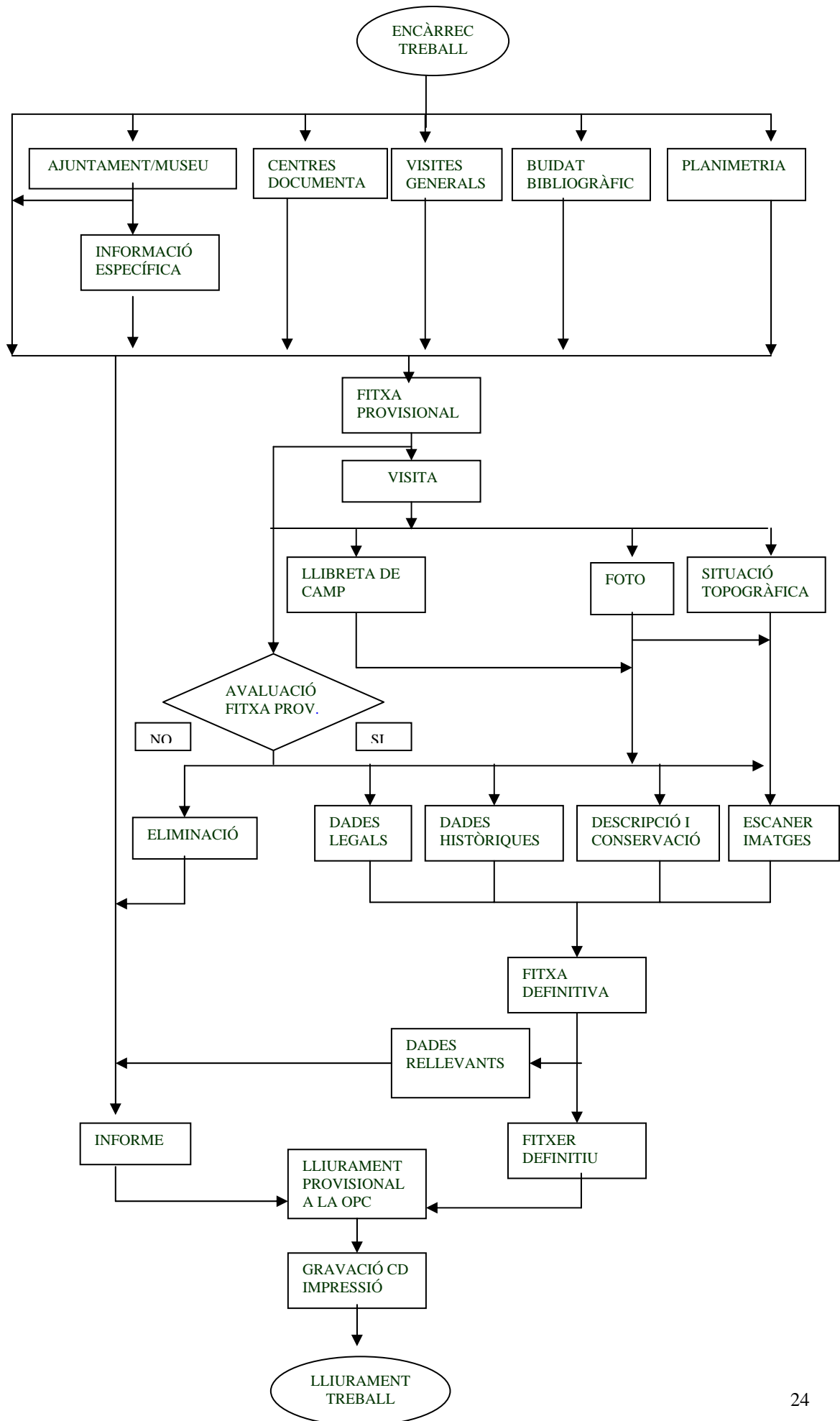
Una altra font toponomàstica de gran valor han estat les entrevistes de camp. S'ha procurat detectar els topònims més tradicionals, acudint a informacions de gent gran, molt arrelada a la vida i la història del municipi. En alguns casos s'ha fet expressió de diversos topònims en la denominació, doncs s'ha considerat la seva utilitat dins el fet històric de l'element, i també s'han considerat els antics noms coneguts dels carrers. De vegades, quan es parla de conjunts arquitectònics, en ocasions tan sols s'han pogut esbrinar un o més d'un dels seus noms tradicionals, dels quals es fa esment.

3. PROCESSOS DE TREBALL

Pel que respecta als processos emprats per a la confecció del treball es resumeixen en les divuit operacions que es detallen de manera desenvolupada, tant en les descripcions que es fan de cada una d'elles, i que es presenten a continuació, com en el diagrama de flux que s'ofereix amb posterioritat. Es tracta d'un procediment homogeneïtzat, encara que flexible, que permet un sistema de gestió de qualitat de la informació:

1. Reunió amb els responsables de l'Ajuntament i del Museu on es van fer una sèrie d'orientacions inicials.
2. Consulta de bibliografia, tant obres generals de referència, com específica sobre Granollers. Ha estat una documentació de gran interès la relativa als documents de caire administratiu sobre el patrimoni arquitectònic (catàleg - pla especial) i arqueològic, encara que el fet de disposar molt tardanament d'aquesta informació ha endarrerit molt en el temps la feina i en general tots els processos paral·lels.
3. Consulta de centres de documentació i informació sectorials i temàtics.
4. Visites d'immersió al municipi, recollint informació de veïns, botiguers, etc., tot passejant pel terme municipal i molt intensament pels carrers del nucli urbà. En casos específics aquestes visites s'han fet en companyia dels senyors Pere Cornellas i Francesc Cruz.
5. Examen de la planimetria lliurada per l'Ajuntament.
6. Consulta als col·laboradors de l'inventari, Srs. Josep Muntal, Pere Cornellas, Francesc Cruz, Lluís Tintó i als informants detectats en el decurs del treball de camp.

7. Confecció de fitxes provisionals amb un encapçalament i primer buidat de dades d'un primer grup de fitxes (unes tres-centes) a partir de la informació recollida fins aleshores.
8. Inclusió de dades en el primer esborrany d'informe.
9. A partir d'aquest moment tenen lloc diversos processos en paral·lel, en funció dels diferents estats en que es trobaven les fitxes en cada moment i que es perllongaran fins a la finalització de l'inventari. Es van dur a terme visites específiques en les que es procedia a anotar les dades obtingudes en una llibreta de camp, es feien fotografies i es marcaven els punts sobre la planimetria. En molts casos la visita a un element determinat obria les portes al fitxatge de nous elements no detectats prèviament.
10. Seguidament s'iniciava un procés de consultes personals, documentals i bibliogràfiques per tal de procedir a l'avaluació de les informacions obtingudes sobre les fitxes i, a partir d'aquestes, al fitxatge definitiu de l'element o bé a l'eliminació de la fitxa. Aquests processos van portar a l'examen de quatre-cents noranta elements, dels quals van restar amb caràcter de definitius quatre-cents deu.
11. Si es triava l'eliminació les dades s'inclouïen a l'informe, de manera que finalment van restar eliminats vuitanta elements que havien estat examinats, dels quals s'inclou la informació en l'apartat corresponent de l'informe que acompanya a l'inventari.
12. Si s'optava pel fitxatge definitiu, en primer lloc es processaven les imatges i seguidament es procedia a l'escanejat i senyalitzat dels plànols de localització i ambdues documentacions gràfiques s'introduïen a la fitxa.
13. El pas següent era la incorporació de la resta d'informacions bibliogràfiques perfectament organitzades, bàsicament les relatives a les dades històriques de l'element.
14. Es procedia així mateix, a la descripció dels ítems i a omplir les caselles corresponents a les dades observables dels mateixos.
15. Per últim s'esbrinaven les dades de propietat legal dels elements, cas de tenir-ne. Amb aquesta operació la fitxa es considerava definitivament acabada.
16. Les dades rellevants de les fitxes han servit, així mateix, per a la redacció definitiva d'aquest informe.
17. Els darrers processos han consistit en la gravació del fitxer i de l'informe en un CD que ha de comptar amb el vist i plau de la Oficina de Patrimoni Cultural, abans de procedir a la seva impressió per triplicat sobre paper, com a pas previ al definitiu
18. Lliurament del treball

4. REALITZACIÓ DEL TREBALL

4.1. La base de dades de l'inventari de patrimoni cultural.

La tasca s'ha dut a terme d'acord amb els processos de treball descrits en l'apartat anterior, tot redactant la informació marcada en la fitxa electrònica de l'Inventari de Patrimoni Cultural d'acord amb les indicacions de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona. Cal ressaltar, respecte del seu ús, la comoditat que representa el fet de que sigui electrònica, i oferir una alta versatilitat, a més d'una extraordinària capacitat d'emmagatzematge d'informació.

La informació obtinguda en el treball compilador, es tradueix en l'obertura d'ítems que constitueixen cadascuna de les fitxes de suport electrònic que es troben dins d'una aplicació del programari Microsoft Access de Windows.

La fitxa, que en versió impresa consta com a mínim de dues pàgines, integra la següent informació⁴:

Nom del fitxer	Inventari del Patrimoni Cultural
Nom del municipi	Sempre Granollers, es clar, l'objecte del present inventari
Nom de la institució que fa el treball	Diputació de Barcelona. Àrea de Cultura. Oficina de Patrimoni Cultural.
Codi	Respon a una numeració tancada, i fa referència als àmbits patrimonials que figuren dins l'apartat que s'inicia amb el nom "àmbit" i als subàmbits, que s'apunten dins l'entrefilet que conté les dades que figuren sota l'epígraf "tipologia" (veure, doncs, els apartats Àmbit i Tipologia).
Núm. Fitxa	Té caràcter aleatori, i tan sols serveix per donar ordre de registre a l'inventari.
Àmbit	Aquest apartat es important doncs classifica patrimonialment l'element dins unes categories prèviament establertes i que s'anomenen amb un codi al que es fa referència al començament de la fitxa. Aquestes són les següents: 1.-Patrimoni immoble

⁴ Aquesta informació prové bàsicament de les instruccions d'ús oferides per l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, any 2002.

- 2.-Patrimoni moble
- 3.-Patrimoni documental
- 4.-Patrimoni immaterial
- 5.-Patrimoni natural

Denominació Es poden trobar varies. En primer lloc apareix el nom predominant o amb el qual es coneix actualment el be, al que s'afegeixen, si cal, altres denominacions de vegades també actuals o històriques que mereixin destacar-se en aquest apartat, en el cas de que es coneguin. Pel que fa als edificis que han estat inclous en el catàleg de patrimoni s'ha procurat respectar la denominació allí proposada.

Ubicació S'assenyala l'indret, el barri, la zona i/o l'adreça.

Titularitat Es refereix a la propietat, si es tracta d'un be públic o privat

Propietari i Adreça En els casos en que es té constància, s'indica el nom, i si es possible, l'adreça del propietari.

Tipologia Nom corresponent al codi, que es refereix al subàmbit de la tipologia d'elements (en cursiva els àmbits patrimonials als que pertanyen aquests tipus):

1.1.-Edificis

- 1.2.-Conjunts arquitectònics
- 1.3.-Elements arquitectònics.
- 1.4.- Jaciments arqueològics
- 1.5.-Obra civil

2.-Patrimoni moble

- 2.1.-Elements urbans
- 2.2.-Objectes
- 2.3.-Col·leccions

3.-Patrimoni documental

- 3.1.-Fons d'imatges
- 3.2.-Fons documentals
- 3.3.-Fons bibliogràfics

4.-Patrimoni immaterial

- 4.1.-Manifestacions festives
- 4.2.-Tècniques artesanals
- 4.3.-Tradició oral
- 4.4.-Música i dansa
- 4.5. Costumari

5.-Patrimoni natural

- 5.1.-Zones d'interès natural
- 5.2.-Espècimens botànics singulars

Ús Actual Pot expressar-se de manera genèrica (religiós, industrial, comercial, *sense ús o abandonat...*) o més particular (habitatge, magatzem, museu, etc.)

Descripció	Inclou les característiques morfològiques del bé, detallant-se, si cal, els aspectes o components que li donen singularitat.
Observacions	En aquest camp s'esmenten aspectes col·laterals que no s'escauen en cap dels altres camps, i que es consideren necessaris com a informació a afegir a la documentació de la fitxa.
Estat Conservació	Es tracta d'una informació de molt interès que apropa al coneixement de la salut en que es presenta el bé integrat dins l'inventari. Apareix sota tres estats possibles: "bo", "regular" o "dolent".
Notes Conservació	En el segon entrefilet que segueix en la mateixa línia a l'anterior enunciat, de vegades es detalla la situació en quan a conservació, i si el seu estat ho requereix, quina es la seva patologia principal, assenyalant-se en alguns casos informació sobre restauracions patides, per exemple.
Autor	Autoria del bé, si es coneix.
Any	Any de realització del bé quan se sap amb certa exactitud, o si es tracta d'una cronologia variada es posa l'any que es considera més important pel bé i que pot fer referència de vegades a la seva creació, o si es suposa més important, a l'actuació més destacada que configura la seva morfologia.
Estil, època	Es descriu aquí el caràcter artístic en el qual s'enquadra el bé o el període històric convencional al qual pertany. De vegades, la imprecisió o dualitat d'estils fa necessari apuntar més d'un corrent estilístic.
Segle	És la centúria o centúries en que es produeix la realització del bé inventariat. S'assenyala la cronologia principal, o si cal, les dues més interessants en la morfologia d'aquest bé a través de la seva història.
Emplaçament	Descripció física i geogràfica de caire genèric de l'indret d'ubicació del bé.
Longitud	Es refereix a la situació geogràfica en coordenades de longitud en graus (°), minuts (') i segons ("). Tanmateix, s'ha obviat aquesta en favor de les coordenades UTM.
Latitud	Situació geogràfica en coordenades de latitud en graus (°), minuts (') i segons ("). De la mateixa manera que el camp anterior, aquesta informació s'ha obviat en favor de les coordenades UTM.
UTM	Situació geogràfica en coordenades UTM. S'indica el quadrat de situació (31T) i, a continuació el valor de les coordenades en x i y dins del mateix.
Altitud	Situació en altura del bé respecte del nivell del mar.

Accés	Es tracta d'un camp tancat que presenta cinc opcions: fàcil, difícil, obert, restringit, sense accés.
Núm. negatiu	A l'haver-se realitzat la documentació fotogràfica mitjançant càmera digital, aquest camp no procedeix.
Fitxes associades	El número o números d'altres fitxes de béns o elements relacionats (per lligam físic, per que formen part d'un mateix immoble o d'un mateix conjunt, o per altres tipus de connexions, de vegades de caire simbòlic molt acusat)
Història	Informacions històriques relacionades amb el bé, de manera resumida. Aquestes informacions en un bon nombre de casos són de caire oral.
Bibliografia	Relació sistemàtica de referències bibliogràfiques en sistema Harvard d'obres que proporcionen informació sobre l'ítem en qüestió
Protecció.	El primer quadre és un camp tancat amb quatre opcions: inexistent; legal; física i, legal i física. Si el bé està protegit per algun mecanisme jurídic o administratiu, s'especifica la figura emprada en el quadre (o camp) següent (així s'ha fet també referenciant els béns inclosos en la primera versió encara provisional el Pla Especial -PEHPA-
Nº Inventari Generalitat.	Aquest apartat s'ha omplert tan sols en els casos d'inclusió del bé en algun dels Inventaris de la Generalitat, fent-s'hi la referència oportuna.
Autor Fitxa.	Les fitxes han estat omplertes per Juana María Huélamo Gabaldón, treballadora de l'empresa Arqueociència.
Data reg.	Data exacta de confecció de la fitxa.
Data mod.	Aquest apartat resta buit, doncs s'ha creat amb vistes a possibles modificacions futures, posteriors al lliurament de l'Inventari.
Mapa	Planimetria parcial del terme. A la major part de les fitxes s'ha emprat el full del plànol, escala 1:5.000, " <i>Nomenclator de Granollers</i> " de 23/VII/1997 que inclou tot el terme municipal, i que ha estat proporcionat per l'Ajuntament de Granollers. La ubicació del bé descrit resta indicada amb sombrejat semitransparent de color verd clar, ja que el color de les llegendes del plànol és vermell.
Fotografies	Les finestretes dedicades a aquesta informació gràfica hostatgen un mínim d'una imatge del bé i un màxim de tres. En algun cas, aquestes imatges són d'altres autors o han estat publicades, la qual cosa es referència -citant els autors o les fonts- a l'apartat "observacions". Pel que fa als arxius de só, ocupen també aquests espais. Per la seva reproducció s'anoten les instruccions pertinents, així mateix, a l'apartat "observacions".

4.2. Documentació i informants consultats.

La base del treball és l'abundosa informació que s'ha anat recollint i processant al llarg de tot el segle XX, per part de diferents persones i institucions. Cal destacar els treballs de conjunt dels senyors Amador Garrell i Alsina, Jordi Baulies, Josep Estrada, Salvador Llobet i Josep Homs, d'entre altres, que ofereixen aspectes de molt interès que serveixen per apropar-se de manera decidida al patrimoni del municipi. Per la detecció i documentació de molts elements patrimonials han estat d'utilitat els treballs al voltant del patrimoni natural impulsats des de l'Ajuntament i el Museu de Ciències Naturals, així com el recull toponímic del senyor Enric Garcia-Pey. Per suposat que han estat punts de partida documents de caire administratiu com poden ser el Catàleg de Patrimoni Arquitectònic de Granollers en les seves diferents versions, així com els treballs d'inventari i catalogació enllestits per la Generalitat de Catalunya (Servei d'Arqueologia) i el mateix Ajuntament de Granollers.

Per a la documentació s'han utilitzat informacions i documentacions de tota mena aconseguïdes en el decurs del treball de camp (informants coneguts al carrer o al seu domicili, que han facilitat informacions d'interès d'acord amb els criteris de partida d'aquest treball) i dels següents centres i institucions:

- Hemeroteca Municipal de Granollers
- Arxiu NO-DO (Madrid)
- Arxiu RTVE (Madrid)
- Biblioteca de Catalunya (Barcelona)
- Biblioteca de la Universitat de Barcelona
- Biblioteca de la Universitat Oberta de Catalunya
- Biblioteca del Museu de Granollers
- Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana de la Generalitat de Catalunya (Barcelona)
- Museu d'Art de Catalunya (Barcelona)
- Museu d'Arqueologia de Catalunya (Barcelona)
- Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (Terrassa)
- Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya (Barcelona)
- Servei de Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya (Barcelona)
- Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona.

La bibliografia consultada es pot veure a l'apartat 7. Bibliografia.

Per a realitzar els plànols digitals i per la localització dels elements s'ha fet servir la següent planimetria, facilitada per l'Ajuntament de Granollers:

- Imatge aèria, escala 1: 50.000, de la comarca del Vallès Oriental de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.
- Full del plànol, escala 1:5.000, "Nomenclator de Granollers" de 23/VII/1997 que inclou tot el terme municipal.
- Plànol urbà de Granollers.

Les fotografies han estat realitzades per Juana María Huélamo i Josep Maria Solias, encara que n'hi ha d'altres autors, dels que es detalla l'autoria al lloc corresponent de la fitxa en la qual apareixen inserides.

Les dades de precisió relatives a l'emplaçament: coordenades UTM i alçada han estat preses amb un aparell de navegació GPS tipus *eTrex Summit* de Garmin.

4.3. Elements examinats

Com ja s'ha explicat al parlar dels processos de treball es va procedir a una avaluació de les fitxes que s'anaven obrint. El resultat d'aquesta avaluació ha estat l'eliminació d'ítems inclosos de manera provisional. En concret, el nombre total d'elements que han estat fitxats en un moment o altre del decurs del treball ha estat de **491**, de les que resten **411** després del procés d'avaluació i tria, pel qual s'ha procedit a l'eliminació de **80** elements prefitxats. La informació de les fitxes eliminades o bé ha estat integrada en altres de més generals o bé es presenta a continuació. Aquestes xifres indiquen les magnituds sobre les que s'ha treballat, ja que constitueixen un volum d'informació molt gran per a un inventari.

Cal tenir present que un canvi en els criteris de l'inventari possibilita que es pugui traslladar de nou la informació d'aquestes fitxes descartades a fitxes actives. D'altra banda, si es revisa el catàleg del patrimoni pot haver-hi necessitat de recuperar informació que es trobi en fitxes descartades, per tant, aquesta s'indica a continuació, incloent, en alguns casos documentació fotogràfica de les mateixes.

4.3.1. Elements descartats

- **ARXIU PARROQUIAL.** Ítem eliminat i inclòs dins la fitxa de l'Església Parroquial de Sant Esteve, a més de fer-se referències en les del Tresor Parroquial i l'Arxiu Municipal. Dins les dependències parroquials es troba el seu escàs arxiu que fou majoritàriament destruït la tardor de l'any 1936, en enderrocar-se a pic i pala l'església gòtica de Sant Esteve. Tot i que algú l'havia emparedat per intentar salvar-lo, a l'enderrocament va restar al descobert i va ser cremat. Encara que es conserven alguns llibres aïllats, va desaparèixer així, la informació demogràfica dels registres parroquials de bateigs, matrimonis i defuncions, des del 1570 fins al 1936 (TINTÓ, 1994). Destaca un quadern de visites pastorals de 1689. S'han conservat quatre llibres més de diverses èpoques a l'Arxiu Històric Municipal de Granollers (DANTI, 1997) (GARRIGA, 1982) (TINTÓ, 1994).
- **BALL DE L'ESPOLSADA.** Eliminat a l'haver-se integrat a la fitxa COSTUMS DESAPAREGUTS. Al barri del Lledoner, que pel setembre celebra la festa major, tradicionalment es ballava l'Espolsada, típica dansa de Corró (BAULIES, 1965).
- **BALL DE SERRALLONGA.** Eliminat a l'haver-se integrat a la fitxa COSTUMS DESAPAREGUTS.
- **BASSES DE CÀNEM.** Eliminada a l'haver-se transformat o desaparegut l'element. El conreu del cànem era tradicional a Palou, i també a Granollers, a les zones properes al Congost. Aquest cultiu, però ha estat canviat per altres. S'ha localitzat una bregadora de cànem a can Bassa. També hi hauria una altra al Junyent (segons J. Muntal)
- **BÒBILA DE CAN FONT.** Eliminada al no tenir actualment valor patrimonial dins el conjunt d'elements considerats.

- **CAL JARDINER.** Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa CONNECTOR BIOLÒGIC DE LA SERRA DE LLEVANT. Paratge d'interès paisatgístic i cultural que es troba dins la serra de Llevant (ROMERO, 2000). El topònim actual de l'indret, cal Jardiner, prové de l'ofici del propietari de la casa, en Josep Garriga Canyers (GARCIA-PEY, 1990).
- **CAL RENOM / CAN BALET.** Eliminada a l'haver desaparegut l'element. Es trobava definida pels carrers de Llevant - Josep Umbert - l'Orient – Quevedo. Es tractava d'un edifici industrial de planta quadrangular. Fàbrica tèxtil fundada a finals del segle XIX, que va portar el cognom del seu propietari, i que més tard s'anomenarà Can Balet (GARCÍA-PEY, 1990).
- **CAMÍ DE CALDES DE MONTBUI.** Eliminat a l'haver estat asfaltat i perdut els seus valors patrimonials. Sortia del portal de Caldes, on estava la capella de Santa Anna, que, construïda el 1563, va ser enderrocada el 1862 i refeta al costat del lloc originari el 1864 (HOMS, 1995).
- **CAMÍ DE VIC.** Eliminat al ser coincident amb el CARRER DE CORRÓ. Parteix del Portal de Corró, on es trobava la capella de Sant Antoni, després de Santa Elisabet, que es suposa va ser construïda el 1630, i que va desaparèixer l'any 1861 (HOMS, 1995).
- **CAMÍ DE CAN BASSA.** Eliminat a l'haver perdut els seus valors patrimonials.
- **CAMÍ DE LA ROCA, CARDEDEU I GIRONA:** Eliminat a l'haver estat asfaltat en part per la carretera. Altres parts han desaparegut totalment. (GARCÍA-PEY, 1990). Sortia del Portal de Bell-lloc, on estava la Capella de Sant Roc, que va ser enderrocada, en part, al 1854 i restaurada el mateix any en un altre emplaçament, enderrocant-se definitivament, el 1859 (HOMS, 1995).
- **CAMÍ ROMÀ:** Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa BARRI DEL LLEDONER.
- **CAN BASSA NOU / CA L'ARNAU/CAN BASSA DEL PLA.** Eliminada a l'haver perdut els seus valors patrimonials. Casa edificada per gent provinent de Can Bassa, que per la seva situació geogràfica més al centre del Pla de Palou, presenta aquest nom (GARCIA-PEY, 1990).

- **CAN JANÉ DE LA SERRA.** Eliminada al no tenir actualment un gran interès patrimonial. Les seves coordenades UTM són les següents: 31Tx0438927y4604438 i la seva alçada és de 169 metres sobre el nivell del mar.

- **CAN PARERA.** Eliminada al no haver localitzat l'element. Els primers anys del segle XX, empreses com Can Parera o Can Montanyà, destaquen dins la indústria alimentària, a la producció de licors i aiguardents, aplicant la destil·lació al vapor, aconseguint introduir-se al mercat estatal (MAYNOU I HERNÁNDEZ, 2001). La primera de les fàbriques d'aiguardent va ser muntada l'any 1800 (BAULIES, 1965).
- **CAN PEDRALS.** S'elimina com a jaciment al constar a la fitxa de l'Inventari de Patrimoni Arqueològic de la Generalitat la següent informació: "En el moment de redactar aquesta fitxa no es disposava de la informació de la memòria ni de cap altra notícia per determinar-ne la cronologia ni la tipologia (INVENTARI, 1997)".
- **CAN RAÏC.** Casa existent al carrer de Corró, cantonada carrer de Manresa. Es tracta d'una casa de grans proporcions, d'interessant reeixiria, aproximadament dels anys 1930-1945, que es va proposar al catàleg (CORNELLES, 2001). Aquest element ha estat integrat a la fitxa general del carrer de Corró, ja que la seva singularitat tipològica no s'ha considerat amb prou entitat com per a mantenir-se com a element inclòs en fitxa unitària. L'avi Raïc havia estat tractant de bestiar.

- **CAN SERRAT.** Casa desapareguda, de factura similar a la de Can Relats, ocupava el solar on avui es troben “Els Escolapis”

- **CAN SERRATACÓ.** Casa desapareguda, construïda el 1895 per Joan Lluhí, estava al carrer d'Alfons IV, i va ser enderrocada per fer-hi un bloc de pisos. El seu nom popular era “La Clau”. Era propietat del registrador Serratacó qui va fer-se construir, per a la seva família, aquesta casa que ocupava el cantó del carrer del Bisbe Grivé, casa que tenia un pati interior d'estil andalús, en la qual després va viure la família del metge Alfred Canal. Al costat d'aquesta casa passava un rec d'aigua, que després va ésser cobert i que regava les hortes i sembrats que hi ha avall, ran de la via del carril (GARRELL, 1960).

- **CAN XARLET.** Eliminada donada la poca entitat patrimonial actual de l'element. En Pau i l'Agustí Gausachs eren fills d'aquesta casa. Eren coneguts com "els Beletes", segurament pel fet de que eren molt afeccionats a jugar a bales. Però sembla que un dels dos tenia una veu molt fina, com el bel d'un xai, autèntic origen d'aquest motiu que es convertí també en nom de la casa al Camí de Can Bassa, així mateix anomenada Can Xarlet per l'origen dels dos personatges (GARCIA-PEY, 1990).

- **CAPELLA DE LA VERGE DE LES AIGÜES.** Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa TORRE DE LES AIGÜES. Dins el conjunt constructiu conegut com “la Torre de les Aigües” es troba aquesta capella, avui convertida en menjador del restaurant que porta el mateix nom que la masia. Fins al 1936 radicaven la capella i la imatge de la Verge de les Aigües, denominació camperola de la Mare de Déu de les Neus a causa de les pregàries per la pluja. La torre pertanyia a Can Junyent, família del segle XV, en la qual destacaren Joan Junyent, marmessor de la reina Violant, Berenguer de Junyent, Francesc Junyent, conseller de Barcelona i comandant d'una galera en la guerra de Nàpols, un altre Francesc Junyent, destacat en 1542 en els fets d'armes de Perpinyà, Galzerà de Junyent, citat entre 1535 i 1555 a les Corts de Montsó, Miquel Junyent, que participà en els esdeveniments de 1597 i 1598, i un nou Francesc Junyent, citat en 1688 i 1697 i a les Corts de 1701. El mas Junyent, com la Mare de Déu, canvià el seu nom pel que porta actualment. La talla era de pedra i va perdre's decapitada, l'any 1936. Aquesta imatge era molt venerada a Palou i al terme de les Franqueses, i d'aquesta població es tenen

notícies de que, des de temps molt antic, cada any anava a Palou una processó a iniciativa dels regidors d'aquell terme i del rector més ancià de les quatre parròquies de les Franqueses. Malgrat l'antiguitat d'aquesta tradició, la primera referència escrita és del 2 de maig de 1710. En una sequedat molt prolongada, perquè no havia plogut d'ençà del 22 de desembre del 1763, el 10 de març de 1770 el poble de les Franqueses invocà la Mare de Déu de les Aigües en una visita solemne acordada el 6 de març, i, abans de la processó, l'indicat dia 10 va ploure. Aleshores la gent de les Franqueses restà indecisa si havia de complir la promesa, però finalment, fou acordat de complimentar la decisió dels regidors enviant una representació a Palou. Els palouencs eren grans devots de llur Verge, així com de la Mare de Déu del Lledó, trobada sota un lledoner i advocada de les dones lactants, venerada en una capella propera a la de les Aigües, enrunada a mitjan segle XIX, que per aquesta causa va ésser traslladada al temple parroquial de Sant Julià, on és venerada i se celebra la festa el dia 8 de setembre. La imatge és una reproducció de la primitiva del segle XIII (BAULIES, 1965). Es celebraven aquí dues festes importants: la de les dues Verges, tres dies anteriors a l'Ascensió, celebrant-se el dimarts la missa, i el final de la del dilluns de Pasqua de Pentecosta, ja que fins a aquest punt arribaven finalment els fidels que venien del santuari de Belulla i de l'església de Sant Esteve, finalitzant-se la jornada festiva amb el càntic del Regina Coeli (BAULIES, 1965).

- **CARRER D'ÁLVAREZ DE CASTRO.** Eliminada al trobar-se tan modificada que les cases antigues han quedat tan aïllades que no es poden inventariar com a conjunt. Va des del carrer de Francesc Macià fins a l'avinguda de Sant Esteve. Resulten d'interès les cases 10, 12 i 29.
- **CARRER D'ANNÍBAL.** Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa CARRER DEL MOLÍ / D'ANNÍBAL / DE MENÉNDEZ PELAYO.
- **CARRER D'APEL·LES MESTRES:** Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa BARRI DEL LLEDONER.
- **CARRER DE FRANCESC RIBAS, 2 –ANTIC GARATGE BAULENES-**. Eliminada a l'haver desaparegut l'element. Havia estat proposada de protecció al nou PEPHA Fitxa. Núm. R-080, encara que en la darrera versió ja no apareix. Edifici entre mitgeres, que fa cantonada al carrer Joan Prim, de volum

cúbic i acusada rectangularitat. La façana era plana i constava de planta baixa i dues plantes pis i multiplicitat d'eixos. Els buits eren de dos tipus: verticals amb dintell pla (a la planta segona) i amb arc angular de vèrtex pla (a la planta primera). La coberta es resolïa mitjançant un potent ràfec sustentat mitjançant permòdols sobre imposta, que ressaltaven l'horitzontalitat de l'edifici, d'arestes molt marcades. Era una obra de Marian Lasús i Pecamins, dins del corrent híbrid entre noucentisme i eclecticisme.

- **CARRER DE GOYA.** Eliminada al trobar-se tan modificada que les cases antigues han quedat aïllades i no es poden inventariar com a conjunt. Resulten d'interès les cases 17 i 20 (J B., 1936).

- **CARRER DE L'ENGINYER.** Eliminada al trobar-se tan modificada que les cases antigues han quedat aïllades i no es poden inventariar com a conjunt. Existeix un grup d'alzines de cert interès, que formaven part dels antics jardins de la casa de can Pinyol (MUSEU DE GRANOLLERS. CIÈNCIES, 2001). En aquest carrer s'havia edificat la fàbrica de can Pinyol (GARRELL, 1960 el 1863, dins el ram de la llana, per passar el 1914-1918 a la fabricació de tub Bergman i a cotonaire el 1920. Destaquen el número 11, d'estil eclecticista i el 2.

- **CARRER DE LA FONT DE L'ESCOT** . Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa CARRER I PLAÇA D'ESPANYA / CARRERS FONT DE L'ESCOT I CONGOST.

- **CARRER DE LA MARE DE DEU DE MONTSERRAT.** Eliminada al trobar-se tan modificada que les cases antigues han quedat aïllades i no es poden inventariar com a conjunt. Destaquen per la seva tipologia tradicional els següents números: SENARS: 9, 13, 15, 17 (reformada), 21, 23, 33, 35, 37 / PARELLS: 22, 30.

- **CARRER DE LES TRAVESSERES, NÚM. 40:** Eliminada al no haver aparegut cap resta arqueològica. Zona urbana, al nord del centre històric. Solar situat entre el carrer Travesseres nº 40 i el carrer de la Muralla. L'any 1993 va portar-se a terme una prospecció arqueològica en el solar indicat. S'hi efectuaren sis cales de 3 x 1m i tres més de 15 x 1 m, no s'hi va documentar de cap resta arqueològica (OLIVERES, 1993; VILA, 2001).

- **CARRER DE LOPE DE VEGA:** Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa BARRI DEL LLEDONER.
- **CARRER DE MANRESA.** Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa BARRI DEL LLEDONER. Resten dues cases d'interès: la façana lateral de Can Raïc (número 13), inclosa al carrer de Corró, pel qual té l'entrada principal, i la número 5 que resta absolutament aïllada, raó aquesta que unida al fet de tractar-se d'una tipologia que per sé no es considera susceptible de restar inclosa a l'inventari. A l'extrem del carrer hi ha les restes d'una nau industrial.

Número 5

Can Raïc

- **CARRER DE MARIÀ FORTUNY.** Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa BARRI DEL LLEDONER.
- **CARRER DE PIZARRO:** Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa BARRI DEL LLEDONER.
- **CARRER DE PONENT.** Eliminada a l'haver perdut el conjunt. Destaquen la casa número 32 (noucentista) amb respiralls i la número 20 (fitxada).
- **CARRER DE ROGER DE LLÚRIA.** Eliminada al trobar-se tan modificada que les cases antigues han quedat tan aïllades i no es poden inventariar com a conjunt.

- **CARRER DE SANT JOSEP AL BARRI DE PALOU.** Eliminada a l'haver-se integrat dins el barri de PALOU.

➤ **CARRER DE TARRAGONA.**

Eliminada al no haver-hi restes d'entitat suficient. De tota manera existeix un edifici industrial a possible consideració futura entre el carrer i la via i el carrer de Francesc Ribas. Resten dempeus les cases 8 al 12 de tipologia tradicional urbana d'una planta i, a més la 16 i 18. Per aquesta carrer hi passava la Mineta davant la masia d'en Pere Creus.

➤ **CARRER DEL COMERÇ.** Eliminada al trobar-se tan modificada que les cases antigues han quedat tan aïllades que no es poden inventariar com a conjunt.

➤ **CARRER DEL CONGOST.** Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa CARRER I PLAÇA D'ESPANYA / CARRERS FONT DE L'ESCOT I CONGOST

➤ **CARRER DEL GAS.** Eliminada al no tenir suficient entitat. Va des del carrer Josep Umbert i la plaça de l'11 de Setembre. Era el camí que portava a la fàbrica del gas. La pavimentació és inexistent.

➤ **CARRER DEL MUSEU.** Eliminada a l'haver-se integrat en la fitxa CARRER NOU – CARRER DEL MUSEU, doncs constitueixen una sola unitat.

➤ **CARRER DEL PRÍncep DE VIANA.** Eliminada al trobar-se les cases antigues aïllades. Destaquen els números 5-7-9-11 (casa Maspons, amb fitxa pròpia), 6, 8 i 12 (molt reformada encara que conservant una curiosa decoració de totxos). Conserva la pavimentació de llambordes. També conserva guarda-rodes que s'han fitxat.

- **CARRER DEL VALLÈS.** Eliminada al trobar-se tan modificada que les cases antigues han quedat aïllades i no es poden inventariar com a conjunt. Tan sols es veuen els números següents: 34, 36 (any 1929) i 40.

- **CARRER NOU.** Eliminada a l'haver-se integrat en la fitxa CARRER NOU – CARRER DEL MUSEU, doncs constitueixen una sola unitat.
- **CASA I FÀBRICA DEL BLANQUEIG,** Desapareguda, estava vora la riera, a tocar del rec d'en Puig, tan acreditat pels qui hi anaven a tirar pedretes i a pescar anguiles (GARRELL, 1960).

- **DIPÒSIT D'AIGUA DE L'ESTACIÓ DEL NORD.** Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa de l'ESTACIÓ DEL NORD. Recipient metàl·lic de forma cilíndrica, contenidor d'aigua que es troba recolzat sobre un cos de planta octogonal de paredat arrebossat amb pilastres de totxo vist a les cantonades que es troben sobre un sòcol de pedra carreuada. Les façanes d'aquesta construcció són planes i estan coronades per una treballada cornisa de totxo vist. Una escala metàl·lica, recolzada a terra arriba fins a la part alta del dipòsit (CUSPINERA et alí, 2001). Proposta de protecció al nou PEPHA Fitxa. Núm. S-14.

- **ENVELADORS.** Eliminada a l'haver desaparegut l'ofici. La feina de fer envelats tenia molta tradició a Granollers, però ha desaparegut del panorama professional de la ciutat, encara que n'hi ha als pobles del voltant. La fama dels enveladors de Granollers havia estat gran per tot el país. L'envelat va ser un dels elements més típics de totes les festes Majors de Catalunya, on feia la

funció de sala de ball popular. La forma típica de l'envelat des de mitjan segle XIX ha consistit en una estructura gairebé quadrangular, delimitada per antenes, que mitjançant cordams sostenien les veles. Hi havia nissagues d'enveladors, com els Garriga (més coneguts com els Garriga dels Envelats), que s'estigueren al capdamunt del carrer de Corró (GARCÍA-PEY, 1990). L'any 1858 es va instal·lar-se el primer envelat a la Porxada (BAULIES, 1986a). Potser l'origen dels envelats va ser el costum de penjar trossos d'estora i cobrellits i robes dels colors més violats quan es feien els balls de la festa, possiblement –diu algú– per que la gent es fes la il·lusió que els abrigaven del fred (GARRELL, 1960).

- **ERM DE CA LA BURRA.** Eliminada a l'haver-se integrat dins el BOSC DE SANT NICOLAU. Paratge àrid que es troba per sobre de l'espatat del bosc del Molí de Capellans. Es caracteritza per una vegetació de grans mates de llentiscle creixent entremig de pins de grans capçades (ROMERO, 2000). A més dels boscos, alguns espais naturals on predominen els arbusts, gaudeixen d'un gran valor ecològic i paisatgístic. Aquest és un exemple de gran interès dins el conjunt del medi ambient de Granollers, i que paisatgísticament, i al costat de les zones de cultiu, ve caracteritzant els horitzons naturals del terme.
- **FÀBRICA DE SABÓ DE MANOURY I D'ESTEVE BARANGÉ.** Eliminada al no haver estat localitzada. La indústria química té un gran representant a Granollers a mitjan segle XIX, a la fàbrica de sabó de Manoury. D'origen francès, es va instal·lar a Granollers, establint una fàbrica, de la que sortirà, Esteve Barangé, un dels seus empleats, qui per la seva banda, es va establir, més tard, per compte propi, iniciant una interessant producció que va portar la seva empresa a ser una de les més importants de l'Estat (MAYNOU I HERNÁNDEZ, 2001).
- **FÀBRICA DEL GAS.** Eliminada a l'haver desaparegut. Fundada el 1880. Es va mantenir fins el triomf de l'electricitat. Des d'aleshores va ser ocupada per FECSA. Les estructures van ser eliminades a mitjan de la dècada de 1980. Ben a prop seu van desaparèixer altres petites edificacions de caire industrial (HOMS, 1995)

- **FÀBRICA VISSA.** Eliminada per tractar-se d'un element industrial no susceptible de ser inclòs d'acord amb els principis d'ordre cronològic que es troben a la base d'aquest inventari. La seva superfície edificada queda definida pel carrer del Gas cantonada carrer de Quevedo.

- **FELIU I PINYOL I CIA.** L'origen de la indústria tèxtil granollerina es troba el 1850, any en que es pot situar el llindar entre les formes menestrals i les incipients fàbriques manuals de teixits, amb les fàbriques mogudes a vapor. La indústria tèxtil obrí la vila a la vida fabril moderna. Si bé, el treball del cotó arrelà fortament a Granollers, la llana no va prosperar, malgrat que abans del 1850 es fabricaven mantes de llana, vermelles, a cal Xic Moltó, del carrer de les Travesseres, que passa a un nou local del carrer de Sant Jaume, però, desaparegué amb l'increment de la producció de les mantes de Sabadell i de Terrassa, confeccionades amb nous procediments. Igualment, el 1863, s'establí una fàbrica llanera al carrer de l'enginyer, can Pinyol; però, després de moltes vicissituds i provatures, àdhuc la fabricació de "tub Bergman" durant la Guerra Europea del 1914 va ser convertida en fabricació de teixits de cotó l'any 1920. La introducció de l'electricitat a la població l'any 1913 i la bonança econòmica provocada per la guerra europea van ser fets molt favorables per a la consolidació de la indústria cotonera granollerina (BAULIES, 1965). L'any 1874 era una de les tres fàbriques de dimensions més grans que tenia Granollers, al costat dels deu tallers artesanals, amb telers de mà o volants (MAYNOU I HERNÁNDEZ, 2001).
- **FESTA DE LES DUES VERGES.** Eliminada e integrada a la fitxa "Costums desaparegudes". Es tracta d'una festa específica de Palou. La gran festa de les dues Verges era els tres dies anteriors a l'Ascensió; se celebraven misses, el dilluns a la capella del Lledó, el dimarts a les Aigües i el dimecres a la parròquia, i els palouencs visitaven cada dia les Verges (BAULIES, 1965).

Una de les masies més notables de l'antic terme de Palou, avui agregat de Granollers, és la coneguda com Torre de les Aigües, on fins al 1936 radicaven

la capella i la imatge de la Verge de les Aigües, denominació camperola de la Mare de Déu de les Neus a causa de les pregàries per la pluja. La torre pertanyia a Can Junyent, família del segle XV, en la qual destacaren Joan Junyent, marmessor de la reina Violant, Berenguer de Junyent, Francesc Junyent, conseller de Barcelona i comandant d'una galera en la guerra de Nàpols, un altre Francesc Junyent, destacat en 1542 en els fets d'armes de Perpinyà, Galzerà de Junyent, citat entre 1535 i 1555 a les Corts de Montsó, Miquel Junyent, que participà en els esdeveniments de 1597 i 1598, i un nou Francesc Junyent, citat en 1688 i 1697 i a les Corts de 1701.

El mas Junyent, com la Mare de Déu, canvià el seu nom pel que porta actualment. La talla era de pedra i va perdre's decapitada, l'any 1936.

Aquesta imatge era molt venerada a Palou i al terme de les Franqueses, i d'aquesta població es tenen notícies de que, des de temps molt antic, cada any anava a Palou una processó a iniciativa dels regidors d'aquell terme i del rector més ancià de les quatre parròquies de les Franqueses.

Malgrat l'antiguitat d'aquesta tradició, la primera referència escrita és del 2 de maig de 1710. En una sequedat molt prolongada, perquè no havia plogut d'ençà del 22 de desembre del 1763, el 10 de març de 1770 el poble de les Franqueses invocà la Mare de Déu de les Aigües en una visita solemne acordada el 6 de març i, abans de la processó, l'indicat dia 10 va ploure. Aleshores la gent de les Franqueses restà indecisa si havia de complir la promesa, però finalment, fou acordat de complimentar la decisió dels regidors enviant una representació a Palou. Els palouencs eren grans devots de llur Verge, així com de la Mare de Déu del Lledó, trobada sota un lledoner i advocada de les dones lactants, venerada en una capella propera a la de les Aigües, enrunada a mitjan segle XIX, que per aquesta causa va ésser traslladada al temple parroquial de Sant Julià, on és venerada i se celebra la festa el dia 8 de setembre. La imatge és una reproducció de la primitiva del segle XIII (BAULIES, 1965).

- **FESTA DEL DILLUNS DE PASQUA DE PENTECOSTA.** Eliminada a l'haver desaparegut a principis del segle XIX. Integrada dins de la fitxa COSTUMS

DESAPAREGUTS. Després de la missa la gent de Palou anava en processó a la capella o santuari de la Mare de Déu de Bellulla o de la Perla del Vallès, saludaven havent dinat la Mare de Déu de Montserrat, i de tornada passaven per Granollers per entrar a la parròquia de Sant Esteve i continuar cap a Palou, on finien la festa religiosa amb el càntic del Regina Coeli a les capelles de les Aigües i del Lledó (BAULIES, 1965).

- **FINESTRA. Carrer de Corró, 38 al 42.** Eliminada a l'haver desaparegut l'element, encara que es trobava catalogat, segons (PATRIMONI, 1985). Finestra de pedra d'arc pla amb guardapols i replanell motllurat acabat a la part inferior amb gotes.
- **FIRA DEL DIMARTS DE PASQUA GRANADA.** Integrada dins la fitxa FIRA DE L'ASCENSIÓ. Avantpassada de la Fira de l'Ascensió, Va ser concedida per Alfons III el Benigne el 23 d'agost del 1335 per a "major foment i prosperitat de la vila", que cada any podia ser celebrada des del dilluns següent de Pentecosta per un espai de vint dies (BAULIES, 1965).
- **FORN D'EN MAYNOU.** Desaparegut. Es trobava a la carretera de Cardedeu a prop de l'hostal de Sant Antoni (GARRELL, 1960).
- **FUNDICIÓ TRULLÀS.** Amb entrada pel c/ Sant Josep. Eliminada a l'haver desaparegut l'element. Es pot consultar la fitxa FUNDICIÓ TRULLÀS / CAN TRULLÀS pel que es refereix al subsòl de l'edifici. El creixement de la indústria tèxtil portà a l'aparició de la metal·lúrgica, com una de les activitats complementàries de l'altra, destinada primàriament a la construcció de telers i llurs accessoris. Entre 1870 i 1880 s'iniciaven els primers tallers metal·lúrgics i el 1913 fou bastida la indústria més important per a la fabricació de telers, maquinària tèxtil auxiliar, foneria i altres treballs del metall, i posteriorment, sorgiren altres tallers d'aquesta classe (BAULIES, 1965). La producció metal·lúrgica s'inicià a Granollers amb l'establiment de l'empresa Trullàs, el 1880, que es dedicà a la foneria aplicada a la fabricació de maquinària tèxtil. Al principi del segle XX aquesta empresa subministrava maquinària tèxtil a un bon nombre d'empreses de tot Catalunya. L'edifici va ser construït el 1912 i va quedar sense activitat des de la dècada de 1970. El 1990 es va aprovar un pla especial per al seu enderroc i construcció de nous habitatges (HOMS, 1995;

MAYNOU, 2001). Al solar de la fàbrica van aparèixer importants restes arqueològiques.

- **GARRIGA DE SANT NICOLAU.** Eliminada a l'haver-se inclòs dins el BOSC DE SANT NICOLAU. Entre la carretera del Coll de la Manya i el bosc de Sant Nicolau. Espai natural de predomini arbustiu amb un gran valor ecològic i paisatgístic. Està ubicat entre la carretera del Coll de la Manya i el bosc de Sant Nicolau, i es caracteritza per tractar-se d'una formació dominada pel garric (ROMERO, 2000). A més dels boscos, alguns espais naturals on predominen els arbusts, gaudeixen d'un gran valor ecològic i paisatgístic. Aquest és un exemple de gran interès dins el conjunt del medi ambient de Granollers, i que paisatgísticament, i al costat de les zones de cultiu, ve caracteritzant els horitzons naturals del terme.
- **IMPREMTA GARRELL.** Eliminada a l'haver-se canviat de seu i no tenir, actualment valor patrimonial. Primera impremta instal·lada a Granollers l'any 1886. Amb posterioritat, i després de 1939,, s'inicia la construcció de maquinària per a les arts gràfiques, la qual cosa suposa un alt grau d'especialització per aquesta indústria de les arts gràfiques (MAYNOU I HERNÁNDEZ, 2001). Els descendents tenen l'establiment al carrer Primer Marquès de les Franqueses, encara que a l'origen havia estat al carrer del Pont (Josep Umbert) i Anselm Clavè.
- **INDÚSTRIA DEL COURE D'ENRIC GARRELL.** Eliminada al no tenir cap interès patrimonial. El treball del coure i del llautó s'inicià el 1904 amb la instal·lació d'un taller al carrer de la Riera. Aquest es va especialitzar en la fabricació de material elèctric (BAULIES, 1965). La indústria primera va ser la de Josep Botey per a la fabricació de material elèctric de commutadors i utilitatge complementari. Amb aquesta iniciativa sorgiren altres indústries locals, com la d'Enric Garrell (1920) i de Lluís Garriga (1941), que durant la postguerra arribaren, en algun moment, a cobrir el 70% del mercat espanyol (MAYNOU I HERNÁNDEZ, 2001). Primer va estar al carrer Ricomà i més tard, al costat de la Ronda Nord. Ara es diu TERASAKI.
- **INDÚSTRIA DEL COURE DE JOAN GARRIGA.** Eliminada a l'haver desaparegut. Vegi's explicació a la fitxa **INDÚSTRIA DEL COURE D'ENRIC GARRELL.** Estava al carrer d'Àngel Guimerà.

- **INDÚSTRIA DEL COURE DE JOSEP BOTEY** Eliminada a l'haver desaparegut. Vegi's explicació a la fitxa **INDÚSTRIA DEL COURE D'ENRIC GARRELL**. Estava al carrer d'Espanya, al costat del Teatre-Auditori.
- **JARDÍ DE CAN MÒNIC**. Es tracta d'un interessant conjunt en el que destaquen un bosquet de pins i un altre de cedres, a més d'altres arbres de menors dimensions que creixen als voltants de la masia. Es va integrar la informació a la fitxa que existeix sota la denominació de CAN MÒNIC.

- **LLENTISCLE DE SANT NICOLAU**. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa **BOSC DE SANT NICOLAU**. Es tracta d'un arbust molt singular i de gran valor ecològic. Té 9 metres d'alçada, i es troba a l'esplanada de can Casaca, just al límit del bosc. L'indret és un abocador incontrolat, per la qual cosa, l'arbre amb el pas del temps pot resultar greument afectat.
- **MATOLLAR DEL MIQUELIC**. Eliminada a l'haver-se integrat dins la fitxa **FONT DEL RÀDIUM**. En el marge dret del torrent de la Font del Radium s'ubica aquesta formació arbustiva on trobem gran quantitat de roldor entre altres arbustos. A més dels boscos, alguns espais naturals on predominen els arbustos, gaudeixen d'un gran valor ecològic i paisatgístic. Aquest és un exemple de gran interès dins el conjunt del medi ambient de Granollers, i que paisatgísticament, i al costat de les zones de cultiu, ve caracteritzant els horitzons naturals del terme.
- **MIRADOR DE L'OLIVERA**. Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa **FONT DEL RÀDIUM**. Indret panoràmic on subsisteix una olivera aïllada. Es troba a 300 metres a l'est de la Font del Radium. I a una altitud de 219 metres, essent el segon cim més alt de la serra de Ponent, a on es localitza (ROMERO, 2000).

- **MIRADOR DE LA TORRE DE PINÓS.** Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa TORRE DE PINÓS. Al punt més alt de la serra de Llevant, es té una vista panoràmica de gran qualitat de tot el terme de Granollers i els seus voltants. El lloc es troba presidit per la torre de vigilància que porta el mateix nom (ROMERO, 2000). Molt a prop es pot contemplar el conjunt edilici de l'antic Asil.
- **MIRADOR DEL PEDRÓ.** Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa EL PEDRÓ. Des d'ell s'obté una magnífica vista sobre Palou.
- **MONEDA GRANOLLERINA.** Eliminada al no formar una col·lecció uniforme si no constituir un fet històric. Encara que la moneda local no sembla jugar un paper molt important des del punt de vista general i històric en la Catalunya dels segles XV i XVI; el privilegi de l'encunyament de moneda representa un dels signes de la perfecta consolidació del mercat, com una de les mesures principals per assegurar la normalitat de les transaccions comercials d'una utilitat i importància ben paleses. Si més no, cal valorar i considerar la moneda local com un dels elements que del passat ha deixat -entre tantes- l'activitat mercantil de la vila antiga al patrimoni cultural dels granollerins (CANAL, 1934) En el Museu de Granollers i a diverses col·leccions públiques i privades apareixen exemplars de les monedes granollerines. El monetari granollerí s'inicia amb les monedes de Lauro, encara que no està clar que la seva encunyació fos al nucli romà de la vila. De tota manera la moneda típica de Granollers la constitueixen les encunyacions d'època moderna, especialment els menuts, de coure on apareixen com a signes parlants les quatre barres, la gralla o corb i les lletres GR a més del nom i efigie del rei.

A Granollers, a diferència d'allò que passa a altres indrets de Catalunya, també s'encunya, durant els anys de la guerra dels Segadors, moneda de plata, que és signe d'una certa solidesa econòmica. La tercera, i de moment darrera, època d'encunyament de moneda a Granollers, va tenir lloc en temps de la Guerra Civil. Donada l'escassetat de moneda fraccionària, l'Ajuntament va encunyar moneda per tal de proveir la població de les necessitats que tenia. Al costat d'altres ciutats i viles catalanes, Granollers va ser afavorida pels monarques amb el privilegi d'encunyar moneda, la qual cosa suposa una important font d'ingressos de la vila (DANTÍ, 1986).

L'aparició comprovada de moneda local s'efectua en un dels moments més brillants de la història granollerina, el segle XVI. Botet i Sisó diu que Felip II concedia el privilegi d'encunyament, en ocasió que, el dit privilegi, l'havien sol·licitat els consellers de Vic, però no coneixem l'any, segurament, abans de 1556, fabricant-se moneda fins a

1571 (DANTÍ, 1986). Antic Roca ja situa Granollers en la data de 1564, entre les poblacions que fabricaven moneda. Alfred Canal discrepa ja que indica que existeixen acords municipals que fan referència al privilegi d'encunyar moneda a partir del 27 de gener de 1451 i que aquesta prerrogativa va ser posada immediatament en pràctica pel consell de la universitat. El 1599 Felip III confirma diversos privilegis a diverses ciutats i entre ells la ratificació de l'encunyament de moneda de coure a la vila de Granollers. Són les monedes dites "menuts", les quals es fabricaven en tal quantitat que el consell de Barcelona va demanar al rei la suspensió d'aquest privilegi.

No se sap si va tenir algun efecte però s'han trobat monedes posteriors, concretament el 1635, època en que conserven l'encunyació Granollers i Cervera. Les monedes eren de tres tipus amb variants, duent gravades, generalment, les quatre barres, la gralla o corb i les lletres GR a més del nom i efígie del rei. A Granollers, a diferència d'allò que passa a altres indrets de Catalunya, també s'encunya, durant els anys de la guerra dels Segadors, moneda de plata, que és signe d'una certa solidesa econòmica. En qualsevol cas, l'encunyació més important fou al segle XVII la de "menuts", monedes de coure de poc valor. Per exemple, l'any 1643 s'encunyaren 100.000 "menuts" i el mateix any són tantes les necessitats de la Vila que una part fou venuda a pes per tal d'aconseguir la quantitat suficient per a pagar el tribut del batalló, cosa que suposa que el valor del metall encunyat era superior al seu valor de transacció. A partir de 1651 amb el col·lapse econòmic i social del Principat s'encunya nova moneda, la "pellofa", o "tanto d'església", molt prima, de llautó, plom o ferro, gravada per una sola cara, seguint el model de les monedes religioses i d'un valor encara més inferior al "menut" (DANTÍ, 1986). També existeixen tres tipus de pellofes granollerines: un amb el corb o gralla, un altre amb Sant Esteve i un tercer amb un Sant o Verge. El 1651 és el darrer any que

Granollers encunya moneda metàl·lica. Durant el període 1936 - 1939 el municipi va emetre paper moneda per a alleujar la manca de moneda fraccionària republicana (BAULIES, 1965).

- **OBRADOR DE TERRISSA D'EN REGÀS.** Eliminat al no haver localitzat l'element. Estava a la carretera de Cardedeu, ran de la via del tren. D'aquí van sortir les ceràmiques d'Antoni Cumella (GARRELL, 1960).

- **OLLA DELS POBRES.** Eliminat a l'haver-se integrat a la fitxa COSTUMS DESAPAREGUTS.

- **PASSATGE DEL LLEDONER.** Eliminat a l'haver-se integrat a la fitxa BARRI DEL LLEDONER. Del 1880 al 1936, l'avanç urbà es produeix al nord del carrer de Minetes cap a les Franqueses i al sud, cap a Palou, pel carrer de Sant Jaume, a una banda, i pel de Lletjós, saltant la carretera de Barcelona fins a l'altura de Cal Curt. El 1887 es delimitava la plaça de la muntanya i a la dreta del Congost, apareix la barriada de l'estació del Nord. A llevant, amb les fàbriques dels Torras, la de Can Renom i la del Gas, es basteix el nucli de la carretera de la Roca, amb l'incipient passeig de la Muntanya. Aquesta configuració donà lloc a l'aparició d'algunes barriades perimetrals de personalitat ben definida, com la del Lledoner, fins el 1922 terreny de les Franqueses, que era la perllongació de la part alta del carrer d'en Prim (BAULIES, 1986). Aquest barri va ser segregat de les Franqueses per Llei de 5 d'agost de 1922 i incorporat al municipi de Granollers. El primitiu petit nucli de la barriada era al Camí Reial, perllongació del carrer de Corró granollerí, on existia un acreditat hostel, parada i fonda dels carreters vigatans. Amb la nova carretera succeí igual que a Granollers, és a dir, que la població s'establí a les voreres de la nova via i ben aviat les edificacions del Lledoner s'unien amb les darreres de Granollers, formant un nucli satèl·lit, que presentava greus problemes per al municipi granollerí en l'ordre administratiu, fiscal i sanitari, motius en els quals va fonamentar-se l'annexió decretada el 1922, no pas sense l'oposició de l'Ajuntament de les Franqueses, problemes que foren resolts amb l'agregació, especialment els sanitaris, ja que el Lledoner era un focus d'infeccions tifoides (BAULIES, 1965). Eclesiàsticament la barriada pertany a la parròquia de Corró de Vall i celebra pel setembre la festa major, en la qual tradicionalment es ballava l'Espolsada, típica dansa de Corró. Els granollerins solen concórrer a la festa i pràcticament n'han fet una festa major

petita, no solament del Lledoner, sinó de tota la ciutat. El Lledoner, malgrat la seva total unió amb el casc urbà de la ciutat, conserva el seu propi tarannà (BAULIES, 1965).

- **PASSEIG DE LA MUNTANYA.** Eliminada al trobar-se tan modificada que les cases antigues han quedat aïllades i no es poden inventariar com a conjunt.

Es tracta actualment d'un ample vial que neix al costat de llevant del tren de França entre les carreteres de la Roca i de Girona i que envolta a la meitat la plaça de la Font Verda.

Resulten d'interès les següents cases:

SENARS: 3-5 (tipologia tradicional urbana de planta baixa i pis), 9 (tipologia tradicional urbana de planta baixa i pis);

PARELLS: 2 (tipologia tradicional urbana de planta baixa i pis), 14 (tipologia tradicional urbana de planta baixa i pis, reixes laterals), 25-28 (tipologia tradicional urbana de planta baixa amb decoració), 34 (tipologia tradicional urbana de planta baixa amb frontó).

- **PAVELLÓ MUNICIPAL D'ESPORTS.** Aquest edifici, que es troba al passeig de Lluís Companys és un edifici d'interès des d'un punt de vista de disseny arquitectònic, a l'igual que també ho son el modern teatre i l'edifici destinat a Museu. S'ha eliminat a l'inventari pel fet de tractar-se d'una construcció posterior a la Guerra Civil. La construcció es resol mitjançant una estructura de nau feta amb arcs de ciment vist que formen el cos de la nau. Els arcs presenten sengles contraforts que transmeten la força del pes de l'edifici que es trasllada des de la gran nau.

Es tracta d'un notable exemple d'enginyeria i arquitectura pública de postguerra amb utilització d'estructura de formigó vist. No obstant, en raó dels principis generals que es troben a la base d'aquest inventari s'ha optat per la seva exclusió. Edificis d'aquests

anys tan sols s'han inclòs al present inventari pel fet de trobar-los per endavant inclosos en el catàleg provisional de Granollers.

Aquest edifici no resta inclòs. Una possible modificació dels criteris del present inventari o del catàleg de patrimoni, tindria que considerar aquest interessant element, com possiblement també els altres dos esmentats.

- **PLACES DE PAU CASALS I DE BARANGÉ.** Eliminades al tractar-se d'espais urbanísticament barrejats que presenten construccions modernes que les han desfigurats notablement. Destaquen a Pau Casals els números 5 (casa de veïns, eclecticista) 7 i 8 (cases de veïns) i de la plaça Barangé la 5, 6 i 7 (cases de veïns) i els darreres de dos edificis de gran interès: la casa Torradella i la Fonda Europa. Al centre de la plaça de Barangé (coneguda com del Parc) hi ha el monument a Clavé.

- **POU D'AIGUA.** Eliminada al no tenir prou entitat. A la plana agrícola de Palou es troben diversos exemplars de pou d'aigua, que encara conserven la tipologia tradicional. Aquest, però es troba en un excel·lent estat de conservació de les seves estructures.

- **SANT ANTONI ABAT.** Aquesta festa no presenta trets definitoris que la individualitzin, per la qual cosa es contempla dins els elements eliminats, que no per això han de deixar de tenir-se en compte. Se segueix celebrant la tradicional cercavila dels Tres Tombs, amb una gran participació de públic.

- **XEMENEIA DE LA FÀBRICA CASANOVA.** Eliminada a l'haver-se integrat a la fitxa LA FONT DE L'ESCOT/ POUS I CLARIANA / FÀBRICA CASANOVA. Xemeneia de planta circular feta de peces ceràmiques aplantillades (CUSPINERA et alí, 2001). Proposta de protecció al nou PEPHA Fitxa. Núm. S-20.

5. RESULTATS

L'Inventari del Patrimoni Cultural de Granollers es compon de les següents parts:

- Fitxer amb 411 registres realitzat sobre una aplicació del programari Microsoft Access en CD-ROM, en un arxiu nomenat "GRANOLLERS".
- Portada de les fitxes realitzat sobre el programari Microsoft Word'2000 en CD-ROM, en un arxiu nomenat "GRANOLLERS. Fitxes".
- Informe de realització del treball fet sobre el programari Microsoft Word'2000 en CD-ROM, en un arxiu nomenat "GRANOLLERS. Informe".
- Impressió de les fitxes, en paper format A4 (3 jocs) i l'informe en paper format A4 (3 jocs).

5.1. Índex d'elements

Els elements que han estat fitxats són els que es relacionen a continuació en tres índexs. El primer és per ordre numèric, el segon ho és per l'àmbit i la tipologia del patrimoni i el tercer, onomàstic, per ordre alfabètic.

GRANOLLERS. Inventari del Patrimoni Cultural. Índex Numèric.

Núm. Fitxa	Denominació	Tipologia
1	CASA DE FRANCESC MAS	Edifici
2	LA PEDRA DE L'ENCANT	Element urbà
3	CASA FRANCESC MARIMON	Edifici
4	CAPELLA DE SANTA ANNA / PORTAL DE CALDES	Edifici
5	CASA PLAÇA CABRITS, 5	Patrimoni immoble
6	CAN BASSA	Edifici
7	CASA MARCH	Edifici
8	CAMPANAR DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT	Edifici
9	ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT ESTEVE	Edifici
10	CONJUNT DE TRES CASES (CA LA MADALENA, CA	Conjunt arquitectònic
11	CONVENT DE SANT FRANCESC / CASA DE CULTURA	Edifici
12	CAN PUNTES / CAN TORRETA	Edifici
13	CAN PEDRALS	Edifici
14	COL·LEGI PEREANTON	Edifici
15	CA LA PEPA SASTRE / CA LA PUBILLA	Conjunt arquitectònic
16	CAN BALDUFES / CAN COLLERES / CAN	Edifici
17	CASA JOSEP TARDÀ I MORA / CAN PEPET VALENT	Edifici
18	CASA PLAÇA PORXADA 11	Edifici
19	CASA PLAÇA PORXADA 20	Edifici

20	LA PORXADA	Obra civil
21	AJUNTAMENT	Edifici
22	CAN CUNILLERA / CA L'EVELI	Edifici
23	CASA DEL CONESTABLE / CASA GRAN / CASA DELS	Edifici
24	CASA SEBASTIÀ COSTA / CAN BIEL	Edifici
25	CASA CLAPÉS	Edifici
26	CASES PLAÇA PORXADA 21-23	Edifici
27	CAL MONJO	Edifici
28	CASA SEBASTIÀ COSTA	Edifici
29	CAL MAL LLAMP	Edifici
30	CAPELLA SANTA ESPERANÇA	Edifici
31	CASA BOSSY	Edifici
32	CANTONADA	Element arquitectònic
33	CASA CARRER SANTA ELISABET 12	Edifici
34	CASA / EL QUATRE	Edifici
35	CASA CARRER SANTA ANNA 14	Edifici
36	CASA CARRER DOCTOR GUILLAMET 4	Edifici
37	BALL DE DONZELLES	Manifestacions festives
38	RESTES DE LES MURALLES	Conjunt arquitectònic
39	CAN COMPTE	Edifici
40	CASA CARRER BARCELONA 28	Edifici
41	CASA CARRER DE BARCELONA 30	Edifici
42	CASA CARRER DE BARCELONA 37-41	Edifici
43	TORRE D'AIGUA PLAÇA MALUQUER I SALVADOR	Obra civil
44	BIBLIOTECA POPULAR FRANCESC TARAFÀ /	Edifici
45	HOSTAL DEL LLEDONER DE BAIX	Edifici
46	CAPELLA DELS SANTS METGES	Edifici
47	CASA JOAN SAMPERE / CAN SAMPERE	Edifici
48	CAN MEDALLA	Edifici
49	CASA CARRER DE CORRÓ 23-25	Edifici
50	CAN BURRE	Conjunt arquitectònic
51	CASA CARRER DE CORRÓ 31	Edifici
52	CAN REVENTO	Edifici
53	CASA JOAN PARERA	Edifici
54	CONJUNT DE TRES CASES / CAN CANUDES	Conjunt arquitectònic
55	CASA CARRER CORRÓ 107	Edifici
56	CAL CABRER / CAL CUQUET	Edifici
57	CASA DE F.B.	Edifici
58	CASA PIUS ANFRES MARTÍ / "LA TELA"	Edifici
59	CASA JOAQUIM TRULLÀS	Edifici
60	CASA DE PERE GENDRA	Edifici
61	CAN BIGUES	Edifici
62	CASA PAULA PINYOL/CAN PINYOL	Edifici
63	CAN TORRABADELLA	Edifici
64	FONDA EUROPA	Edifici
65	CAN DEU	Edifici
66	CASA JOSEFA GANDUXER DE TORRAS/ CAN ROURE	Edifici
67	CASA MIQUEL BLANXART I ESTAPÉ	Edifici
68	CASA MARGARIT	Edifici
69	CONJUNT DE CAN MÒNIC	Conjunt arquitectònic

70	CASA MASPONS I CAMARASA	Edifici
71	CASA ADELA ROCAVERDA DE FURNÓ / CAN JONC	Edifici
72	CASA JAUME BULTÀ I VIDAL	Edifici
73	CONVENT DE LES GERMANES JOSEFINES	Edifici
74	HOSPITAL DE GRANOLLERS / HOSPITAL NOU	Conjunt arquitectònic
75	CASA RELATS	Edifici
76	PLANA AGRÍCOLA DE PALOU	Zones d'interès
77	LES TRES TORRES	Edifici
78	CAN BASSA	Conjunt arquitectònic
79	TORRE DE LES AIGÜES	Conjunt arquitectònic
80	CASES DELS MESTRES	Conjunt arquitectònic
81	ESCOLES DE PALOU	Edifici
82	ESGLÉSIA DE SANT JULIÀ	Edifici
83	EL JUNYENT	Edifici
84	CASA RECTORAL	Edifici
85	CAN RIBA DE LA SERRA	Edifici
86	CAN MUNTANYOLA	Edifici
87	TORRE DE PINÓS	Edifici
88	TORRE DE CAN CASACA	Edifici
89	LA FONT DE L'ESCOT/ POUS I CLARIANA / FÀBRICA	Conjunt arquitectònic
90	CAN PINYOL	Edifici
91	EL CASINO	Edifici
92	DUES CASES/CASA CM/CASA DELS SENYOR CARLETS	Conjunt arquitectònic
93	FÀBRICA DE LICORS MUNTANYÀ	Conjunt arquitectònic
94	CARRER DE SANTA ANNA	Conjunt arquitectònic
95	NUCLI ANTIC DE GRANOLLERS	Conjunt arquitectònic
96	PARC DE TORRES VILLÀ	Zones d'interès
97	CARRER DEL PORTALET	Conjunt arquitectònic
98	CARRER DE PALAUDÀRIES	Conjunt arquitectònic
99	CARRER I PLAÇA D'ESPANYA / CARRERS DE LA	Conjunt arquitectònic
100	FÀBRICA D'ISIDRE COMES / CAN SIDRO COMES	Conjunt arquitectònic
101	FÀBRICA ROCA UMBERT / FILLS DE F. TORRES /	Conjunt arquitectònic
102	TÈRMICA DE ROCA UMBERT	Edifici
103	SINDICAT AGRÍCOLA	Edifici
104	XEMENEIES DE LA FÀBRICA TORRES / CAL FEDERICO	Patrimoni immoble
105	MASIA DEL LLEDONER	Edifici
106	HORTS DEL LLEDONER	Zones d'interès
107	CARRER DEL LLIRI/CARRER DEL LLEÓ	Conjunt arquitectònic
108	MERCAT DEL DIJOUS	Costumari
109	FIRA DE L'ASCENSIÓ	Costumari
110	CA LA CURENYA / CA L'ESPERANÇA ROCA /	Edifici
111	GRANJA CAN GINESTA	Conjunt arquitectònic
112	CASA DE FELIP PARERA	Edifici
113	CAN RONSES / CAN MAYOL DE LA RIERA	Edifici
114	CAN PLANTADA	Conjunt arquitectònic
115	CAN MALLA	Edifici
116	CASA ENRIC DEU I UMBERT	Edifici
117	CASA GARRELL	Edifici
118	CASA MARGARIT	Edifici
119	CASA CARRER DE JOAN PRIM 67-71	Edifici

120	CAN PINTA SOL	Edifici
121	CAN XIRAU	Edifici
122	CASA ESTEVE RODOREDA MONRÀS	Edifici
123	CA L'ESPARDENYER DE BLANES	Edifici
124	CASA CARRER DE BARCELONA 26	Edifici
125	CASA PLAÇA CABRITS 2	Edifici
126	CASA PLAÇA DE L'OLI 2	Edifici
127	CASA JOSEP RIERA SAYOL / CAL BALDUFES	Edifici
128	CAN PEREJAUME	Edifici
129	CAN GUINEU	Edifici
130	CASA CARRER DE CORRÓ 139	Edifici
131	CASA CARRER DE CORRÓ 49	Edifici
132	CASA PLAÇA DE LA CASERNA 7	Edifici
133	CAN JONC	Edifici
134	CASA/ANTIC JUTJAT	Edifici
135	CAN SERRATUSSELL	Edifici
136	CASA AVINGUDA PRAT DE LA RIBA 46	Edifici
137	CASA AVINGUDA PRAT DE LA RIBA 30	Edifici
138	CASES CARRER FRANCESC RIBES 5-13	Edifici
139	CASA GIRONA 172-174	Edifici
140	CASA CUMELLA	Edifici
141	CASA CARRER JOAN PRIM 6	Edifici
142	CASA CARRER JOAM PRIM 132	Edifici
143	CASA CARRER JOAN PRIM 133	Edifici
144	CASA CARRER JOAN PRIM 98	Edifici
145	CASES CARRER JOAN PRIM 50-54	Conjunt arquitectònic
146	CONJUNT DE CINC PANTEONS	Element arquitectònic
147	CASA MAGDALENA BUFÍ	Edifici
148	CASA "LA CAIXA"	Edifici
149	LLIBRERIA CARBÓ/CAN CARBÓ NOU	Edifici
150	CAN GRIVÉ	Edifici
151	CASA CARRER NOU 14	Edifici
152	CAN MERANGES	Edifici
153	CAN PALAUS / CAN GUI	Edifici
154	CA L'ESTAPER / CAN MOQUETS / CAN MARC / CAN	Edifici
155	CASA VÍDUA UYÀ	Edifici
156	CASA PLAÇA OLLES 3	Edifici
157	CASA MALÀS / CA L'IGLÉSIES	Edifici
158	CAN TRASCÓ / CONJUNT DE CASES	Conjunt arquitectònic
159	CAN POTAFANG	Edifici
160	CASA CASELLAS	Edifici
161	CASES D'EN JONC	Edifici
162	TORRE PARDALERA	Edifici
163	COMPANYIA ESTEBANELL	Edifici
164	CAN PERE PINEDA / CAL GANGUES	Edifici
165	CA LA PACA	Edifici
166	CASA CARRER SANT JAUME 7-9	Edifici
167	CAN VENTURA DE LES MITGES	Edifici
168	CASA CARRER SANT SALVADOR 7	Edifici
169	CASA CARRER SANTA ANNA 5-7	Edifici

170	CASA CARRER SANTA ANNA 9	Edifici
171	CASA TRULLÀS	Edifici
172	CASA DEL REGISTRE	Edifici
173	CAL XAI	Edifici
174	CAN SERRAMIÀ / LA GAMBA	Edifici
175	CAN MAYOL	Edifici
176	TORRE D'EN PUJOL / CAN RIERA DELS CAVALLS	Edifici
177	CASA CARRER VALÈNCIA 5-9	Edifici
178	CASA CARRER ALFONS IV 87	Edifici
179	CASA FRANCESC MACIÀ 94	Edifici
180	FONT PÚBLICA / CAN BELLET	Element arquitectònic
181	RESTES DE MURALLA	Edifici
182	RESTES DE MURALLA	Edifici
183	CAN PASTOR	Edifici
184	CAMÍ DE SANTA QUITÈRIA / CAMÍ DE CAN GRAU	Obra civil
185	EL PEIRÓ/EL PEDRÓ	Element arquitectònic
186	MONUMENT A LA SARDANA	Element urbà
187	MONUMENT A L'11 DE SETEMBRE	Element urbà
188	MUSEU DE GRANOLLERS	Col·lecció
189	MUSEU DE CIÈNCIES NATURALS "LA TELA"	Col·lecció
190	PLAÇA DE LA CORONA	Conjunt arquitectònic
191	PLAÇA GRAN/PLAÇA DE LA PORXADA	Conjunt arquitectònic
192	ESCULTURA	Element urbà
193	PLAÇA DE MANUEL MONTAÑA	Conjunt arquitectònic
194	CAMÍ RAL / EL CAMÍ DE BARCELONA	Obra civil
195	CAMÍ DE CA L'ESQUELLA/CAMÍ DE CA N'AMAT	Obra civil
196	CARRER DE SANTA ESPERANÇA	Conjunt arquitectònic
197	LA CARRETERA / CARRETERA DE BARCELONA A VIC	Obra civil
198	CARRER DE BARCELONA	Conjunt arquitectònic
199	CARRER DE CORRÓ	Conjunt arquitectònic
200	CENTRAL TRANSFORMADORA D'ENHER	Edifici
201	BARRI DEL LLEDONER	Conjunt arquitectònic
202	BARRI DE L'ESTACIÓ DEL NORD	Conjunt arquitectònic
203	PLAÇA DE MALUQUER I SALVADOR / PLAÇA DEL	Conjunt arquitectònic
204	ESMORZAR DE GANIVET I FORQUILLA	Costumari
205	CAN MIRAMBELL / FÀBRICA DE TELERS	Conjunt arquitectònic
206	RETAULE DELS VERGÓS	Objecte
207	CARRERS D'UNIÓ I DEL SOL	Conjunt arquitectònic
208	CARRER DE CATALUNYA / CARRER DE JOSEP	Conjunt arquitectònic
209	CARRER DE TORRAS I BAGES	Conjunt arquitectònic
210	CARRER DE FRANCESC TARIFA	Conjunt arquitectònic
211	CARRER DE PINÓS	Conjunt arquitectònic
212	LLEDONER DE CAN PASTOR	Espècimens botànics
213	CARRER DE GIRONA	Conjunt arquitectònic
214	CARRER DE BRUNQUER	Conjunt arquitectònic
215	CARRER DE MURILLO	Conjunt arquitectònic
216	AVINGUDA FRANCESC RIBAS	Conjunt arquitectònic
217	MONUMENT A JACINT VERDAGUER	Element urbà
218	RIERA CARBONELL/RIERA DE CORRÓ	Zones d'interès
219	MONUMENT ALS SOLDATS D'ÀFRICA	Objecte

220	CARRER D'ALFONS IV	Conjunt arquitectònic
221	LA RIERA / RIU CONGOST	Zones d'interès
222	MONÒLIT A LES VÍCTIMES DEL 17 DE GENER DE	Element urbà
223	PALOU	Conjunt arquitectònic
224	BIBLIOTECA POPULAR FRANCESC TARAFÀ /	Jaciment
225	CORREDOSSOS DE SANT ROC	Jaciment
226	DITES, CORRANDES I FÓRMULES DE TANCAMENT	Tradició oral
227	CEMENTIRI MUNICIPAL/CEMENTIRI NOU	Conjunt arquitectònic
228	CARRER DEL MIGDIA / CARRER DE L'ARPA	Conjunt arquitectònic
229	LLEDONERS DEL CARRER DE JAUME CORBERA	Espècimens botànics
230	CAN MÒNIC	Edifici
231	ESGLÉSIA DE SANT FRANCESC	Edifici
232	GUARDA-RODES/GUARDACANTONS	Element arquitectònic
233	PLÀTANS DE LA PLAÇA DE LA CORONA	Espècimens botànics
234	CARRER D'INDÚSTRIA	Conjunt arquitectònic
235	CARRER DE SANT JOSEP DE CALASSANÇ	Conjunt arquitectònic
236	AVINGUDA FRANCESC MACIÀ	Conjunt arquitectònic
237	CASA CARRER SANTA APOL·LÒNIA 1-5	Edifici
238	CARRER D'ARAGÓ	Conjunt arquitectònic
239	CARRER DEL MOLÍ / D'ANNÍBAL / DE MENÉNDEZ	Conjunt arquitectònic
240	AVINGUDA PRAT DE LA RIBA	Conjunt arquitectònic
241	PANTEÓ FAMÍLIA MARSÀ I RIERA	Element arquitectònic
242	CARRER DEL MUSEU - CARRER NOU	Conjunt arquitectònic
243	PLAÇA DOCTOR GUILLAMET	Conjunt arquitectònic
244	CARRER DE SANT JAUME	Conjunt arquitectònic
245	CARRER DE LA PRINCESA	Conjunt arquitectònic
246	FIGUERA DE CAN FERRAN	Espècimens botànics
247	MONUMENT A CLAVÉ	Element urbà
248	CARRER DEL SASTRE	Conjunt arquitectònic
249	BÒBILA DE L'ESTRELLA	Jaciment
250	FESTA MAJOR/FESTA DELS BLANCS I DELS BLAUS	Manifestacions festives
251	CARRER DE MIQUEL RICOMÀ	Conjunt arquitectònic
252	CARRER DE NAVARRA	Conjunt arquitectònic
253	CARRER D'ANSELM CLAVÉ	Conjunt arquitectònic
254	CARRER DE JOAN PRIM	Conjunt arquitectònic
255	CARRER D'ENRÍC GRANADOS	Conjunt arquitectònic
256	MONUMENT	Element urbà
257	PLAÇA DE PERPINYÀ/ PLAÇA DELS PORCS	Conjunt arquitectònic
258	CAN GILI	Edifici
259	CAMÍ DE L'ESCANYAT	Obra civil
260	VILLA EMILIA / LA TORRE FONDA	Edifici
261	MOLÍ DE VENT DE CAN PRAT / CAN MALA ARMA	Element arquitectònic
262	PANTEÓ FAMÍLIA PEREANTON I FORNS	Element arquitectònic
263	CAN FELIP	Conjunt arquitectònic
264	ESTACIÓ DEL NORD	Conjunt arquitectònic
265	FÀBRICA DE MOSAICS DELS FERRERONS	Edifici
266	ARXIU MUNICIPAL	Fons documental
267	CARRER DEL BISBE MARTÍ GRIVÉ	Conjunt arquitectònic
268	HEMEROTECA MUNICIPAL	Fons bibliogràfic
269	PASSEIG DEL DOCTOR FRANCESC FÀBREGAS	Conjunt arquitectònic

270	EST CAMÍ DE CAN GRAU A COLL DE PUIG	Jaciment
271	CA N'AMAT / SERRA DE L'ESQUELLA	Jaciment
272	CAL JARDINER I	Jaciment
273	CAL JARDINER II	Jaciment
274	CAN CANUDES / CARRER DE CORRÓ	Jaciment
275	CAN GILI	Jaciment
276	CAN JAUME / PÀRQUING VILA OBERTA	Jaciment
277	CAN MALLA	Jaciment
278	FÀBRICA DE GEL LA JOSEFINA	Jaciment
279	CAN PIERA	Jaciment
280	CAN RIERA / SERRA DE L'ESQUELLA	Jaciment
281	CAN RIPOLL	Jaciment
282	CAN TÀPIES / LA TORRETA	Jaciment
283	CAN VILARÓ / EL MIRALLET	Jaciment
284	CARRER DE CONSTÀNCIA	jaciment
285	CARRER DE LA VERGE DE NÚRIA	Jaciment
286	CARRER DE LLEVANT / L'ESPLANADA	Jaciment
287	CARRER DE SANT JAUME III	Jaciment
288	CARRER DE SANT JAUME - CARRER D'ANNÍBAL	Jaciment
289	CONVENT DE LES JOSEFINES / CARRER DE POMPEU	Jaciment
290	CARRER DE BARCELONA - CARRER DE SANT	Jaciment
291	EDIFICI CATALUNYA / CARRER DE CATALUNYA	Jaciment
292	ESCORXADOR MUNICIPAL / PARRÒQUIA DE SANT	Jaciment
293	ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT ESTEVE	Jaciment
294	FÀBRICA DE GEL SOLÀ	Jaciment
295	ANTIGA PRESÓ / CARRER DE SANTA ANNA	Jaciment
296	FONERIA TRULLÀS / CAN TRULLÀS	Jaciment
297	MERCAT DE SANT CARLES	Jaciment
298	PASSATGE DE SANT BARTOMEU	Jaciment
299	PLAÇA DOCTOR GUILLAMET	Jaciment
300	ESGLÉSIA DE SANT JULIÀ DE PALOU	Jaciment
301	SINDICAT AGRÍCOLA	Jaciment
302	RÀDIO GRANOLLERS	Jaciment
303	TURÓ DE LES FORQUES	Jaciment
304	VESSANT MIGDIA DEL COLL DE PUIG D'OVELLA	Jaciment
305	CARRER D'AGUSTÍ VINYAMATA	Conjunt arquitectònic
306	CONNECTOR BIOLÒGIC DE LA SERRA DE LLEVANT	Zones d'interès
307	BOSC DE CAN MAYOL	Zones d'interès
308	CARRER DE GUAYAQUIL / PLAÇA DEL PEIX	Conjunt arquitectònic
309	CAMÍ DE CAN TIÀ I CAMÍ DE CAL MALO	Obra civil
310	PLAÇA DE LES OLLES	Conjunt arquitectònic
311	CARRER DEL REC	Conjunt arquitectònic
312	BOSC DE CAL CEBALLOT	Zones d'interès
313	POLLANCRE DEL CAMÍ DE SANTA QUITÈRIA	Espècimens botànics
314	CONNECTOR BIOLÒGIC DE LA SERRA DE Ponent	Zones d'interès
315	BOSC DE SANT NICOLAU	Zones d'interès
316	REFUGIS DE LA GUERRA	Element arquitectònic
317	CAN CATALÀ	Jaciment
318	CARRER DE MARIÀ SANS	Conjunt arquitectònic
319	SANT NICOLAU	Conjunt arquitectònic

320	CAN FERRAN	Edifici
321	FONT DEL RÀDIUM	Zones d'interès
322	ROC DE LA CREU / ROC DELS CARLINS	Objecte
323	VERNEDA DE CAN GILI / ALBAREDA DE CAN GILI	Zones d'interès
324	BOSC DE CAN PAGÈS	Zones d'interès
325	BOSC DEL MOLÍ DE CAPELLANS	Zones d'interès
326	CASA CARRER PONENT 20	Edifici
327	BOSC DE LA FONT DEL RÀDIUM	Zones d'interès
328	BOSC DE CAN FERRAN	Zones d'interès
329	BOSC DE CAN MANY	Zones d'interès
330	BOSC DE CA N'AMAT	Zones d'interès
331	BOSC DE CAN CABANYES	Zones d'interès
332	BOSC DE CAN GORDI	Zones d'interès
333	COSTUMS DESAPAREGUTS	Costumari
334	BROLLA DE LA VINYETA	Zones d'interès
335	CEDRE DE L'ATLAS	Espècimens botànics
336	BOSC DE CAN RIBA DE LA SERRA / BOSC DE CAN	Zones d'interès
337	BOSC DE CAN FELIU	Zones d'interès
338	ALZINA DE CA L'ESQUELLA	Espècimens botànics
339	MONUMENT	Element urbà
340	CARRER DE SANT ROC	Conjunt arquitectònic
341	CARRER DE SANTA ELISABET	Conjunt arquitectònic
342	CARRER DE LES TRAVESSERES	Conjunt arquitectònic
343	CAN MAYOL	Conjunt arquitectònic
344	CARRER DE JOSEP UMBERT- CARRER DEL PONT I	Conjunt arquitectònic
345	CAN MANY	Edifici
346	CANÇONER	Música i dansa
347	CA LA SABATERA	Edifici
348	ESCULTURES DEL PARC DEL CONGOST	Element urbà
349	ORACIONS O RETÒRIQUES DE SANAMENT	Costumari
350	CAN RAMON MAIOLET	Jaciment
351	LLEGENDA DE LA TORRE DE LES AIGÜES	Tradicció oral
352	EDIFICI ESTACIÓ TRANSFORMADORA	Edifici
353	CAN PONET	Edifici
354	CARRER DEL CONESTABLE DE PORTUGAL	Edifici
355	FONT DEL RÀDIUM	Jaciment
356	CAN BONASTRE	Edifici
357	CAN NINOU	Edifici
358	CAN RIERA / CAN RIERA DE LA SERRA	Edifici
359	CASA CARRER MARTÍ GRIVÉ 10	Edifici
360	CASES CARRER MARTÍ GRIVÉ 5-15	Conjunt arquitectònic
361	TORRE D'AIGUA PLAÇA CORONA	Obra civil
362	CARRER DEL PRIMER MARQUÈS DE LES	Conjunt arquitectònic
363	CARRER DEL FOMENT	Conjunt arquitectònic
364	PLÀTANS DE LA PLAÇA PERPINYÀ	Espècimens botànics
365	TRESOR PARROQUIAL I ELEMENTS ARTÍSTICS DE	Col·lecció
366	ELS GARBERS	Música i dansa
367	CAN RIBA DE LA SERRA	Jaciment
368	CAN FERRAN	Jaciment
369	ANTIGA RECTORIA	Jaciment

370	PLAÇA DE L'ESGLÉSIA	Jaciment
371	ANTIGA CASERNA	Jaciment
372	HORT DE L'AIGUADÉ	Jaciment
373	PATI DE CAN GORINA	Jaciment
374	PATI DE LA SENYORA BASSA	Jaciment
375	JARDÍ DE LA RECTORIA	Jaciment
376	QUADRES ANTIGA CASERNA	Jaciment
377	CARRER DE SANT JAUME II	Jaciment
378	CARRER DE SANT JAUME I	Jaciment
379	CARRER DE LES TRAVESSERES	Jaciment
380	CARRER DE CATALUNYA - CARRER DE LA MURALLA	Jaciment
381	CARRER DE JOAN COLL	Jaciment
382	CARRER DE CATALUNYA - CARRER DE LES	Jaciment
383	CARRER DE CONSTÀNCIA II	Jaciment
384	INICI CARRER DE CATALUNYA	Jaciment
385	PLAÇA FOLCH I TORRES	Jaciment
386	CARRER DE BARCELONA - CARRER NOU	Jaciment
387	CAN FREIJO	Jaciment
388	PLAÇA DE MANUEL MONTAÑA	Jaciment
389	FORN DE CAN GILI	Jaciment
390	CARRER DE SANTA APOL·LÒNIA	Jaciment
391	PLAÇA DE LA PORXADA / PLAÇA GRAN	Jaciment
392	CARRER DEL TRIOMF - RESTAURANT LAYON	Jaciment
393	CARRER DE SANTA ANNA / CAN SENALLA	Jaciment
394	CARRER DE SANT JOAN	Jaciment
395	FORN D'EN COLOMER	Jaciment
396	CARRER DE TETUAN	Jaciment
397	FORN D'EN RAYO	Jaciment
398	CORREDOSSOS DE SANT CRISTÒFOL	Jaciment
399	CAN CANTA	Jaciment
400	FORN DEL CARRER DE BARCELONA	Jaciment
401	FORN DEL CARRER DE MIQUEL RICOMÀ	Jaciment
402	CARRER DE TORRAS I BAGES I	Jaciment
403	CAN REVERTER	Jaciment
404	CARRER DE TORRAS I BAGES II	Jaciment
405	CARRER DE TORRAS I BAGES III	Jaciment
406	CARRER DE LA VERGE DE NÚRIA I	Jaciment
407	CARRER DE LA VERGE DE NÚRIA II	Jaciment
408	TOMBA VISIGODA I	Jaciment
409	TOMBA VISIGODA II	Jaciment
410	CAN BASSA	Jaciment
411	ESCULTURA A LLUÍS COMPANYS	Element urbà

GRANOLLERS. Inventari del Patrimoni Cultural. Índex per àmbit i tipologia.

Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. Fitxa
Patrimoni immoble	Edifici	LLIBRERIA CARBÓ/CAN CARBÓ NOU	149
Patrimoni immoble	Edifici	CA LA PACA	165

Patrimoni immoble	Edifici	CAN PERE PINEDA / CAL GANGUES	164
Patrimoni immoble	Edifici	COMPANYIA ESTEBANELL	163
Patrimoni immoble	Edifici	TORRE PARDALERA	162
Patrimoni immoble	Edifici	CASES D'EN JONC	161
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CASELLAS	160
Patrimoni immoble	Edifici	CAN POTAFANG	159
Patrimoni immoble	Edifici	CASA MALÀS / CA L'IGLÉSIES	157
Patrimoni immoble	Edifici	CASA PLAÇA OLLES 3	156
Patrimoni immoble	Edifici	CASA VÍDUA UYÀ	155
Patrimoni immoble	Edifici	CA L'ESTAPER / CAN MOQUETS / CAN MARC / CAN 154	
Patrimoni immoble	Edifici	CAN PALAUS / CAN GUI	153
Patrimoni immoble	Edifici	CAN MERANGES	152
Patrimoni immoble	Edifici	CAN JONC	133
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER JOAN PRIM 6	141
Patrimoni immoble	Edifici	CAPELLA SANTA ESPERANÇA	30
Patrimoni immoble	Edifici	CAN SERRATUSSELL	135
Patrimoni immoble	Edifici	CASA AVINGUDA PRAT DE LA RIBA 46	136
Patrimoni immoble	Edifici	CASA AVINGUDA PRAT DE LA RIBA 30	137
Patrimoni immoble	Edifici	CASES CARRER FRANCESC RIBES 5-13	138
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER NOU 14	151
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CUMELLA	140
Patrimoni immoble	Edifici	CAN GRIVÉ	150
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER JOAM PRIM 132	142
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER JOAN PRIM 133	143
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER JOAN PRIM 98	144
Patrimoni immoble	Edifici	CASA MAGDALENA BUFÍ	147
Patrimoni immoble	Edifici	CASA "LA CAIXA"	148
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER SANT SALVADOR 7	168
Patrimoni immoble	Edifici	CASA GIRONA 172-174	139
Patrimoni immoble	Edifici	CASA / EL QUATRE	34
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER SANT JAUME 7-9	166
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER DE BARCELONA 37-41	42
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER DE BARCELONA 30	41
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER BARCELONA 28	40
Patrimoni immoble	Edifici	CAN COMPTE	39
Patrimoni immoble	Edifici	BIBLIOTECA POPULAR FRANCESC TARAFÀ / 44	
Patrimoni immoble	Edifici	CAN MÒNIC	230
Patrimoni immoble	Edifici	CAN PASTOR	183
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER SANTA APOL·LÒNIA 1-5	237
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER SANTA ELISABET 12	33
Patrimoni immoble	Edifici	CAN GILI	258
Patrimoni immoble	Edifici	VILLA EMILIA / LA TORRE FONDA	260
Patrimoni immoble	Edifici	FÀBRICA DE MOSAICS DELS FERRERONS	265
Patrimoni immoble	Edifici	CASA BOSSY	31
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER DOCTOR GUILLAMET 4	36
Patrimoni immoble	Edifici	CAN MAYOL	175
Patrimoni immoble	Edifici	CASA PLAÇA DE LA CASERNA 7	132
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER SANTA ANNA 5-7	169
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER SANTA ANNA 9	170
Patrimoni immoble	Edifici	CASA TRULLÀS	171

Patrimoni immoble	Edifici	CASA DEL REGISTRE	172
Patrimoni moble	Edifici	CENTRAL TRANSFORMADORA D'ENHER	200
Patrimoni immoble	Edifici	CAN SERRAMIÀ / LA GAMBA	174
Patrimoni immoble	Edifici	CAN VENTURA DE LES MITGES	167
Patrimoni immoble	Edifici	TORRE D'EN PUJOL / CAN RIERA DELS CAVALLS	176
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER VALÈNCIA 5-9	177
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER ALFONS IV 87	178
Patrimoni immoble	Edifici	CASA FRANCESC MACIÀ 94	179
Patrimoni immoble	Edifici	RESTES DE MURALLA	181
Patrimoni immoble	Edifici	RESTES DE MURALLA	182
Patrimoni immoble	Edifici	CAL XAI	173
Patrimoni immoble	Edifici	CAN DEU	65
Patrimoni immoble	Edifici	CAN RIBA DE LA SERRA	85
Patrimoni immoble	Edifici	CASA RECTORAL	84
Patrimoni immoble	Edifici	EL JUNYENT	83
Patrimoni immoble	Edifici	ESGLÉSIA DE SANT JULIÀ	82
Patrimoni immoble	Edifici	ESCOLES DE PALOU	81
Patrimoni immoble	Edifici	LES TRES TORRES	77
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER DE CORRÓ 23-25	49
Patrimoni immoble	Edifici	CASA RELATS	75
Patrimoni immoble	Edifici	CONVENT DE LES GERMANES JOSEFINES	73
Patrimoni immoble	Edifici	CASA JAUME BULTÀ I VIDAL	72
Patrimoni immoble	Edifici	CASA ADELA ROCAVERDA DE FURNÓ / CAN JONC	71
Patrimoni immoble	Edifici	CASA MASPONS I CAMARASA	70
Patrimoni immoble	Edifici	CASA MARGARIT	68
Patrimoni immoble	Edifici	CASA/ANTIC JUTJAT	134
Patrimoni immoble	Edifici	CASA JOAQUIM TRULLÀS	59
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER DE CORRÓ 31	51
Patrimoni immoble	Edifici	CAN REVENTO	52
Patrimoni immoble	Edifici	CASA JOAN PARERA	53
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER CORRÓ 107	55
Patrimoni immoble	Edifici	CAL CABRER / CAL CUQUET	56
Patrimoni immoble	Edifici	CASA MIQUEL BLANXART I ESTAPÉ	67
Patrimoni immoble	Edifici	CASA PIUS ANFRES MARTÍ / "LA TELA"	58
Patrimoni immoble	Edifici	CASA JOSEFA GANDUXER DE TORRAS/ CAN ROU	66
Patrimoni immoble	Edifici	CASA DE PERE GENDRA	60
Patrimoni immoble	Edifici	CAN BIGUES	61
Patrimoni immoble	Edifici	CASA PAULA PINYOL/CAN PINYOL	62
Patrimoni immoble	Edifici	CAN TORRABADELLA	63
Patrimoni immoble	Edifici	FONDA EUROPA	64
Patrimoni immoble	Edifici	TORRE DE CAN CASACA	88
Patrimoni immoble	Edifici	CASA DE F.B.	57
Patrimoni immoble	Edifici	CASA PLAÇA CABRITS 2	125
Patrimoni immoble	Edifici	CAN MUNTANYOLA	86
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER DE JOAN PRIM 67-71	119
Patrimoni immoble	Edifici	CAN PINTA SOL	120
Patrimoni immoble	Edifici	CAN XIRAU	121
Patrimoni immoble	Edifici	CASA ESTEVE RODOREDA MONRÀS	122
Patrimoni immoble	Edifici	CASA GARRELL	117
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER DE BARCELONA 26	124

Patrimoni immoble	Edifici	CASA ENRIC DEU I UMBERT	116
Patrimoni immoble	Edifici	CASA PLAÇA DE L'OLI 2	126
Patrimoni immoble	Edifici	CASA JOSEP RIERA SAYOL / CAL BALDUFES 127	
Patrimoni immoble	Edifici	CAN PEREJAUME	128
Patrimoni immoble	Edifici	CAN GUINEU	129
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER DE CORRÓ 139	130
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER DE CORRÓ 49	131
Patrimoni immoble	Edifici	CA L'ESPARDENYER DE BLANES	123
Patrimoni immoble	Edifici	CASA JOAN SAMPERE / CAN SAMPERE	47
Patrimoni immoble	Edifici	ESGLÉSIA DE SANT FRANCESC	231
Patrimoni immoble	Edifici	CAN PINYOL	90
Patrimoni immoble	Edifici	EL CASINO	91
Patrimoni immoble	Edifici	CAN MEDALLA	48
Patrimoni immoble	Edifici	TÈRMICA DE ROCA UMBERT	102
Patrimoni immoble	Edifici	CASA MARGARIT	118
Patrimoni immoble	Edifici	MASIA DEL LLEDONER	105
Patrimoni immoble	Edifici	TORRE DE PINÓS	87
Patrimoni immoble	Edifici	CAPELLA DELS SANTS METGES	46
Patrimoni immoble	Edifici	HOSTAL DEL LLEDONER DE BAIX	45
Patrimoni immoble	Edifici	CA LA CURENYA / CA L'ESPERANÇA ROCA /	110
Patrimoni immoble	Edifici	CASA DE FELIP PARERA	112
Patrimoni immoble	Edifici	CAN RONSES / CAN MAYOL DE LA RIERA	113
Patrimoni immoble	Edifici	CAN MALLA	115
Patrimoni immoble	Edifici	SINDICAT AGRÍCOLA	103
Patrimoni immoble	Edifici	CAPELLA DE SANTA ANNA / PORTAL DE CALDES 4	
Patrimoni immoble	Edifici	ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT ESTEVE 9	
Patrimoni immoble	Edifici	CAMPANAR DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL 8	
Patrimoni immoble	Edifici	CASA MARCH	7
Patrimoni immoble	Edifici	CAN MANY	345
Patrimoni immoble	Edifici	CAN FERRAN	320
Patrimoni immoble	Edifici	CAN BASSA	6
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER MARTÍ GRIVÉ 10	359
Patrimoni immoble	Edifici	CASA PLAÇA CABRITS, 5	5
Patrimoni immoble	Edifici	CAN PEDRALS	13
Patrimoni immoble	Edifici	EDIFICI ESTACIÓ TRANSFORMADORA	352
Patrimoni immoble	Edifici	CAN PONET	353
Patrimoni immoble	Edifici	CARRER DEL CONESTABLE DE PORTUGAL	354
Patrimoni immoble	Edifici	CAN BONASTRE	356
Patrimoni immoble	Edifici	CAN NINOU	357
Patrimoni immoble	Edifici	CAN RIERA / CAN RIERA DE LA SERRA	358
Patrimoni immoble	Edifici	CASA SEBASTIÀ COSTA / CAN BIEL	24
Patrimoni immoble	Edifici	CAL MAL LLAMP	29
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER SANTA ANNA 14	35
Patrimoni immoble	Edifici	CASA DEL CONESTABLE / CASA GRAN / CASA	23
Patrimoni immoble	Edifici	CAN CUNILLERA / CA L'EVELI	22
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CLAPÉS	25
Patrimoni immoble	Edifici	CASES PLAÇA PORXADA 21-23	26
Patrimoni immoble	Edifici	CAL MONJO	27
Patrimoni immoble	Edifici	CONVENT DE SANT FRANCESC / CASA DE CUL	11
Patrimoni immoble	Edifici	CASA SEBASTIÀ COSTA	28

Patrimoni immoble	Edifici	CAN PUNTES / CAN TORRETA	12
Patrimoni immoble	Edifici	CASA PLAÇA PORXADA 20	19
Patrimoni immoble	Edifici	CASA CARRER PONENT 20	326
Patrimoni immoble	Edifici	CASA PLAÇA PORXADA 11	18
Patrimoni immoble	Edifici	CASA JOSEP TARDÀ I MORA / CAN PEPET V 17	
Patrimoni immoble	Edifici	CAN BALDUFES / CAN COLLERES / CAN 16	
Patrimoni immoble	Edifici	COL·LEGI PEREANTON	14
Patrimoni immoble	Edifici	CA LA SABATERA	347
Patrimoni immoble	Edifici	AJUNTAMENT	21
Patrimoni immoble	Edifici	CASA FRANCESC MARIMON	3
Patrimoni immoble	Edifici	CASA DE FRANCESC MAS	1
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CASES CARRER JOAN PRIM 50-54	145
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	PASSEIG DEL DOCTOR FRANCESC FÀBREGAS 269	
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	FÀBRICA D'ISIDRE COMES / CAN SIDRO COMES 100	
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DEL BISBE MARTÍ GRIVÉ	267
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	FÀBRICA ROCA UMBERT / FILLS DE F. TORRES 101	
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	PLAÇA DE LA CORONA	190
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	PLAÇA GRAN/PLAÇA DE LA PORXADA	191
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	PALOU	223
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	PLAÇA DE MANUEL MONTAÑA	193
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE PALAUDÀRIES	98
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE SANTA ESPERANÇA	196
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE BARCELONA	198
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE CORRÓ	199
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	ESTACIÓ DEL NORD	264
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	BARRI DEL LLEDONER	201
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	BARRI DE L'ESTACIÓ DEL NORD	202
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	PLAÇA DE MALUQUER I SALVADOR ..	203
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN FELIP	263
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CONJUNT DE TRES CASES (CA LA ..)	10
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	LA FONT DE L'ESCOT/ POUS I ...	89
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	SANT NICOLAU	319
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE MARIÀ SANS	318
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CONJUNT DE TRES CASES / CAN...	54
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CONJUNT DE CAN MÒNIC	69
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	HOSPITAL DE GRANOLLERS...	74
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN BASSA	78
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	TORRE DE LES AIGÜES	79
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CASES DELS MESTRES	80
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CA LA PEPA SASTRE / CA LA PUBILLA	15
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	PLAÇA DE LES OLLES	310
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER I PLAÇA D'ESPANYA / ...	99
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE GUAYAQUIL / PLAÇA...	308
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	DUES CASES/CASA CM/CASA CARLETS	92
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	FÀBRICA DE LICORS MUNTANYÀ	93
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER D'AGUSTÍ VINYAMATA	305
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN TRASCÓ / CONJUNT DE CASES	158
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE SANTA ANNA	94
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	NUCLI ANTIC DE GRANOLLERS	95
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DEL PORTALET	97
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRERS D'UNIÓ I DEL SOL	207

Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DEL REC	311
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DEL MOLÍ / D'ANNÍBAL ...	239
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE SANT ROC	340
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DEL FOMENT	363
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN MIRAMBELL / FÀBRICA ...	205
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER D'ENRIC GRANADOS	255
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE JOAN PRIM	254
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER D'INDÚSTRIA	234
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE SANT JOSEP DE ...	235
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	AVINGUDA FRANCESC MACIÀ	236
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DEL MIGDIA / CARRER ...	228
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER D'ARAGÓ	238
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CEMENTIRI MUNICIPAL...	227
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	AVINGUDA PRAT DE LA RIBA	240
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE NAVARRA	252
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DEL MUSEU - CARRER NOU	242
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	PLAÇA DOCTOR GUILLAMET	243
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE SANT JAUME	244
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE LA PRINCESA	245
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE MIQUEL RICOMÀ	251
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DEL PRIMER MARQUÈS ...	362
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DEL SASTRE	248
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER D'ANSELM CLAVÉ	253
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	AVINGUDA FRANCESC RIBAS	216
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CASES CARRER MARTÍ GRIVÉ 5-15	360
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE CATALUNYA ...	208
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE TORRAS I BAGES	209
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE FRANCESC TARAFÀ	210
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE PINÓS	211
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE LES TRAVESSERES	342
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE GIRONA	213
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE BRUNIQUER	214
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN BURES	50
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE MURILLO	215
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE SANTA ELISABET	341
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN MAYOL	343
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DE JOSEP UMBERT...	344
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER DEL LLIRI/CARRER ...	107
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CARRER D'ALFONS IV	220
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	RESTES DE LES MURALLES	38
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	GRANJA CAN GINESTA	111
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	CAN PLANTADA	114
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	PLAÇA DE PERPINYÀ/ PLAÇA ...	257
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	CONJUNT DE CINC PANTEONS	146
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	XEMENEIES FÀBRICA TORRES ...	104
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	MOLÍ DE VENT DE CAN PRAT...	261
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	PANTEÓ FAMÍLIA MARSÀ I RIERA	241
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	CANTONADA	32
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	EL PEIRÓ/EL PEDRÓ	185
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	GUARDA-RODES/GUARDACANTONS	232

Patrimoni immoble	Element arquitectònic	FONT PÚBLICA / CAN BELLET	180
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	REFUGIS DE LA GUERRA	316
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	PANTEÓ FAMÍLIA PEREANTON ...	262
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE CONSTÀNCIA II	383
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN JAUME / PÀRQUING ...	276
Patrimoni immoble	Jaciment	INICI CARRER DE CATALUNYA	384
Patrimoni immoble	Jaciment	PLAÇA FOLCH I TORRES	385
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE JOAN COLL	381
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE CATALUNYA ...	380
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE LES TRAVESSERES	379
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE SANT JAUME I	378
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN MALLA	277
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE CATALUNYA ...	382
Patrimoni immoble	Jaciment	FÀBRICA DE GEL LA JOSEFINA	278
Patrimoni immoble	Jaciment	QUADRES ANTIGA CASERNA	376
Patrimoni immoble	Jaciment	BARCELONA - CARRER NOU	386
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN GILI	275
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN CANUDES / CARRER DE CORRÓ	274
Patrimoni immoble	Jaciment	CAL JARDINER II	273
Patrimoni immoble	Jaciment	JARDÍ DE LA RECTORIA	375
Patrimoni immoble	Jaciment	CAL JARDINER I	272
Patrimoni immoble	Jaciment	CA N'AMAT / SERRA DE L'ESQUELLA	271
Patrimoni immoble	Jaciment	EST CAMÍ DE CAN GRAU A ...	270
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE LA VERGE DE NÚRIA	285
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE LLEVANT ...	286
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE SANT JAUME II	377
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE TETUAN	396
Patrimoni immoble	Jaciment	TOMBA VISIGODA II	409
Patrimoni immoble	Jaciment	TOMBA VISIGODA I	408
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE LA VERGE DE NÚRIA II	407
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN VILARÓ / EL MIRALLET	283
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE LA VERGE DE NÚRIA I	406
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE TORRAS I BAGES III	405
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE TORRAS I BAGES II	404
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN REVERTER	403
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE TORRAS I BAGES I	402
Patrimoni immoble	Jaciment	FORN DEL CARRER DE MIQUEL...	401
Patrimoni immoble	Jaciment	FORN DEL CARRER DE BARCELONA	400
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN CANTA	399
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN PIERA	279
Patrimoni immoble	Jaciment	FORN D'EN RAYO	397
Patrimoni immoble	Jaciment	PATI DE LA SENYORA BASSA	374
Patrimoni immoble	Jaciment	FORN D'EN COLOMER	395
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE SANT JOAN	394
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE SANTA ANNA ...	393
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN TÀPIES / LA TORRETA	282
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DEL TRIOMF – REST.LAYON	392
Patrimoni immoble	Jaciment	PLAÇA DE LA PORXADA ...	391
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE SANTA APOL·LÒNIA	390
Patrimoni immoble	Jaciment	FORN DE CAN GILI	389

Patrimoni immoble	Jaciment	CAN RIPOLL	281
Patrimoni immoble	Jaciment	PLAÇA DE MANUEL MONTAÑA	388
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN FREIJO	387
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN RIERA / SERRA DE ...	280
Patrimoni immoble	Jaciment	CORREDOSSOS DE SANT ...	398
Patrimoni immoble	Jaciment	PASSATGE DE SANT BARTOMEU	298
Patrimoni immoble	Jaciment	FÀBRICA DE GEL SOLÀ	294
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN RAMON MAIOLET	350
Patrimoni immoble	Jaciment	CORREDOSSOS DE SANT ROC	225
Patrimoni immoble	Jaciment	PATI DE CAN GORINA	373
Patrimoni immoble	Jaciment	ANTIGA PRESÓ / CARRER ...	295
Patrimoni immoble	Jaciment	HORT DE L'AIGUADÉ	372
Patrimoni immoble	Jaciment	FONERIA TRULLÀS / CAN TRULLÀS	296
Patrimoni immoble	Jaciment	ESGLÉSIA PARROQUIAL DE ...	293
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN BASSA	410
Patrimoni immoble	Jaciment	BIBLIOTECA POPULAR ...	224
Patrimoni immoble	Jaciment	PLAÇA DOCTOR GUILLAMET	299
Patrimoni immoble	Jaciment	ESGLÉSIA DE SANT JULIÀ DE ...	300
Patrimoni immoble	Jaciment	SINDICAT AGRÍCOLA	301
Patrimoni immoble	Jaciment	RÀDIO GRANOLLERS	302
Patrimoni immoble	Jaciment	TURÓ DE LES FORQUES	303
Patrimoni immoble	Jaciment	VESSANT MIGDIA DEL...	304
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE CONSTÀNCIA	284
Patrimoni immoble	Jaciment	MERCAT DE SANT CARLES	297
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN CATALÀ	317
Patrimoni immoble	Jaciment	ESCORXADOR MUNICIPAL ...	292
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN FERRAN	368
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE SANT JAUME	288
Patrimoni immoble	Jaciment	ANTIGA RECTORIA	369
Patrimoni immoble	Jaciment	PLAÇA DE L'ESGLÉSIA	370
Patrimoni immoble	Jaciment	CONVENT DE LES JOSEFINES ...	289
Patrimoni immoble	Jaciment	CAN RIBA DE LA SERRA	367
Patrimoni immoble	Jaciment	BÒBILA DE L'ESTRELLA	249
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE SANT JAUME III	287
Patrimoni immoble	Jaciment	CARRER DE BARCELONA ...	290
Patrimoni immoble	Jaciment	EDIFICI CATALUNYA / CARRER ...	291
Patrimoni immoble	Jaciment	FONT DEL RÀDIUM	355
Patrimoni immoble	Jaciment	ANTIGA CASERNA	371
Patrimoni immoble	Obra civil	LA PORXADA	20
Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ RAL / EL CAMÍ DE BAR...	194
Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ DE CAN TIÀ I CAMÍ DE ...	309
Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ DE SANTA QUITÈRIA ...	184
Patrimoni immoble	Obra civil	TORRE D'AIGUA PLAÇA MALU..	43
Patrimoni immoble	Obra civil	LA CARRETERA / CARRETERA ...	197
Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ DE L'ESCANYAT	259
Patrimoni immoble	Obra civil	TORRE D'AIGUA PLAÇA CORONA	361
Patrimoni immoble	Obra civil	CAMÍ DE CA L'ESQUELLA...	195
Patrimoni moble	Element urbà	MONÒLIT A LES VÍCTIMES ...	222
Patrimoni moble	Element urbà	ESCULTURA	192
Patrimoni moble	Element urbà	ESCULTURA A LLUÍS COMPANYS	411

Patrimoni moble	Element urbà	MONUMENT A L'11 DE SETEMBRE	187
Patrimoni moble	Element urbà	MONUMENT A LA SARDANA	186
Patrimoni moble	Element urbà	MONUMENT	339
Patrimoni moble	Element urbà	LA PEDRA DE L'ENCANT	2
Patrimoni moble	Element urbà	MONUMENT A JACINT ...	217
Patrimoni moble	Element urbà	MONUMENT	256
Patrimoni moble	Element urbà	ESCULTURES DEL PARC DEL ...	348
Patrimoni moble	Element urbà	MONUMENT A CLAVÉ	247
Patrimoni moble	Objecte	MONUMENT ALS SOLDATS ...	219
Patrimoni moble	Objecte	RETAULE DELS VERGÓS	206
Patrimoni moble	Objecte	ROC DE LA CREU / ROC ...	322
Patrimoni moble	Col·lecció	TRESOR PARROQUIAL I ...	365
Patrimoni moble	Col·lecció	MUSEU DE GRANOLLERS	188
Patrimoni moble	Col·lecció	MUSEU DE CIÈNCIES...	189
Patrimoni documental	Fons documental	ARXIU MUNICIPAL	266
Patrimoni documental	Fons bibliogràfic	HEMEROTECA MUNICIPAL	268
Patrimoni immaterial	Manifestacions festives	FESTA MAJOR/FESTA DELS ...	250
Patrimoni immaterial	Manifestacions festives	BALL DE DONZELLES	37
Patrimoni immaterial	Tradicció oral	DITES, CORRANDES I ...	226
Patrimoni immaterial	Tradicció oral	LLEGENDA DE LA TORRE DE ...	351
Patrimoni immaterial	Música i dansa	ELS GARBERS	366
Patrimoni immaterial	Música i dansa	CANÇONER	346
Patrimoni immaterial	Costumari	ORACIONS O RETÒRIQUES...	349
Patrimoni immaterial	Costumari	ESMORZAR DE GANIVET I FOR...	204
Patrimoni immaterial	Costumari	FIRA DE L'ASCENSIÓ	109
Patrimoni immaterial	Costumari	MERCAT DEL DIJOUS	108
Patrimoni immaterial	Costumari	COSTUMS DESAPAREGUTS	333
Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE CAN FELIU	337
Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE CAN MANY	329
Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE LA FONT DEL RÀDIUM	327
Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE CAN FERRAN	328
Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE CA N'AMAT	330
Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE CAN CABANYES	331
Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE CAN GORDI	332
Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DEL MOLÍ DE CAPE...	325
Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE CAN RIBA DE LA ...	336
Patrimoni natural	Zones d'interès	CONNECTOR BIOLÒ...PONENT	314
Patrimoni natural	Zones d'interès	BROLLA DE LA VINYETA	334
Patrimoni natural	Zones d'interès	VERNEDA DE CAN GILI / AL...	323
Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE SANT NICOLAU	315
Patrimoni natural	Zones d'interès	PLANA AGRÍCOLA DE PALOU	76
Patrimoni natural	Zones d'interès	PARC DE TORRES VILLÀ	96
Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE CAL CEBALLOT	312
Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE CAN MAYOL	307
Patrimoni natural	Zones d'interès	CONNECTOR BIOLÒ...LLEVANT	306
Patrimoni natural	Zones d'interès	HORTS DEL LLEDONER	106
Patrimoni natural	Zones d'interès	BOSC DE CAN PAGÈS	324
Patrimoni natural	Zones d'interès	FONT DEL RÀDIUM	321
Patrimoni natural	Zones d'interès	LA RIERA / RIU CONGOST	221
Patrimoni natural	Zones d'interès	RIERA CARBONELL...	218

Patrimoni natural	Espècimens botànics	CEDRE DE L'ATLAS	335
Patrimoni natural	Espècimens botànics	PLÀTANS DE LA PLAÇA ...	364
Patrimoni natural	Espècimens botànics	LLEDONER DE CAN PASTOR	212
Patrimoni natural	Espècimens botànics	ALZINA DE CA L'ESQUELLA	338
Patrimoni natural	Espècimens botànics	PLÀTANS DE LA PLAÇA CORONA	233
Patrimoni natural	Espècimens botànics	FIGUERA DE CAN FERRAN	246
Patrimoni natural	Espècimens botànics	POLLANCRE CAMÍ DE STA QUITÈRIA	313
Patrimoni natural	Espècimens botànics	LLEDONERS CARRER DE J.ORBERA	229

GRANOLLERS. Inventari del Patrimoni Cultural. Índex onomàstic.

Núm. Fitxa	Denominació	Tipologia
21	AJUNTAMENT	Edifici
338	ALZINA DE CA L'ESQUELLA	Espècimens botànics
371	ANTIGA CASERNA	Jaciment
295	ANTIGA PRESÓ / CARRER DE SANTA ANNA	Jaciment
369	ANTIGA RECTORIA	Jaciment
266	ARXIU MUNICIPAL	Fons documental
216	AVINGUDA FRANCESC RIBAS	Conjunt arquitectònic
236	AVINGUDA FRANCESC MACIÀ	Conjunt arquitectònic
240	AVINGUDA PRAT DE LA RIBA	Conjunt arquitectònic
37	BALL DE DONZELLES	Manifestacions festives
202	BARRI DE L'ESTACIÓ DEL NORD	Conjunt arquitectònic
201	BARRI DEL LLEDONER	Conjunt arquitectònic
44	BIBLIOTECA POPULAR FRANCESC TARAFA /	Edifici
224	BIBLIOTECA POPULAR FRANCESC TARAFA /	Jaciment
249	BÒBILA DE L'ESTRELLA	Jaciment
330	BOSC DE CA N'AMAT	Zones d'interès
312	BOSC DE CAL CEBALLOT	Zones d'interès
331	BOSC DE CAN CABANYES	Zones d'interès
337	BOSC DE CAN FELIU	Zones d'interès
328	BOSC DE CAN FERRAN	Zones d'interès
332	BOSC DE CAN GORDI	Zones d'interès
329	BOSC DE CAN MANY	Zones d'interès
307	BOSC DE CAN MAYOL	Zones d'interès
324	BOSC DE CAN PAGÈS	Zones d'interès
336	BOSC DE CAN RIBA DE LA SERRA / BOSC DE CAN	Zones d'interès
327	BOSC DE LA FONT DEL RÀDIUM	Zones d'interès
315	BOSC DE SANT NICOLAU	Zones d'interès
325	BOSC DEL MOLÍ DE CAPELLANS	Zones d'interès
334	BROLLA DE LA VINYETA	Zones d'interès
123	CA L'ESPADENYER DE BLANES	Edifici
154	CA L'ESTAPER / CAN MOQUETS / CAN MARC / CAN	Edifici
110	CA LA CURENYA / CA L'ESPERANÇA ROCA /	Edifici
165	CA LA PACA	Edifici

15	CA LA PEPA SASTRE / CA LA PUBILLA	Conjunt arquitectònic
347	CA LA SABATERA	Edifici
271	CA N'AMAT / SERRA DE L'ESQUELLA	Jaciment
56	CAL CABRER / CAL CUQUET	Edifici
272	CAL JARDINER I	Jaciment
273	CAL JARDINER II	Jaciment
29	CAL MAL LLAMP	Edifici
27	CAL MONJO	Edifici
173	CAL XAI	Edifici
195	CAMÍ DE CA L'ESQUELLA/CAMÍ DE CA N'AMAT	Obra civil
309	CAMÍ DE CAN TIÀ I CAMÍ DE CAL MALO	Obra civil
259	CAMÍ DE L'ESCANYAT	Obra civil
184	CAMÍ DE SANTA QUITÈRIA / CAMÍ DE CAN GRAU	Obra civil
194	CAMÍ RAL / EL CAMÍ DE BARCELONA	Obra civil
8	CAMPANAR DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT	Edifici
16	CAN BALDUFES / CAN COLLERES / CAN	Edifici
6	CAN BASSA	Edifici
78	CAN BASSA	Conjunt arquitectònic
410	CAN BASSA	Jaciment
61	CAN BIGUES	Edifici
356	CAN BONASTRE	Edifici
50	CAN BURRES	Conjunt arquitectònic
399	CAN CANTA	Jaciment
274	CAN CANUDES / CARRER DE CORRÓ	Jaciment
317	CAN CATALÀ	Jaciment
39	CAN COMPTE	Edifici
22	CAN CUNILLERA / CA L'EVELI	Edifici
65	CAN DEU	Edifici
263	CAN FELIP	Conjunt arquitectònic
368	CAN FERRAN	Jaciment
320	CAN FERRAN	Edifici
387	CAN FREIJO	Jaciment
258	CAN GILI	Edifici
275	CAN GILI	Jaciment
150	CAN GRIVÉ	Edifici
129	CAN GUINEU	Edifici
276	CAN JAUME / PÀRQUING VILA OBERTA	Jaciment
133	CAN JONC	Edifici
115	CAN MALLA	Edifici
277	CAN MALLA	Jaciment
345	CAN MANY	Edifici
343	CAN MAYOL	Conjunt arquitectònic
175	CAN MAYOL	Edifici
48	CAN MEDALLA	Edifici
152	CAN MERANGES	Edifici
205	CAN MIRAMBELL / FÀBRICA DE TELERS	Conjunt arquitectònic
230	CAN MÒNIC	Edifici
86	CAN MUNTANYOLA	Edifici
357	CAN NINOU	Edifici
153	CAN PALAUS / CAN GUI	Edifici

183	CAN PASTOR	Edifici
164	CAN PERE PINEDA / CAL GANGUES	Edifici
128	CAN PEREJAUME	Edifici
279	CAN PIERA	Jaciment
120	CAN PINTA SOL	Edifici
90	CAN PINYOL	Edifici
114	CAN PLANTADA	Conjunt arquitectònic
353	CAN PONET	Edifici
13	CAN PEDRALS	Edifici
159	CAN POTAFANG	Edifici
12	CAN PUNTES / CAN TORRETA	Edifici
350	CAN RAMON MAIOLET	Jaciment
52	CAN REVENTO	Edifici
403	CAN REVERTER	Jaciment
367	CAN RIBA DE LA SERRA	Jaciment
85	CAN RIBA DE LA SERRA	Edifici
358	CAN RIERA / CAN RIERA DE LA SERRA	Edifici
280	CAN RIERA / SERRA DE L'ESQUELLA	Jaciment
281	CAN RIPOLL	Jaciment
113	CAN RONSES / CAN MAYOL DE LA RIERA	Edifici
174	CAN SERRAMIÀ / LA GAMBA	Edifici
135	CAN SERRATUSSELL	Edifici
282	CAN TÀPIES / LA TORRETA	Jaciment
63	CAN TORRABADELLA	Edifici
158	CAN TRASCÓ / CONJUNT DE CASES	Conjunt arquitectònic
167	CAN VENTURA DE LES MITGES	Edifici
283	CAN VILARÓ / EL MIRALLET	Jaciment
121	CAN XIRAU	Edifici
346	CANÇONER	Música i dansa
32	CANTONADA	Element arquitectònic
4	CAPELLA DE SANTA ANNA / PORTAL DE CALDES	Edifici
30	CAPELLA SANTA ESPERANÇA	Edifici
46	CAPELLA DELS SANTS METGES	Edifici
305	CARRER D'AGUSTÍ VINYAMATA	Conjunt arquitectònic
220	CARRER D'ALFONS IV	Conjunt arquitectònic
253	CARRER D'ANSELM CLAVÉ	Conjunt arquitectònic
238	CARRER D'ARAGÓ	Conjunt arquitectònic
255	CARRER D'ENRIC GRANADOS	Conjunt arquitectònic
234	CARRER D'INDÚSTRIA	Conjunt arquitectònic
198	CARRER DE BARCELONA	Conjunt arquitectònic
386	CARRER DE BARCELONA - CARRER NOU	Jaciment
290	CARRER DE BARCELONA - CARRER DE SANT	Jaciment
214	CARRER DE BRUNIQUER	Conjunt arquitectònic
208	CARRER DE CATALUNYA / CARRER DE JOSEP	Conjunt arquitectònic
380	CARRER DE CATALUNYA - CARRER DE LA MURALLA	Jaciment
382	CARRER DE CATALUNYA - CARRER DE LES	Jaciment
284	CARRER DE CONSTÀNCIA	Jaciment
383	CARRER DE CONSTÀNCIA II	Jaciment
199	CARRER DE CORRÓ	Conjunt arquitectònic
210	CARRER DE FRANCESC TARAFÀ	Conjunt arquitectònic

213	CARRER DE GIRONA	Conjunt arquitectònic
308	CARRER DE GUAYAQUIL / PLAÇA DEL PEIX	Conjunt arquitectònic
381	CARRER DE JOAN COLL	Jaciment
254	CARRER DE JOAN PRIM	Conjunt arquitectònic
344	CARRER DE JOSEP UMBERT- CARRER DEL PONT I	Conjunt arquitectònic
285	CARRER DE LA VERGE DE NÚRIA	Jaciment
406	CARRER DE LA VERGE DE NÚRIA I	Jaciment
407	CARRER DE LA VERGE DE NÚRIA II	Jaciment
245	CARRER DE LA PRINCESA	Conjunt arquitectònic
379	CARRER DE LES TRAVESSERES	Jaciment
342	CARRER DE LES TRAVESSERES	Conjunt arquitectònic
286	CARRER DE LLEVANT / L'ESPLANADA	Jaciment
318	CARRER DE MARIÀ SANS	Conjunt arquitectònic
251	CARRER DE MIQUEL RICOMÀ	Conjunt arquitectònic
215	CARRER DE MURILLO	Conjunt arquitectònic
252	CARRER DE NAVARRA	Conjunt arquitectònic
98	CARRER DE PALAUDÀRIES	Conjunt arquitectònic
211	CARRER DE PINÓS	Conjunt arquitectònic
244	CARRER DE SANT JAUME	Conjunt arquitectònic
288	CARRER DE SANT JAUME - CARRER D'ANNÍBAL	Jaciment
378	CARRER DE SANT JAUME I	Jaciment
377	CARRER DE SANT JAUME II	Jaciment
287	CARRER DE SANT JAUME III	Jaciment
394	CARRER DE SANT JOAN	Jaciment
235	CARRER DE SANT JOSEP DE CALASSANÇ	Conjunt arquitectònic
340	CARRER DE SANT ROC	Conjunt arquitectònic
94	CARRER DE SANTA ANNA	Conjunt arquitectònic
390	CARRER DE SANTA APOL·LÒNIA	Jaciment
393	CARRER DE SANTA ANNA / CAN SENALLA	Jaciment
341	CARRER DE SANTA ELISABET	Conjunt arquitectònic
196	CARRER DE SANTA ESPERANÇA	Conjunt arquitectònic
396	CARRER DE TETUAN	Jaciment
209	CARRER DE TORRAS I BAGES	Conjunt arquitectònic
402	CARRER DE TORRAS I BAGES I	Jaciment
404	CARRER DE TORRAS I BAGES II	Jaciment
405	CARRER DE TORRAS I BAGES III	Jaciment
267	CARRER DEL BISBE MARTÍ GRIVÉ	Conjunt arquitectònic
354	CARRER DEL CONESTABLE DE PORTUGAL	Edifici
363	CARRER DEL FOMENT	Conjunt arquitectònic
107	CARRER DEL LLIRI/CARRER DEL LLEÓ	Conjunt arquitectònic
228	CARRER DEL MIGDIA / CARRER DE L'ARPA	Conjunt arquitectònic
239	CARRER DEL MOLÍ / D'ANNÍBAL / DE MENÉNDEZ	Conjunt arquitectònic
242	CARRER DEL MUSEU - CARRER NOU	Conjunt arquitectònic
97	CARRER DEL PORTALET	Conjunt arquitectònic
362	CARRER DEL PRIMER MARQUÈS DE LES	Conjunt arquitectònic
311	CARRER DEL REC	Conjunt arquitectònic
248	CARRER DEL SASTRE	Conjunt arquitectònic
392	CARRER DEL TRIOMF - RESTAURANT LAYON	Jaciment
99	CARRER I PLAÇA D'ESPANYA / CARRERS DE LA	Conjunt arquitectònic
207	CARRERS D'UNIÓ I DEL SOL	Conjunt arquitectònic

25	CASA CLAPÉS	Edifici
71	CASA ADELA ROCAVERDA DE FURNÓ / CAN JONC	Edifici
134	CASA/ANTIC JUTJAT	Edifici
137	CASA AVINGUDA PRAT DE LA RIBA 30	Edifici
136	CASA AVINGUDA PRAT DE LA RIBA 46	Edifici
31	CASA BOSSY	Edifici
178	CASA CARRER ALFONS IV 87	Edifici
40	CASA CARRER BARCELONA 28	Edifici
55	CASA CARRER CORRÓ 107	Edifici
124	CASA CARRER DE BARCELONA 26	Edifici
41	CASA CARRER DE BARCELONA 30	Edifici
42	CASA CARRER DE BARCELONA 37-41	Edifici
49	CASA CARRER DE CORRÓ 23-25	Edifici
51	CASA CARRER DE CORRÓ 31	Edifici
131	CASA CARRER DE CORRÓ 49	Edifici
130	CASA CARRER DE CORRÓ 139	Edifici
119	CASA CARRER DE JOAN PRIM 67-71	Edifici
36	CASA CARRER DOCTOR GUILLAMET 4	Edifici
141	CASA CARRER JOAN PRIM 6	Edifici
144	CASA CARRER JOAN PRIM 98	Edifici
142	CASA CARRER JOAN PRIM 132	Edifici
143	CASA CARRER JOAN PRIM 133	Edifici
359	CASA CARRER MARTÍ GRIVÉ 10	Edifici
151	CASA CARRER NOU 14	Edifici
326	CASA CARRER PONENT 20	Edifici
166	CASA CARRER SANT JAUME 7-9	Edifici
168	CASA CARRER SANT SALVADOR 7	Edifici
169	CASA CARRER SANTA ANNA 5-7	Edifici
170	CASA CARRER SANTA ANNA 9	Edifici
35	CASA CARRER SANTA ANNA 14	Edifici
237	CASA CARRER SANTA APOL·LÒNIA 1-5	Edifici
33	CASA CARRER SANTA ELISABET 12	Edifici
177	CASA CARRER VALÈNCIA 5-9	Edifici
160	CASA CASELLAS	Edifici
140	CASA CUMELLA	Edifici
57	CASA DE F.B.	Edifici
112	CASA DE FELIP PARERA	Edifici
1	CASA DE FRANCESC MAS	Edifici
60	CASA DE PERE GENDRA	Edifici
23	CASA DEL CONESTABLE / CASA GRAN / CASA DELS	Edifici
172	CASA DEL REGISTRE	Edifici
34	CASA / EL QUATRE	Edifici
116	CASA ENRIC DEU I UMBERT	Edifici
122	CASA ESTEVE RODOREDA MONRÀS	Edifici
179	CASA FRANCESC MACIÀ 94	Edifici
3	CASA FRANCESC MARIMON	Edifici
117	CASA GARRELL	Edifici
139	CASA GIRONA 172-174	Edifici
72	CASA JAUME BULTÀ I VIDAL	Edifici
59	CASA JOAQUIM TRULLÀS	Edifici

53	CASA JOAN PARERA	Edifici
47	CASA JOAN SAMPERE / CAN SAMPERE	Edifici
66	CASA JOSEFA GANDUXER DE TORRAS/ CAN ROURE	Edifici
127	CASA JOSEP RIERA SAYOL / CAL BALDUFES	Edifici
17	CASA JOSEP TARDÀ I MORA / CAN PEPET VALENT	Edifici
148	CASA "LA CAIXA"	Edifici
147	CASA MAGDALENA BUFÍ	Edifici
157	CASA MALÀS / CA L'IGLÉSIES	Edifici
7	CASA MARCH	Edifici
68	CASA MARGARIT	Edifici
118	CASA MARGARIT	Edifici
70	CASA MASPONS I CAMARASA	Edifici
67	CASA MIQUEL BLANXART I ESTAPÉ	Edifici
62	CASA PAULA PINYOL/CAN PINYOL	Edifici
58	CASA PIUS ANFRES MARTÍ / "LA TELA"	Edifici
125	CASA PLAÇA CABRITS 2	Edifici
5	CASA PLAÇA CABRITS, 5	Edifici
132	CASA PLAÇA DE LA CASERNA 7	Edifici
126	CASA PLAÇA DE L'OLI 2	Edifici
156	CASA PLAÇA OLLES 3	Edifici
18	CASA PLAÇA PORXADA 11	Edifici
19	CASA PLAÇA PORXADA 20	Edifici
84	CASA RECTORAL	Edifici
75	CASA RELATS	Edifici
28	CASA SEBASTIÀ COSTA	Edifici
24	CASA SEBASTIÀ COSTA / CAN BIEL	Edifici
171	CASA TRULLÀS	Edifici
155	CASA VÍDUA UYÀ	Edifici
138	CASES CARRER FRANCESC RIBES 5-13	Edifici
145	CASES CARRER JOAN PRIM 50-54	Conjunt arquitectònic
360	CASES CARRER MARTÍ GRIVÉ 5-15	Conjunt arquitectònic
161	CASES D'EN JONC	Edifici
80	CASES DELS MESTRES	Conjunt arquitectònic
26	CASES PLAÇA PORXADA 21-23	Edifici
335	CEDRE DE L'ATLAS	Espècimens botànics
227	CEMENTIRI MUNICIPAL/CEMENTIRI NOU	Conjunt arquitectònic
200	CENTRAL TRANSFORMADORA D'ENHER	Edifici
163	COMPANYIA ESTEBANELL	Edifici
306	CONNECTOR BIOLÒGIC DE LA SERRA DE LLEVANT	Zones d'interès
314	CONNECTOR BIOLÒGIC DE LA SERRA DE PONENT	Zones d'interès
69	CONJUNT DE CAN MÒNIC	Conjunt arquitectònic
146	CONJUNT DE CINC PANTEONS	Element arquitectònic
73	CONVENT DE LES GERMANES JOSEFINES	Edifici
54	CONJUNT DE TRES CASES / CAN CANUDES	Conjunt arquitectònic
10	CONJUNT DE TRES CASES (CA LA MADALENA, CA	Conjunt arquitectònic
289	CONVENT DE LES JOSEFINES / CARRER DE POMPEU	Jaciment
11	CONVENT DE SANT FRANCESC / CASA DE CULTURA	Edifici
14	COL·LEGI PEREANTON	Edifici
398	CORREDOSSOS DE SANT CRISTÒFOL	Jaciment
225	CORREDOSSOS DE SANT ROC	Jaciment

333	COSTUMS DESAPAREGUTS	Costumari
226	DITES, CORRANDES I FÓRMULES DE TANCAMENT	Tradicció oral
92	DUES CASES/CASA CM/CASA DELS SENYOR CARLETS	Conjunt arquitectònic
291	EDIFICI CATALUNYA / CARRER DE CATALUNYA	Jaciment
352	EDIFICI ESTACIÓ TRANSFORMADORA	Edifici
91	EL CASINO	Edifici
83	EL JUNYENT	Edifici
185	EL PEIRÓ/EL PEDRÓ	Element arquitectònic
366	ELS GARBERS	Música i dansa
81	ESCOLES DE PALOU	Edifici
292	ESCORXADOR MUNICIPAL / PARRÒQUIA DE SANT	Jaciment
192	ESCULTURA	Element urbà
411	ESCULTURA A LLUÍS COMPANYS	Element urbà
348	ESCULTURES DEL PARC DEL CONGOST	Element urbà
231	ESGLÉSIA DE SANT FRANCESC	Edifici
82	ESGLÉSIA DE SANT JULIÀ	Edifici
300	ESGLÉSIA DE SANT JULIÀ DE PALOU	Jaciment
293	ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT ESTEVE	Jaciment
9	ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT ESTEVE	Edifici
204	ESMORZAR DE GANIVET I FORQUILLA	Costumari
270	EST CAMÍ DE CAN GRAU A COLL DE PUIG	Jaciment
264	ESTACIÓ DEL NORD	Conjunt arquitectònic
100	FÀBRICA D'ISIDRE COMES / CAN SIDRO COMES	Conjunt arquitectònic
278	FÀBRICA DE GEL LA JOSEFINA	Jaciment
294	FÀBRICA DE GEL SOLÀ	Jaciment
93	FÀBRICA DE LICORS MUNTANYÀ	Conjunt arquitectònic
265	FÀBRICA DE MOSAICS DELS FERRERONS	Edifici
101	FÀBRICA ROCA UMBERT / FILLS DE F. TORRES /	Conjunt arquitectònic
250	FESTA MAJOR/FESTA DELS BLANCS I DELS BLAUS	Manifestacions festives
246	FIGUERA DE CAN FERRAN	Espècimens botànics
109	FIRA DE L'ASCENSIÓ	Costumari
64	FONDA EUROPA	Edifici
296	FONERIA TRULLÀS / CAN TRULLÀS	Jaciment
180	FONT PÚBLICA / CAN BELLET	Element arquitectònic
355	FONT DEL RÀDIUM	Jaciment
321	FONT DEL RÀDIUM	Zones d'interès
395	FORN D'EN COLOMER	Jaciment
397	FORN D'EN RAYO	Jaciment
389	FORN DE CAN GILI	Jaciment
400	FORN DEL CARRER DE BARCELONA	Jaciment
401	FORN DEL CARRER DE MIQUEL RICOMÀ	Jaciment
111	GRANJA CAN GINESTA	Conjunt arquitectònic
232	GUARDA-RODES/GUARDACANTONS	Element arquitectònic
268	HEMEROTECA MUNICIPAL	Fons bibliogràfic
372	HORT DE L'AIGUADÉ	Jaciment
106	HORTS DEL LLEDONER	Zones d'interès
74	HOSPITAL DE GRANOLLERS / HOSPITAL NOU	Conjunt arquitectònic
45	HOSTAL DEL LLEDONER DE BAIX	Edifici
384	INICI CARRER DE CATALUNYA	Jaciment
375	JARDÍ DE LA RECTORIA	Jaciment

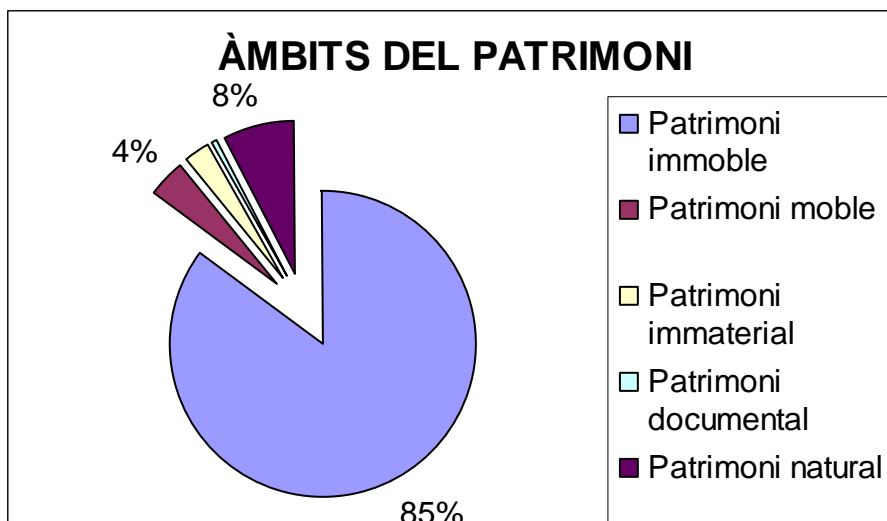
197	LA CARRETERA / CARRETERA DE BARCELONA A VIC	Obra civil
89	LA FONT DE L'ESCOT/ POUS I CLARIANA / FÀBRICA	Conjunt arquitectònic
2	LA PEDRA DE L'ENCANT	Element urbà
20	LA PORXADA	Obra civil
221	LA RIERA / RIU CONGOST	Zones d'interès
77	LES TRES TORRES	Edifici
212	LLEDONER DE CAN PASTOR	Espècimens botànics
229	LLEDONERS DEL CARRER DE JAUME CORBERA	Espècimens botànics
351	LLEGENDA DE LA TORRE DE LES AIGÜES	Tradicció oral
149	LLIBRERIA CARBÓ/CAN CARBÓ NOU	Edifici
105	MASIA DEL LLEDONER	Edifici
297	MERCAT DE SANT CARLES	Jaciment
108	MERCAT DEL DIJOUS	Costumari
261	MOLÍ DE VENT DE CAN PRAT / CAN MALA ARMA	Element arquitectònic
222	MONÒLIT A LES VÍCTIMES DEL 17 DE GENER DE	Element urbà
256	MONUMENT	Element urbà
339	MONUMENT	Element urbà
247	MONUMENT A CLAVÉ	Element urbà
217	MONUMENT A JACINT VERDAGUER	Element urbà
187	MONUMENT A L'11 DE SETEMBRE	Element urbà
186	MONUMENT A LA SARDANA	Element urbà
219	MONUMENT ALS SOLDATS D'ÀFRICA	Objecte
189	MUSEU DE CIÈNCIES NATURALS "LA TELA"	Col·lecció
188	MUSEU DE GRANOLLERS	Col·lecció
95	NUCLI ANTIC DE GRANOLLERS	Conjunt arquitectònic
349	ORACIONS O RETÒRIQUES DE SANAMENT	Costumari
223	PALOU	Conjunt arquitectònic
241	PANTEÓ FAMÍLIA MARSÀ I RIERA	Element arquitectònic
262	PANTEÓ FAMÍLIA PEREANTON I FORNS	Element arquitectònic
96	PARC DE TORRES VILLÀ	Zones d'interès
298	PASSATGE DE SANT BARTOMEU	Jaciment
269	PASSEIG DEL DOCTOR FRANCESC FÀBREGAS	Conjunt arquitectònic
373	PATI DE CAN GORINA	Jaciment
374	PATI DE LA SENYORA BASSA	Jaciment
190	PLAÇA DE LA CORONA	Conjunt arquitectònic
391	PLAÇA DE LA PORXADA / PLAÇA GRAN	Jaciment
310	PLAÇA DE LES OLLES	Conjunt arquitectònic
370	PLAÇA DE L'ESGLÉSIA	Jaciment
203	PLAÇA DE MALUQUER I SALVADOR / PLAÇA DEL	Conjunt arquitectònic
193	PLAÇA DE MANUEL MONTAÑA	Conjunt arquitectònic
388	PLAÇA DE MANUEL MONTAÑA	Jaciment
257	PLAÇA DE PERPINYÀ/ PLAÇA DELS PORCS	Conjunt arquitectònic
299	PLAÇA DOCTOR GUILLAMET	Jaciment
243	PLAÇA DOCTOR GUILLAMET	Conjunt arquitectònic
385	PLAÇA FOLCH I TORRES	Jaciment
191	PLAÇA GRAN/PLAÇA DE LA PORXADA	Conjunt arquitectònic
76	PLANA AGRÍCOLA DE PALOU	Zones d'interès
233	PLÀTANS DE LA PLAÇA DE LA CORONA	Espècimens botànics
364	PLÀTANS DE LA PLAÇA PERPINYÀ	Espècimens botànics
313	POLLANCRE DEL CAMÍ DE SANTA QUITÈRIA	Espècimens botànics

376	QUADRES ANTIGA CASERNA	Jaciment
302	RÀDIO GRANOLLERS	Jaciment
316	REFUGIS DE LA GUERRA	Element arquitectònic
38	RESTES DE LES MURALLS	Conjunt arquitectònic
181	RESTES DE MURALLA	Edifici
182	RESTES DE MURALLA	Edifici
206	RETAULE DELS VERGÓS	Objecte
218	RIERA CARBONELL/RIERA DE CORRÓ	Zones d'interès
322	ROC DE LA CREU / ROC DELS CARLINS	Objecte
319	SANT NICOLAU	Conjunt arquitectònic
103	SINDICAT AGRÍCOLA	Edifici
301	SINDICAT AGRÍCOLA	Jaciment
102	TÈRMICA DE ROCA UMBERT	Edifici
408	TOMBA VISIGODA I	Jaciment
409	TOMBA VISIGODA II	Jaciment
361	TORRE D'AIGUA PLAÇA CORONA	Obra civil
43	TORRE D'AIGUA PLAÇA MALUQUER I SALVADOR	Obra civil
176	TORRE D'EN PUJOL / CAN RIERA DELS CAVALLS	Edifici
88	TORRE DE CAN CASACA	Edifici
79	TORRE DE LES AIGÜES	Conjunt arquitectònic
87	TORRE DE PINÓS	Edifici
162	TORRE PARDALERA	Edifici
365	TRESOR PARROQUIAL I ELEMENTS ARTÍSTICS DE	Col·lecció
303	TURÓ DE LES FORQUES	Jaciment
323	VERNEDA DE CAN GILI / ALBAREDA DE CAN GILI	Zones d'interès
304	VESSANT MIGDIA DEL COLL DE PUIG D'OVELLA	Jaciment
260	VILLA EMILIA / LA TORRE FONDA	Edifici
104	XEMENEIES DE LA FÀBRICA TORRES / CAL FED...	Patrimoni immoble

5.2. Anàlisi dels elements

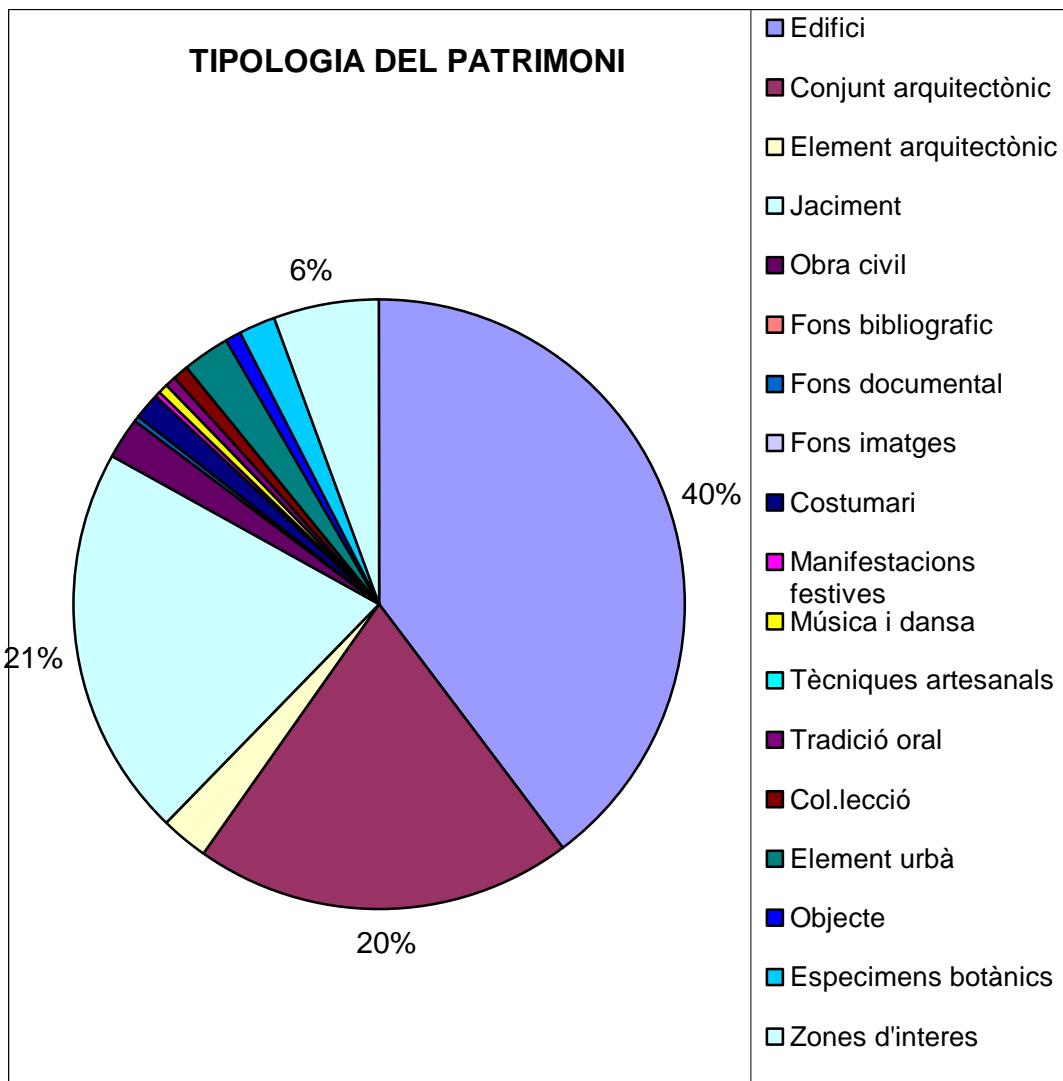
Pel que respecta als àmbits patrimonials als que pertanyen els elements fixats cal destacar l'abassegadora importància que adquireix el patrimoni immoble que arriba fins el 85% del total dels elements, un dels percentatges més alts entre els municipis inventariats per l'OPC de la Diputació.

Davant d'aquesta gran quantitat d'elements els altres àmbits resten molt allunyats percentualment (encara que en números absoluts puguin resultar importants). El següent àmbit en quantitat ítems és el de patrimoni natural, amb un 8% del total, mentre que el patrimoni moble representa tan sols un 4%.

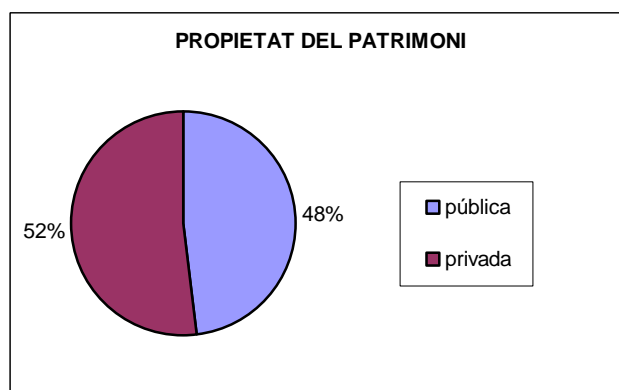

La desproporció ve donada per la inclusió de tots els elements del catàleg del PEPHA tant a nivell d'edificis com de jaciments arqueològics, la qual cosa fa que un dels àmbits aparegui molt representat davant dels altres. Això, d'altra banda, no fa més que reflectir la realitat d'una ciutat que es consolida ja des d'època medieval i que té una estructura urbana completament estructurada des d'èpoques molt reculades.

Si analitzem els elements fixats a partir de la seva tipologia (aquesta divisió es pot veure al següent gràfic) observarem com n'hi ha tres que resulten clarament eminents sobre les altres. La primera, amb gairebé el doble d'elements que la segona, consisteix en la tipologia d'edificis amb un volum del 40% del total. El segon grup està constituït per l'apartat de jaciments amb un 21 % del total, encara que es troba seguit de molt de prop pels conjunts arquitectònics que representen el 20 % del total. A molta distància, amb un 6% trobem les zones d'interès. Aquest apartat obren la resta de grups tipològics que van minvant, fins arribar a quantitats percentualment inapreciables.

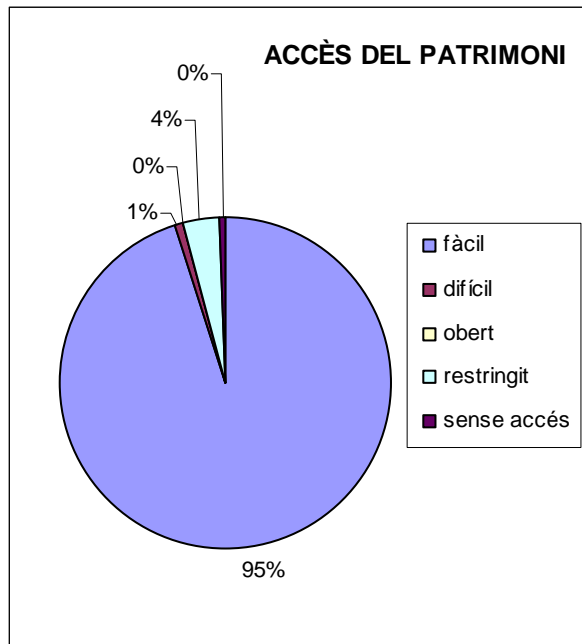

La propietat dels elements patrimonials es reparteix gairebé per parts iguals entre la pública (48%) i la privada (52%), tenint en compte que existeixen molts elements que presenten la propietat compartida. Per exemple, cases de veïns, carrers o

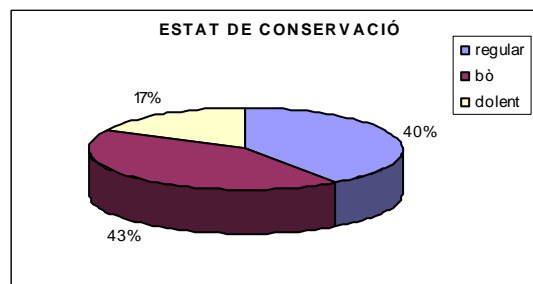
zones territorials, la qual cosa fa que existeixen elements amb propietats tan privades com públiques dins la mateixa fitxa.

Pel que respecta a l'accés als elements inventariats cal assenyalar que es fàcil en un 95% dels casos. Aquesta xifra és extremadament alta i cal considerar-la directament derivada de la configuració del terme i territori de Granollers, de forma suau i estructura urbana desenvolupada. L'altre grup significatiu consisteix en el d'elements amb accés restringit, el qual correspon,

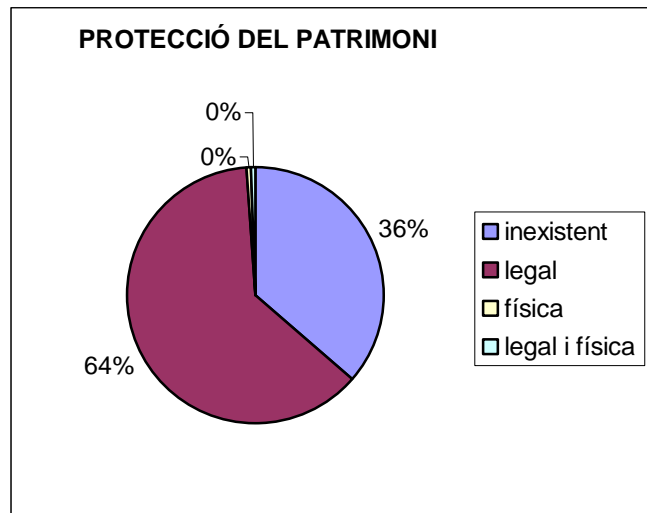
generalment, a ítems que es troben custodiats en institucions culturals.

L'estat de conservació del patrimoni es reparteix en un 43% dels elements fixats que presenten un bon estat i un 40% que es troben en un regular estat, mentre que

s'han detectat un 17% d'elements en mal estat.

Tampoc és habitual que hi hagi tants elements amb un bon o regular estat de conservació. És degut a que bona part dels elements fixats són cases i conjunts arquitectònics en us, la qual cosa fa que hi hagi hagut un procés d'arranjament per tal d'adaptar-lo a les necessitats dels seus habitants. Es tractaria, per tant, d'una característica lligada a les característiques urbanes de Granollers.

La protecció dels elements patrimonials de Granollers és sorprenentment alta, si més no, des del punt de vista nominal, ja que el 64% dels elements inclosos es troben sota algun tipus de protecció legal (principalment el PEPHA aprovat per l'Ajuntament de Granollers). El 36% estan sense cap tipus de protecció mentre que la resta de xifres corresponents a d'altres tipus de protecció presenten valors insignificants. La gran quantitat d'elements protegits és també significativa ja que no és lo habitual a altres municipis de Catalunya on s'ha realitzat l'inventari del patrimoni cultural.

6. BIBLIOGRAFIA

A. A. M. G. (s.d.) *Llistat del Pla d'Arqueologia Urbana de Granollers*, Granollers, Àrea d'Arqueologia del Museu de Granollers.

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA DE BADALONA (1937) *Un document interessant. Els pous de glaç del Vallès*. Agrupació Excursionista de Badalona, núm. 34. Gener, 1937. p. 2-6. Badalona. Bib./11.

ALBÓ, Núria (1994) *El Vallès Oriental*. Barcelona: Disseny Cultural. Col·lecció: Les Comarques de Catalunya, núm. 27.

AMADES, J. (1985). *Costumari Català. El curs de l'any*. Barcelona. Edit. Salvat.

ARRIZABALAGA BLANCH, A (1996) "El valor de la natura. La Norma Granada", *Lauro*, Núm. 12, pp. 40-46, Granollers: Museu de Granollers.

ARRIZABALAGA, A.; PARDO, J.; SADURNÍ, J. (1984) *Els orígens de Granollers i del Vallès Oriental*, Col. Pobles de Catalunya, Granollers: Caixa d'Estalvis de Catalunya – Ajuntament de Granollers.

BALBEY, Tomàs (1927): *La importància del Vallès a l'època romana*. Publicacions "La Gralla", Festa Major 1927, Granollers.

BARBERÀ, J.; PASCUAL, R. (1963) "Resultados de una prospección en la estación preromana de la Font de Brill, en Santa Eulalia de Ronçana (Barcelona)", *Ampurias*, Vol. XXV, pp. 343-344, Barcelona, Instituto de Prehistoria y Arqueología, Diputación de Barcelona.

BAULIES I CORTAL, Jordi (1965) *Granollers*. Barcelona, Biblioteca Selecta, volum. 372.

BAULIES I CORTAL, Jordi (1986a) "Del Decret de Nova Planta al 1850", *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 59-64 Granollers: Servei Municipal de Cultura.

BAULIES I CORTAL, Jordi (1986b) "La industrialització de la vila i la ciutat moderna", *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 65-76 Granollers: Servei Municipal de Cultura.

BLASI I MARANGES, Pere (1929) "El nostre tribut" *La Gralla*, Vol. 3, *La Carretera i el mercat*, Granollers.

BOLETS (1988) "Els bolets en la tradició popular", *Bolets del Vallès*, p. 14-15. Granollers, Àrea de Ciències Museu de Granollers.

BOSCH, A; BOTEY, J.M.; CUSPINERA, L. (1984) *Memòria descriptiva del projecte de reutilització de l'edifici "La Tela" per a l'Ajuntament de Granollers*, Barcelona, document mecanografiat.

BOTEY, Lambert; MEDALLA, Jordina (1987) *El cinema abans de la Guerra Civil*. Col. Coneguem Granollers, Núm. 5, Granollers: Ajuntament de Granollers.

CANAL, Alfred (1923) "Curiositats granollerines. Pràctiques municipals al segle XVI". *La Gralla*, núm. 114. 5 d'Agost de 1923, p. 6-7; i els nùms. 116, p. 8-9; 117, p.6-7; 118, p. 8; 123, p. 6; i 124, p.8. Granollers.

CANAL, Alfred (1930) "Les antigues confraries gremials de Granollers". *La Gralla*, vol. V, p. 27-30. Granollers.

CANAL, Alfred (1924) "Curiositats granollerines. Costums d'església. S. XVI". *La Gralla*, núm. 135, 6 Gener 1924, p.6.

CANAL, Alfred (1934) "El nostre mercat al través de la història". *La Gralla*, vol. VIII, 1934.

CATÀLEG D'ARBRES (1999) *Catàleg d'arbres de Granollers* (document mecanografiat). Granollers. Museu de Ciències Naturals "La Tela".

CIURANS I RAMON, Encarnació et alii (1986) *Guia dels arbres de Granollers*, Col. Temes de Granollers, Granollers: Ajuntament de Granollers – Conselleria d'Ensenyament.

COLL, Joan M.; ROIG, Jordi (1998): "L'antiguitat tardana al Vallès Oriental: algunes consideracions. *Lauro*, Revista del Museu de Granollers, 14.

CONDE I CROS, Gemma; MARTÍ I RAGUÉ, Xavier (1998) "L'entorn natural i el creixement urbà de Granollers", *Lauro*, núm. 14, pp. 33-40, Granollers, Museu de Granollers.

CORNELLES, Pere (2001). Notes sobre el Patrimoni Històric Arquitectònic de Granollers. Mancances. Document manuscrit i mecanografiat. Museu de Granollers.

CRUZ I CORRAL, Francesc (1993) *La Festa Major. Granollers, 1857 - 1993*. Col. Coneguem Granollers, Núm. 7, Granollers: Ajuntament de Granollers.

CRUZ, Francesc (1997) *1897-199. Centenari de la Juguesca dels Rajolers. Blancs i Blaus*. Granollers: Ajuntament de Granollers.

CUSPINERA I FONT, Lluís et al. (2001) *Pla especial de protecció del Patrimoni Històric-Arquitectònic de Granollers*. Granollers. Document administratiu.

DANTÍ I RIU, Jaume (1986) "Factors socio-econòmics dels segles XVI i XVII", *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 47-58 Granollers: Servei Municipal de Cultura.

DANTÍ RIU, Jaume (comissari) (1997) *Entra a l'església gòtica de Granollers*, Granollers, Museu de Granollers.

ESTRADA I GARRIGA, Josep (1949) "Granollers en tiempos romanos", *Vallés*, extra agosto.

ESTRADA I GARRIGA, Josep (1951) "Los origenes del nombre de Granollers" *Vallés*, agosto 1951, pp. 45-49, Granollers

ESTRADA I GARRIGA, Josep (1954) "Antecedentes y precedentes históricos de nuestra carretera" *Vallés, Festa Major*

ESTRADA I GARRIGA, Josep (1955a) *Síntesis arqueològica de Granollers y sus alrededores*, Granollers.

ESTRADA I GARRIGA, Josep (1955b) "Necrópolis romanas en Granollers", *Estudios: Revista de la F.E.M.*, Núm. 2, Barcelona.

ESTRADA GARRIGA, Josep (1969) *Vias y poblamiento en el territorio del Area Metropolitana de Barcelona*, (Cuaderno de edición limitada para uso interno). Comisión de Urbanismo de Barcelona, Barcelona, Ajuntament de Barcelona.

ESTRADA I GARRIGA, Josep (1977) "La muralla medieval de Granollers, i l'escut de pedra més antic". *Revista del Vallès*, núm. 18, 20 d'Agost 1977, p. 51. Granollers.

ESTRADA I GARRIGA, Josep (1986) "Prehistòria i Història Antiga de Granollers i els seus voltants", *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 35-40, Granollers: Servei Municipal de Cultura.

ESTRADA I GARRIGA, Josep (1990) *Apunts per a una història de l'arqueologia granollerina*, Granollers: inèdit.

ESTRADA I GARRIGA, Josep (1993) *Granollers a l'antiguitat*, Granollers, Tarafa, Editora de Publicacions, S.L.

ESTRADA I GARRIGA, Josep (s.d.) *Notas arqueológicas inéditas el Vallès Oriental*, Granollers.

ESTRADA I GARRIGA, Josep; VILLARONGA, Leandre (1967) *La <Lauro> monetal y el hallazgo de Cánoves (Barcelona)*, Barcelona, Separata de la revista *Ampurias*, Vol. XXVIII, Instituto de Prehistoria y Arqueología, Diputación de Barcelona.

FERRER, Teresa Maria et alí (1986) *Mestres Montaña. El seu treball i la seva època*, Granollers: Gràfics Joseph

FERRER CASAÑAS, Esteve (1995) *L'Orquestra Selecció*. Col. Coneguem Granollers, Núm. 8, Granollers: Ajuntament de Granollers.

FORT, Pau (1936) "El carbó vegetal al Vallès". *B.A.E.G.*, p. 117-119, núm. 27

GARCIA-PEY, Enric (1990) *Recull onomàstic de Granollers: Motius, topònims, nomenclatura*, Estudis de Granollers i del Vallès Oriental, Núm. 3, Granollers, Ajuntament de Granollers.

GARCIA-PEY, Enric (1998) "Toponomàstica del Vallès Oriental", *Ponències Anuari del Centre d'Estudis de Granollers* (1997), pp. 39-58, Granollers, Centre d'Estudis de Granollers. Associació Cultural.

GARRELL, Amador (1929) "Editorial" *La Gralla*, Vol. 3, *La Carretera i el mercat*, Granollers.

GARRELL I ALSINA, Amador (1960) *Granollers, vila oberta*, Granollers, Gràfiques Garrell.

GARRIGA ANDREU, Joan (1982) "L'Arxiu Històric de Granollers". *L'Avenç*, núm. 48. Abril, p. 78-79.

GARRIGA I ANDREU, Joan et al. (1986) "La Guerra Civil (1936-1939). Aspectes parcials", *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 77-82, Granollers: Servei Municipal de Cultura.

GARRIGA I ANDREU, Joan (1990) *El Vallès Oriental. Estudi d'una comarca*, Granollers: Consell Comarcal del Vallès Oriental.

GARRIGA, Joan et alí (1986) "El conflicte revolucionari i bèl·lic de 1936 a 1939", *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 83-95, Granollers: Servei Municipal de Cultura.

GRANOLLERS. CIÈNCIES (2001) *Arbres d'interès local de Granollers. Llista prèvia* Barcelona: Comissió de Cooperació de Museus Locals de les comarques barcelonines, Diputació de Barcelona.

GRANOLLERS, ESPAI, TEMPS (2001) *Granollers, espai, temps*. Granollers, Museu de Granollers

GROS I PUJOL, Miquel (1976) *Memòria del Fons Municipal: Inventari de pergamins de Granollers i comarca 1178-S. XIX*. Vic. 77p.

HOMS I COROMINAS, Josep (1995) *Granollers. Retalls d'Història Urbana*. Granollers: Tarafa, Editora de Publicaciones, S.L. Revista del Vallès.

INVENTARI (1997) *Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Carta Arqueològica. Vallès Oriental. Granollers*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, exemplar mecanografiat, actualització 1997..

JÁRREGA DOMÍNGUEZ, R. (1995): "Aproximació a l'estudi de l'antiguitat tardana al Vallès Oriental" *Limes*, núm. 4-5, Cerdanyola del Vallès.

JONCH, Antoni (1986) "La fauna del Vallès Oriental", *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 21-34, Granollers: Servei Municipal de Cultura.

JONCH, Antoni (1987) "Una xarxa verda a l'entorn de Granollers" *Actes del XXIII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Vol. 1, pp. 33-40, Granollers: Museu de Granollers – Centre d'Estudis de l'Associació Cultural.

JUNCÀ, Imma (1994) *Granollers, una gran ciutat*, Granollers: Ajuntament de Granollers – Àrea de Relacions Institucionals.

LLOBET, Salvador (1932) "Del valor etnogràfic de l'habitació humana a Catalunya". *Butlletí de l'Agrupació Excursionista de Granollers.*, pp. 41-46, núm. 4, 1932; i p. 56-62. núm. 5, 1932. Granollers.

LLOBET, Salvador (1935) "Granollers romà" *Butlletí de l'Agrupació Excursionista de Granollers*, Granollers.

LLOBET, Salvador (1947) "Mosaic del carrer de Santa Anna", *Vallès. Número extraordinario*, Granollers.

LLOBET, Salvador (1951) *Granollers, estudio geográfico e histórico*, Granollers, Ed. Alpina.

LLOBET, Salvador (1986) "La formació del relleu i la funció de les aigües a Granollers", *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 15-20 Granollers: Servei Municipal de Cultura.

LLOBET, Salvador (1961) "Observacions climàtiques a Granollers". *Miscel·lània Fontserè*.

MARQUÈS, Esteve (1981) "Estudi de l'alzinar de Sant Nicolau" *Revista del Vallès*, núm. 284, pp. 72-75, Granollers.

MARTÍ, M., POU, R. I CARLÚS, X. (1997): *Excavacions arqueològiques a la ronda sud de Granollers, 1994. La necròpolis del neolític mitjà i les restes romanes del camí de can Grau (la Roca del Vallès). Els jaciments de cal Jardiner (Granollers)*. Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Col. Excavacions arqueològiques a Catalunya, núm.14.

MASPONS LABRÓS, Francesc (1889) "Granollers", *L'Avenç*, 25 de febrer, Barcelona.

MASSOT MUNTANER, Josep (1993-1994) *Obra del cançoner popular de Catalunya. Materials*. Volum IV. Fascicles I i II. Inventari de l'Arxiu de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya. Barcelona. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

MASSOT MUNTANER, Josep (1993) "La recuperació de l'arxiu de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya". *Revista d'etnologia de Catalunya*, nº 2, Febrer 1993, p. 132-133. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana.

MAYNOU I HERNÁNDEZ, Núria (2001) *El Patrimoni Industrial del Vallès Oriental*. Granollers: Consell Comarcal del Vallès Oriental.

MEDALLA BENEYTO, Jordi (2001) *Consideracions d'un cansalader sobre el Vallès, el porc i el seu entorn*, manuscrit. Granollers.

- MONREAL, Lluís et al. (1997) *M. J. Raspall, arquitecte*. Barcelona: Fundació "La Caixa".
- MUNTAL, Josep (1995) *Informe sobre l'espai municipal de l'antiga fàbrica Roca-Umbert*. Granollers. Museu de Granollers. Document mecanografiat.
- MUSEU DE GRANOLLERS (1991) Tombes i ofrenes. Les troballes arqueològiques de can Trullàs, Granollers, Ajuntament de Granollers.
- MUSEU DE GRANOLLERS (s.d.) *Museu de Granollers*, Barcelona: Comissió de Cooperació de Museus Locals de les comarques barcelonines, Diputació de Barcelona.
- MUSEU DE GRANOLLERS. CIÈNCIES (2001) *Arbres d'interès local de Granollers. Llista prèvia* Barcelona: Comissió de Cooperació de Museus Locals de les comarques barcelonines, Diputació de Barcelona.
- MUSEU DE GRANOLLERS. CIÈNCIES (s.d.) *Museu de Granollers. Ciències Naturals*. Barcelona: Comissió de Cooperació de Museus Locals de les comarques barcelonines, Diputació de Barcelona.
- MASPONS I CAMARASA (1903) "L'Arxiu Municipal de Granollers". *La Veu del Vallès*, any VIII, 11 d'octubre de 1903, núm. 356.
- OFICINA DE PATRIMONI CULTURAL (2001) *Plec de prescripcions tècniques per a la realització d'Inventaris de Patrimoni Local. Annexos 1 i 2*. Document administratiu.
- OLIVERES, D. (1993) *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al carrer Travesseres núm. 40*, Document mecanografiat, inèdit.
- OLIVERES, D. (1994) *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al carrer Catalunya núm 8* Document mecanografiat, inèdit.
- PÀMIES, A.; PARDO ,J. (1985):*Excavació a can Piera, Granollers*; Informe d'excavació entregat al Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya, nº E-775.
- PANAREDA, Josep Maria et alii (1982) *Fires i mercats del Vallès Oriental*, Granollers: Obra Social de la Caixa de Pensions.
- PARDO, Jordi (1983) "Noves troballes arqueològiques romanes a Granollers", *Informatiu Municipal*, novembre - desembre
- PARDO, Jordi (1984) *Les troballes romanes de can Jaume*, Granollers, Museu de Granollers.
- PARDO, Jordi (1986) "La romanització del Vallès", *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 41-46 Granollers: Servei Municipal de Cultura.
- PARDO, Jordi (1987) *El mosaic romà del carrer de Sant Bartomeu (Granollers)*, Granollers, Ajuntament de Granollers.
- PARDO RODRÍGUEZ, J. (1993): "El nucli romà de Granollers. Breu resum de l'estat de la qüestió" *Empúries*, Revista de Prehistòria, Arqueologia i Etnologia, núm. 48-50, Vol. II.
- PATRIMONI (1985) *Patrimoni Històric Arquitectònic*. Granollers: Caixa de Crèdit Granollers.
- PEREIRA CASTRO, Carlos (1998) *Xemeneies de Rubí. Modificacions urbanes i socials produïdes per la industrialització*. Rubí: El Castell- Ecomuseu Urbà - Ajuntament de Rubí (Beques per a la recerca / núm 2).

- PÉREZ, Purificació; TENAS, Montserrat (1991) "Darreres intervencions arqueològiques al Vallès Oriental", *Lauro. Revista del Museu de Granollers*, Núm. 2, Granollers.
- PÉREZ GÓMEZ, Xavier (2001) "Les torres telegràfiques del Vallès Oriental", *Lauro*, Núm. 20, pp. 21-31, Granollers, Museu de Granollers.
- PETIT, M. A. (1990) "Les primeres etapes del Bronze al Vallès", *Limes*, Núm. 0, Cerdanyola.
- PIERA, Anna Maria (2000) *Josep Maria Ruera i Pinart (1900-1988)*, Granollers: DINSIC Publicacions musicals – Escola Municipal de Música Josep Maria Ruera.
- PLANES, J.; GARRIGA, J.; BUXADERA, I.(1993) *Història contemporània del Vallès Oriental*, L'amarant, Sant Cugat del Vallès, Ed. Rourich.
- REGUANT i AGUT, Josep (1988) "Súria", *Història de les comarques de Catalunya. Bages*. Volum II, pp. 475-502, Manresa, Edicions Parcir, Edicions selectes.
- RIBAS, Josep (2000) *Cens dels ocells nidificants al Congost a Granollers-Canovelles*. Mollet. Document mecanografiat.
- ROMA, Josefina (2001) Josep M. Batista i Roca, antropòleg. Ponències. Anuari del Centre d'Estudis de Granollers, pp 9-26
- ROMERO, F. Xavier et al. (2000) *Turisme naturalista*. Granollers: Taller d'Ocupació "la Font". Document mecanografiat.
- ROMERO, F. Xavier (2001) "La recuperació de la font del Ràdium (Granollers)", *Lauro*, Núm. 20, pp. 37-46, Granollers, Museu de Granollers.
- RUERA; Josep Maria (1943). "La música y Granollers del 1543" *Vallès*, 25 d'Agost 1943. p. 50-51. Granollers.
- SESÉ, Jaume (1987a) *La Porxada. Granollers al segle XVI*. Col. Coneguem Granollers, Núm. 1, Granollers: Ajuntament de Granollers.
- SESÉ, Jaume (1987b) *El creixement industrial*. Col. Coneguem Granollers, Núm. 2, Granollers: Ajuntament de Granollers.
- SESÉ, Jaume (1987c) *Les muralles. La vila medieval*. Col. Coneguem Granollers, Núm. 3, Granollers: Ajuntament de Granollers.
- SUBIAS, Pia (1955) "Gres esmaltat d'Antoni Cumella". *Lauro*, núm 10., juliol-desembre 1995, p.63-65. Granollers.
- SOLÉ I SABARÍS (1958) *Geografia de Catalunya*, volum. I. Barcelona.
- TENAS, Montserrat (1992) *L'aplicació de mètodes d'excavació prehistòrica a un jaciment clàssic. La necròpolis romana de can Trullàs*, Bellaterra, Treball inèdit presentat a la U.A.B.
- TENAS, Montserrat (1993) "El conjunt funerari de can Trullàs (Granollers, Vallès Oriental)", *Tribuna d'Arqueologia 1991-1992*, pp. 65-78, Barcelona, Generalitat de Catalunya.
- TENAS BUSQUETS, M. (1999): *El nucli romà de Granollers: l'aportació de les restes funeràries*. IX Memorial Joan Camps, Associació Cultural de Granollers. (inèdit)
- TINTÓ, Lluís (1966) "La Pedra de l'Encant", *El 9 Nou*, dilluns, 15 de juliol de 1996-EI Calaix, p. 26.
- TINTÓ I ESPELT, Lluís (1994) "L'arxiu Municipal de Granollers. El túnel del temps" *Lauro*, núm 7, juny 1994, p.35-37. Granollers.

TORRE PINÓS, La (1997) *La Torre Pinós. Expedient 3.787-29-97*. Ajuntament de Granollers. Servei d'Obres i Projectes. Granollers.

TORRES, Lluís (1992) *L'esport. Granollers 1913 - 1992*. Col. Coneguem Granollers, Núm. 6, Granollers: Ajuntament de Granollers.

VILA, Pau (1930) "Assaig de Geografia Comarcal: El Vallès", *Comarca del Vallès*, Granollers: Biblioteca d'Estudis Comarcals.

VILA BONAMUSA, Lluís (2001)) *Pla especial de protecció del Patrimoni Històric-Arquitectònic de Granollers. Patrimoni arqueològic*. Granollers. Document administratiu.

ZAMORA, F. de (1784) *Diario de los viajes hechos en Catalunya*. Reedició. Barcelona: Curial

ZELICH, Cristina et al.(1996) *Llibre blanc del patrimoni fotogràfic a Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Direcció General del Patrimoni Cultural.

Diputació de Barcelona

Àrea de Cultura

Carrer Comte d'Urgell, 187. Edifici del Rellotge

08036 Barcelona

Tel. 934 022 566 • Fax 934 022 825

o.patrimonio@diba.cat • www.diba.cat/opc